

ЯСЕН АНТОВ
КОГАТО ДВЕ И ДВЕ ПРАВЯТ
ПЕТ

chitanka.info

ЕДНА ГОДИНА ПО-РАНО

На спирката на трамвай № 5 двама пенсионери говореха за слънчевите ерупции. Гледаш го — слънце като слънце, седи си горе на небето и си грее както винаги, а като залезе, отива на обратната страна на земята да свети на Венецуела, Колумбия и някои други страни. Колко сме се пекли на това слънце и пак ще се печем — разбира се, сега трябва по-внимателно! — без да сме знаели, че имало и ерупции. Гледаш го, че си свети както винаги, а всъщност то се тресяло, гърмяло, изригвало и разпращало навсякъде какви ли не лъчи, не само тия обикновените, но и разни други тайнствени, страхотно вредни. Получавали се невидими „облъчвания“, които действували на нервната система.

— Точно така — каза замислено единият, — нервите ми напоследък са като струни. Само да ги докоснеш и звънят. Ужасна история.

— Онази нощ — каза другият — сън не ме хвана, та станах и изядох един компот от кайсии. А след това не можах да заспя, че ми беше тежко.

— Направо тра-ла-ла стават хората. Даже някои с много здрава нервна система...

Разговорът им бе прекъснат от човека, който дотогава съвсем нормално стоеше на спирката до тях и чакаше трамвая към Княжево. Това бе дребен, късо подстриган мъж на петдесетина години, със сплеснат нос и малки сини очи, в спортно карирано сако и обувки с дебели подметки. Нищо не издаваше у него напрежение или нетърпение, нищо не показваше, че бърза и се притеснява заради среща с жена или приятел, който го чака с чаша вино. Той тихо си стоеше на спирката, пушеше си цигара и следеше с безразличен поглед автомобилите, които напук на всички светофари, стрелки и знаци правеха левия завой съвсем неправилно. Една баба замалко не бе смазана.

И именно този спокоен човек извика съвсем неочаквано с такава сила — не, той просто изрева! — че двамата пенсионери, потънали в научния разговор, подскочиха, единият направи без нужда крачка напред и едва не падна на линията. Другият го сграбчи за рамото, изтегли го към железния парапет и разтреперан прошепна:

— Лъчите! И този е облъчен!

Жертвата на слънчевата ерупция бе извикала: „Аха-а-а! Намерих, намерих!“ Също като стария гол грък, дето тичал из банята и съобщавал на света, че всяко тяло, потопено във вода, губи от теглото си толкова... знаете я тая история, само че в описанията ѝ никъде не се споменава по това време да е имало слънчеви изригвания. А в случая вестниците всеки ден съобщаваха за небесни аномалии, любителите на

астрологията разлистваха изровени кой знае откъде календари-хороскопи и твърдяха, че родените под знака на стрелеца били, общо взето, в благоприятно положение. Докато онези — от зодията на девата — били в неблагоприятно. Останалите малко на брой суеверни баби пък припомняха онзи текст от Вехтия завет, в който се говорело, че с приближаването на двехилядната година нещата съвсем ще се объркат и пак ще се стигне до потоп, само че малко по-различен от онзи по Ноево време.

Ето защо трудно можеше да се очаква от този дребен човечец да направи епохално откритие. Трудно можеше да се очаква след години на спирка „Хиподрома“ по трамвайната линия №5 да се появи плоча, на която каменоделец да е издълбал: „Тук, на 21 май 196... год. Фердинанд Биолчев откри закона за...“.

Никакъв закон не бе открил Фердинанд Биолчев (защото човекът със сплескан нос и карирано сако носеше точно това име), той просто бе „облъчен“.

— Аз ти казах — рече съвзелият се пенсионер — човек може да стане тра-ла-ла като две и две—четири.

— И аз съм като струна! Само да ме докоснеш по нервите и започвам да звъня. Като арфа звъня. Тоя другар обаче е съвсем пострадал. Ела да прием по едно вино в „Черешово топче“.

— Ела — каза другият.

А в това време обектът на техните разсъждения се спусна стремглаво през линията, пресече я и се хвърли в трамвая, който тръгваше точно в обратна посока. Никой обаче не му обърна внимание, защото даже хората с най-екстравагантно поведение бързо омръзват на околните. Имаше по-рано един човек, който дълго се правеше на луд, а накрая, след като вече никой не му се възхищаваше, взе, че наистина се побърка. Сега даже не се и говори за него, та и ние се досетихме само поради случая, който започнахме да описваме.

И така, това стана на двадесет и първи май хиляда деветстотин шестдесет и... година. Позволете ни сега да прекъснем тези редове, които заместват предговора, и да започнем същинския разказ една година по-късно.

МНОЗИНА ТЪРСЯТ ТЕОФАН КОКИНОВ

Бе настъпил онзи час, в който дежурният редактор започва да усеща сърбеж по цялото си тяло. Информацията за посрещането на детския хор, който се връща от дълго турне в чужбина, не е дошла. Бележката за откриването на филмовия фестивал във Варна я няма. Статията на археолога — и тя липсва. Поне тези статии, поръчани преди месеци, може да се предават навреме — какво ли правят всъщност редакторите от културния отдел? Шах играят или гледат телевизия. А главният сега ще звъне и ще поиска макет на страницата. И ще каже: „Страница като баница! Макетът е картинка! А къде са материалите?“

Дежурният наистина усети сърбеж. Като че ли колегите му също не дежурят и не знаят какво значи да се закъснява! Хорът е пристигнал преди три часа, интервюто с диригента може да се вземе за двацет минути, двацет минути път до редакцията, двацет минути да се напише... Та даже и спортът го няма! Седемдесет реда по макет. Така си го е поискал самият Тео, а не е предал нито ред. Тоя Теофан Кокинов, това момче... — какво ти момче! Миналата седмица черпи по случай тридесетия си рожден ден. На тридесет години хората подвизи са извършвали, били са вече военачалници, известни композитори...

В стаята влезе дебелият Богдан. Приличаше на дете, уморено от игри.

— Началство — каза той и се отпусна на един стол. — Дай осемдесет реда. Имам разкошна статия против тютюнопушенето. Който пуши — умира. Който не пуши — оцелява. Животът, началство, е кратък и който не си го пази...

— Вън! — извика дежурният. — Махай ми се от главата!

Дебелият Богдан вдигна предупредително ръка. Пръстите му бяха полепени с нещо бяло — сигурно бе ял локум.

— Началство, внимавай — каза той. — Ще плачеш за такава статия. Осемдесет реда — осемдесет мъдрости. Известен автор —

Богдан Кръстанов, не знам дали го познаваш.

— Махни се бе, дебелак проклет! — изстена дежурният. — Махни се, че сега ще звънне главният: „Страница като баница!“, а аз нямам и половината материали...

Врагът на тютюнопушенето се поклони и излезе.

— Чакай! — извика подир него дежурният и когато онзи отново отвори вратата, попита:

— Да имаш случайно статия за преждевременната смърт от затлъстяване? Сто и осемдесет реда да е, ще я пусна! Ха-ха! Хайде сега, свободен си!

— Нещастник! — каза Богдан с тъга в гласа. — Жал ми е за тебе. Ти просто игра си играеш. Стаята ти е като лисича дупка... Ще дойдеш ли до бюфета да вечеряме?

Влезе Влайкова от културния отдел. Имаше вид на човек, който бърза за опера. Копчетата на шлифера ѝ бяха закопчани до горе.

— Интервюто — готово. Археологията съкратих и сега се преписва. Варненският фестивал е при заведущия. Аз си отивам.

— Идете с Богдан да хапнете. Нещо е залинял напоследък. Да си виждала Тео?

— Няма го — каза Влайкова. — В стаята го няма, а и при Биби не се вижда. И Биби ме пита за него. Свободна ли съм?

— Началство — каза дебелият Богдан. — Хайде да го оженим тоя красавец Теофан, че нашата Биби е получила от Франция перука. Страхотен удар — жена с перука! Ще спестяват от фризури по петнадесет лева на месец и ще си купят перална машина. Биби дава душа за Тео...

— Разкарай се! — извика дежурният. — Върви да им уреждаш сватбата! Аз ще купя пръстените. Махайте ми се от главата!

Дебелият Богдан хвана Влайкова под ръка и я изведе от стаята. На излизане каза, че една капка никотин умъртвявала кон.

Както се очакваше, главният звънна. Да му се донесат макетите и материалите. Приятен момент...

— Страница като баница — каза той. — А къде са материалите?

Дежурният помръдна рамене.

— Бавят се. Даже и спортът го няма. А вече е...

— Тоя Тео — рече главният, като гледаше разграфения лист, — напоследък нещо не е на себе си. Заявява, че ще предаде всичко до пет

часа, а вече е осем... Кажи на заместника да поговори с него. И му оставете само двадесет реда, че международниците и без това се оплакват за място. Впрочем, слушай — като дойде Тео, нека ми се обади. Аз да дръпна юздите на това момче...

— Преди малко си мислех, шефе — рече дежурният, — че оня ден Тео ни почерпи по случай тридесетата си годишнина. Това е зряла възраст! На тридесет години хората подвизи са вършили...

— Ти на колко си? — попита главният. — Петдесетака гониш ли?

— А — каза онзи, — прехвърлих го.

— И аз — рече главният. — А пък ние с тебе, доколкото си спомням, нямаме нито един подвиг зад гърба си. Не се преструвай на мъдрец. Хайде, иди подгони отделите, че закъсняваме, а Тео ми прати щом се появи. И му остави седемдесетте реда — това спортът е една работа, дето без нея вече не може. Сутрин децата ще ме изядат, ако във вестника сме пропуснали нещо от спорта. Интервюто пристигна ли?

— Преписват го.

— Като го препишат, дай да го видя. Имаш ли цигари?

— Имам. А Богдан предлага статия против тютюнопушенето.

— За неделния брой! Да си я четат хората на спокойствие. Дай си и кибрита.

Дежурният излезе от стаята, като си мислеше, че ако Тео наистина се ожени, може да стане по-дисциплиниран. А пък Биби е хубава и без перука. Ще бъдат като снимка за корица, двойка киноартисти. Още повече и имената им такива превзети... „Тео и Биби“... вместо да си се наричат като хората...

— По наше време — каза дежурният на глас.

В дъното на коридора видя да се клати дебелият Богдан. Той бе похапнал в бюфета и се връщаше в стаята си.

А всъщност Биби не беше хубава. Тя беше много хубава. За някои казват „вечната жена“. Биби пък винаги щеше да си остане „вечното момиче“. И на деветдесет години тя щеше да ходи с учудени очи, с бретон на челото, тънка и лека, сякаш пристъпваща на пръсти и готова всеки момент да изтанцува нещо, с усмивка на виновно и малко гузно дете.

Веднъж дебелият Богдан й каза:

— Моля ти се, Биби, душице, влизай в стаята ми само след вечеря! На празен стомах не мога да те гледам, лошо ми става. А какво, впрочем, си харесала толкова много на тоя телеграфен стълб Теофан? Не предпочиташ ли нещо по-сериозно?

Не само Богдан се чудеше с какво Тео е завъртял главата на Биби. Тази Биби...

— Бистра Ханджийска да спре с разговорите, че телефонът е дуплекс с нашата стая! — извика жената, която бе застанала на прага. Това бе Теменуга Цачева, отговорничка за рубриката „Семейство, бит, морал“. Единият ѝ чорап бе смъкнат. — Тези телефони, Ханджийска, не са за частни излияния, а само за служебни...

— Ти знаеш ли какво исках да те питам, Теменужке — прекъсна я дебелият Богдан. — Дали не знаеш случайно цената на преоценената мерлуза. Няма нищо по-хубаво от стара мерлуза! А другарката Ханджийска говори по служба — взима интервю от един сексуален маниак. Сексът, драга ми Теменуго, навлиза все повече в проблематиката на съвременния печат...

— Богдан — каза изискано отговорничката за бита и морала на читателите, — вие сте гамен.

И си отиде.

А Теофан Кокинов имаше чип нос. И очите му бяха раздалечени малко повече от нормалното. Косата му бе винаги несресана, като на човек, току-що станал от сън, вратовръзката му — винаги с разхлабен възел. Така казваха за него мъжете, а жените твърдяха, че бил красив и елегантен. И Биби твърдеше, че Тео е красив и елегантен, и обичаше след работа да отиде с него в клуба, да изяде една пържола и да се смее през цялото време, защото Тео може да не беше безумно красив и кой знае колко елегантен, но че умееше да размива жените, това бе факт. А жените обичат да се смеят, защото тогава и лицата им пламват, и гласовете им добиват мекота и извивки, а пък и един лекар-психиатър наскоро бе писал, че няма по-добро средство срещу неврастенията от смеха. Истината налага обаче да кажем, че с Тео обичаха да сядат на маса не само жени, но и мъже (въпреки, че според тях бе некрасив и неелегантен, меко казано). Защото той имаше приятния навик да плаща сметката и на другите.

— Извинете, у дома ли е другарят Кокинов... Тео? — питаше в това време Биби в телефонната слушалка и Богдан веднага поведе на

висок глас разговор за някаква самолетна катастрофа в Португалия, защото той обичаше Биби като сестриче и понякога ѝ носеше гевреци. А колегите в стаята пък много обичаха да слушат, когато Биби говори по телефона и особено когато търси у дома му Тео.

— Да, Биби го търси, другарко Кокинова — казваше в това време тя. — Добър вечер. Благодаря ви, добре съм, да... здрава съм, всичко при мен е в ред... но понеже исках да попитам нещо Тео... той не е бил след обяд в редакцията, тук го чакат, защото има да предава материали за броя... всъщност, другарко Кокинова, защо ли ви безпокоя, той сигурно е някъде по служба...

От ъгъла се обади специалистът по селските въпроси Ставрев. Той страдаше от язва, та по тая причина мразеше всички, които пият, пеят, пушат, танцуват, смеят се и са красиви. Той мразеше впрочем и жена си, въпреки че беше въздържателка, мизантроп и грозница. Та Ставрев каза по повод телефонния разговор:

— Маслена живопис — „Снаха и свекърва“. Откупена от Теменуга Цачева по случай Осми март...

Ставрев мразеше и Теменуга.

А Теменуга влезе отново в стаята:

— Е, стига, вече, Ханджийска, имам разговор с БеТеА, а от тебе не мога половин час да се свържа! Стига с тия частни истории!

Теменуга също харесваше Тео, макар и тайно. Веднъж за Нова година му изпрати картичка с прегърнати момче и момиче сред зимна гора, без да се подпише. Не беше толкова важно Тео да разбере кой му пожелава любов и щастие. Важното бе, че тя си имаше една тайна и това ѝ стигаше. А от Биби се дразнеше по принцип.

— Цачева — каза Ставрев и лицето му се изкриви. Язвата го болеше. — Днес видях Кокинов с едно страхотно момиче в автомобила му. Младите момичета, Цачева, умират за автомобил. А това беше почти като дъщеря на Тео — с плитки.

Биби бе затворила телефона. Учудените ѝ очи сега бяха тъжни. Защото тя беше чула думите на Ставрев. А освен това сама бе видяла момичето с плитки. В колата на Тео.

— Извинявай, Теменуга — каза тя и като мина покрай жената, я погали по ръката. — Не ми се сърди.

И излезе. Нейният весел, танцуващ гръб беше свит. Богдан изглежда зверски онзи в ъгъла.

— А пък вие, Ставрев, сте сплетник — каза Цачева. — Наскърбихте умишлено момичето. И защо, Ставрев, защо направихте това? Защото вие никога няма да разберете със своята жалка дребна душица...

— Той всичко ще разбере — каза Богдан и се надигна. — Като го стисна с два пръста за гърлото. Само веднъж ще го стисна...

Ставрев докара на лицето си гримаса, с която искаше да покаже, че прави опит да се усмихне.

— Вие пък от шега не разбирате ли... — и може би още нещо щеше да рече, ако в стаята не бе влязъл Биолчев.

Тук ще трябва да започнем на нов ред, защото Биолчев играе важна роля в историята, която се заехме да разкажем. Биолчев, по прякор Стария Лисиц. Преди доста години, когато...

Впрочем, за прякора му ще стане дума по-нататък. Сега само ще кажем, че човекът, с когото започна настоящата книга — човекът, който внезапно бе осенен от блестяща идея, този, дето тичаше и викаше „Аха-а-а! Намерих, намерих!“, и дето хората го мислеха за луд, по подобие на онези, дето мислели Архимед за побъркан, този същият човек, бе влязъл сега в стаята на редакторите и питаше за Теофан Кокинов.

— Другарят Кокинов, извинете?

Фердинанд Биолчев умееше да говори по няколко начина. Той имаше някакво тайно място вътре в себе си, в което пазеше няколко гласа — мек и лъкатушен — на ухажор и любовник; хрипкав и измъчен — на страдащ просяк; мазен и лепкав — на доносник; сух и режещ — на жесток и безмилостен човек. И още един — пламенен и убедителен — на всеотдайна и ентузиасирана личност... та този, последния глас, Биолчев изваждаше най-рядко от дълбините на своето скривалище. В момента той питаше с най-често използвания — на ухажор. Биолчев знаеше добре, че хората обичат да бъдат ухажвани, макар да разбират, че се прави неискрено.

Както вече казахме, прякорът на Фердинад Биолчев бе Стария Лисиц.

А по времето, когато името на Биолчев се срещаше често по вестниците, той бе известен като Малкия Фери. Защото Фери бе

боксьор от малките категории, а пък и извън категорията си беше малък. Той имаше противници, равни нему по килограми, но почти два пъти по-високи от него. Той се бе изправял срещу върлини с двуметрови ръце и трябваше да се хвърля върху тях като диво зверче, за да ги достигне. Малкия Фери бе срещал презрителния поглед на по-високия, на онзи, дето гледа на всичко като от трон — тези израсли в тялото, но недорасли в главата момчетии, които мислят, че бокс се прави само с ръце. Че като си проснеш напред мотовилките, противникът ти ще зареве и ще избяга. Фери нито ревеше, нито бягаше, а ги биеше така, че ония после се правеха, че не го виждат по улиците, мнозина гледаха по-бързо да минат в друга категория или изобщо се отказваха от бокса. Малкия Фери...

Точно затова, след доста време, когато от чужбина дойде известният чех-треньор Прохоубка, Малкия Фери се прочу като Стария Лисиц. Още на втория мач чехът видя, че във Фери има толкова много хитрост, колкото не може да се събере и в цяла глутница лисици, но за големия бокс Фери вече бе твърде стар и затова онзи, по-опитният, го посъветва да остави ръкавиците и да се заеме с треньорство. „Фери, ти си стар лисиц — каза му Прохоубка, като не обръщаше никакво внимание на граматиката, — захващаш тренираш млади момче и правиш много лисиц на ринга. Ти направиш на ринга хиляда страшни лисиц.“

— Тука ли е другарят Кокинов, извинете?

Дебелият Богдан каза под носа си, че тази вечер само варненският митрополит не е търсил Тео, но на новодошлия рече, че Тео го няма.

— Аз исках нещо да говоря с него по работа — каза онзи. — Той щял да прави очерк за един от моите възпитаници... пък аз мисля, че още е рано... нали разбирате — Биолчев направи няколко меандра с гласа си, — едно младо момче може лесно да се главозамае...

Ставрев разтреваше врата си, защото Богдан действително имаше здрави ръце...

— Ти пък не разбираш от шега, Богдане... ама аз действително видях днес Кокинов с едно русо момиче с плитки в колата му. Знаеш ли какво страхотно момиче! С лунички по носа, уж същинско детенце, пък върти очичките...

Дебелият Богдан вдигна ръка, за да го накара да млъкне, и рече:

— Това са си ваши проблеми, другарю, и аз не мога да ви кажа нищо. Звъннете по-късно по телефона, другарят Кокинов ще бъде тук. Ще се разберете с него. Довиждане.

И пак пристъпи към Ставрев и като го хвана с лявата си ръка, вдигна го от стола, а с дясната сграбчи купчина вестници и ги стовари на главата му.

— Стига му толкова — каза Цачева, която безмълвно следеше екзекуцията. — Богдан, вие се увличате.

— Още веднъж — каза Богдан. — Даже още два пъти, защото два пъти повтори мръсната си клюка. Дъждовен червей такъв!

И още два пъти шибна оня по главата. Накрая му нахлупи като барета един капак от пишеща машина.

Зает с тези занимания, той не можа да види какъв израз бе добило лицето на Фердинанд Биолчев. И не можа да чуе какво си каза — сам на себе си — с онзи негов глас, дето напомняше за гърмяща змия. А Биолчев бе изсъскал на излизане:

— Значи е тръгнал и по дирите на Ела! Момиче с плитки и лунички! Мръсна лисица журналистическа! Но Фери е по-голям лисиц! В окото ми параход плува, мой човек!

На улицата той спря едно такси и извика: „Спортната зала, бързо!“

РАЗГОВОР ЗА ТОВА, КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВА ЖЕНАТА

Някъде отгоре — сигурно от първия етаж — долетя музика и портиерът Климент си помисли: „По света и у нас! Изтървах новините“.

Портиерът Климент обичаше да следи какво става по света. Наводнение във Венецуела. Нов завод за бира край Чешке Будейовице. Среща на министри на външни работи. Гостуване на певци от Виенската опера. Футбол, циклон и антициклон, точно време.

„Точно сега е времето на новините. И спорт-тото има. А аз ще изтърва всичко заради тоя мошеник“ — и портиерът Климент реши да действа.

— Не мърдай! — извика той. — Виждам те!

Разбира се, той нищо и никого не виждаше. Крушките в коридора на мазетата бяха отдавна изгорели и Климент най-малко три пъти бе молил касиера на дома да отпусне пари за нови, но оня все отговаряше: „Нека тия, дето ги горят, първо си олющят носа в тъмното, па тогава ще купим нови!“ А ако сега имаше крушки, Климент щеше да щракне ключа, светлина щеше да залее коридора и той щеше да види кой се спотайва толкова време в ъгъла. Щеше да разбере какви са намеренията му и главно дали не е задигнал вече нещо.

Някой може да каже, че да се стои на тъмно с непознат човек, при това с явно нечисти помисли и отгоре на всичко в едно забутано и глухо мазе, не е много разумно. Ще се приближи оня с котешки стъпки, ще протегне ръка с някое дърво, ще те хлопне по главата и после — хайде по поликлиники, болници, та даже и по още по-неприятни места. Човешкият живот е нещо много крехко, за да се излага току-така на опасност. А пък и в края на краищата, нали си има милиция, която бди над личната и обществена собственост, защо трябва отделният гражданин да рискува спокойствието си и откъде накъде...

Но това, кой за какво трябва да бди, кой какво трябва да пази и прочие, е една твърде обширна тема и нито Климент имаше време да мисли по нея, нито ние с вас можем сега да седнем да разсъждаваме. Защото в ъгъла наистина се таеше човек.

— Виждам те! — извика пак Климент. — Не мърдай!

— Виждате баба си! — каза онзи ядосано. — И престанете да викате, а запалете една клечка кибрит, че си съдрах панталона.

И се чу шум от събаряне на дъски и железарии и портиерът Климент се захили. Непознатият се бе наврял в старата каца от зеле, която вече три години се търкаляше из коридора, но собствениците ѝ, Първанови от апартамент № 10, твърдяха, че подлежала на ремонт и не я изхвърляха на боклука.

— Сега ще видим коя е баба ми, разбойник с разбойник — рече Климент и реши, че както оня е седял досега в мазето, ще поседи още малко. И като се измъкна през вратата към стълбите, превъртя ключа и се спусна нагоре. — Сега ще видим коя е баба ти, мой човек!

След две минути той се върна с фенерче, отключи, блъсна вратата и светна.

— Излизай, внуче! — изръмжа той. — И не прави опит да се съпротивяваш! Хайде, че ми изстинаха краката да те дебна!

И завъртя лъча на фенерчето.

Но от крадеца нямаше и помен. Вратата към двора зееше, от улицата долиташе звън на трамвай, вятър смяташе листа от тополите и пълнеше мазето.

— Избяга, кучето! — изруга на глас портиерът Климент и си помисли, че явно младостта отдавна е минала и той, Климент, ефрейторът от Петнадесета Дунавска дивизия, който на фронта бе заловил с голи ръце трима германци, за което лично генералът го награди с орден и лента, вече не става за нищо. Та дори един крадец по мазетата не може да пипне, а онзи се беше наврял като мишка в капан!

— Не може ли? — изпъна се изведнъж той. — Я да видим! Я да видим къде е изчезнало момчето!

Защото дворът бе ограден с висок тухлен зид и само котка би могла да го прехвърли. Климент се спусна навън, зашари със светлината наляво и надясно, обиколи зида, надникна зад пейката в ъгъла („Тая пейка трябва изобщо да я махнем. Кой ли идиот ще вземе

да сяда на нея, когато отсреща има такъв парк!“). Провери и в кофите за смет, макар в тях да бе невъзможно да се скрие някой...

— Стълбите! — блесна изведнъж в ума му. — Она се е скрил зад вратата и когато съм отворил, е излязъл зад гърба по стълбите. Но ще има да взима!

Още миналата година Климент бе успял да убеди касиера на дома да отпусне пари за една специална брава. Такава, която се отваря и отвън, и отвътре само с ключ, та да не могат разни случайни хора и пройдохи да си влизат и излизат, когато им скимне, и по тоя начин да отварят работа на портиера, пък и евентуално да нанасят щети. Тази брава обаче създаваше много ядове на разсеяните обитатели. Те забравяха ключовете си, поради което ставаше нужда или да се връщат и да ги търсят, ругаейки новата техника, или да стоят вън на студа и да свиркат с уста „Каж ми, Кармен, любиш ли ме ти“, докато отгоре ги чуват и им хвърлят ключ. Но така или иначе, бравата вършеше добра работа, та ето даже и сега нямаше да пусне крадеца да избяга.

Крадецът стоеше тъжно край входната врата и отупваше с ръка сакото си.

— Предавам се — каза той, — но без много шум. Да влезем у вас и да се разберем. А ако имате игла и конец да си зашия панталона, ще бъде чудесно.

Я вижте какво стана! — и показва десния си крачол.

От коляното надолу шевът се бе разпрал. Подаваше се крак, обут в чорап на ромбове. От коляното към чорапа течеше кръв.

— Можеше и по-лошо да бъде — каза портиерът. — Дай си паспорта и недей много да знаеш!

И го сграбчи за реверите. Стар, стар, ама ако се опита да бяга, ще го тръшне на земята. Тия номера на него не му минават — уж панталонът скъсан, уж крака си одрал и не знам какво си, уж говори тихо и възпитано, а после — гони Михаля!

— Къде ти е паспортът?

— Ще ви го покажа, бе другарю — каза онзи, — нали се разбрахме, че се предавам. Хайде, да влезем у вас и всичко ще се оправя. Вижте ме на какво приличам!

И Климент отвори вратата към своето малко портиерско жилище, натика вътре пленника, мислейки си какъв свят се е навъдил — вместо

да се свие и да си кротува, да моли за милост и пощада, иска да го канят на гости и да му кърпят гащите.

— Ютия ще трябва ли? — и го тръсна на един стол.

— Сигурно ще трябва — каза онзи. — А сега, ето паспортът ми. Мога ли в това време да се измия?

Паспортът беше редовен. Издаден от Първо районно управление, с печат, снимка и прочие. Теофан Василев Кокинов, тридесетгодишен, живущ улица „Розова градина“, номер дванадесет, неженен, по професия...

— Къде работиш? — попита Климент. — Печатът на учреждението ти не е много ясен.

— Журналист съм — каза пленникът. — Работя във вестник.

— А като работиш във вестник, можеш ли да опишеш в него как съм те пипнал в чуждо мазе като плъх, как не те е срам, бе другарю, ти, дете учиш хората на акъл и поведение, да правиш такива работи

На вратата се позвъни.

— ... дете и най-изпадналият човек се срамува да ги прави...

Климент махна с ръка и отиде да отвори.

— Добър вечер, бай Клименте — каза някой, — пак съм си забравил ключа. Би ли ми услужил, извинявай много...

— Гледай сега какво, Антончо — чу се гласът на портиера, — аз ще ти услужа и сега, пък и като се връщаш, та да не свириш като щиглец под прозорците. Ама не е хубаво. Аз да забравя, както и да е — вече съм стар. А ти си млад човек и къде си губиш акъла, аман от тия момичета, дете ти го взимат... Впрочем, я ела да ти покажа едно интересно пиле...

И бай Климент вкара в стаята висок млад човек с тъмносин пуловер и каубойски панталони, с торба през рамо.

— Тоя... — подхвана портиерът, когато новодошлият застана срещу пленника.

— Добър вечер! — неочаквано извика младежът. — Какво правите тук, другарю Кокинов? Здравейте!

— Здравсти, Тони — рече онзи. — Закачих си панталона на една ограда, та влязох при вашия любезен портиер да го закърпя. Човек не знае какво може да му се случи. А ти тук ли живееш?

— Тук — каза Антон — на втория етаж. Бай Клименте, това е другарят Кокинов, спортен коментатор, той веднъж писа за мен във

вестника, помниш ли — аз ти показах дописката? Когато спечелих през пролетта... Вие къде отивате сега, другарю Кокинов? Ако нямате нищо против, мога да ви откарам с мотопеда — аз отивам към залата.

— Не, благодаря — рече Кокинов. — Отивам в редакцията. А пък и трябва да си закърпя панталона. Главният, ако ме види така, ще помисли, че съм се бил някъде.

— Вярно — каза момчето, — вие, журналистите, трябва да бъдете винаги изрядни. Аз обаче побягвам, че съм закъснял. Бай Клименте, ела да ми отвориш, моля ти се. И много здраве на леля Мара! Довиждане, чао!

— Виж сега какво — каза портиерът след един час, когато жена му се върна от пазар и започна да реже зеле в кухнята. — Светът се обърка, Маро. Ти знаеш ли какво значи журналист? Знам, че ще ми кажеш, че знаеш. А пък аз ще ти кажа, че нищо не знаеш. Образовани хора, пишат по вестниците, и по телевизията излизат, а се врат по мазетата и обират прахоляка, дрехите си късат, дето се вика, на маймуни се правят и се излагат — може ли такова нещо!

— Значи, това е само любовна история — каза леля Мара. — Тоя твой журналист е залюбил някоя от нашата къща. Може да е и оная Даниела от петия етаж, дето носи палто до земята, а под палтото ходи с една пола до... — Леля Мара показа докъде е полата. — Значи, тя е страхотна фръцла, Климе, аз да съм ѝ майка, като ще я хвана за палтото...

— Остави я ти Даниелка — рече бай Климент. — Аз, да ти кажа право, нямам нищо против палтото ѝ. Ама тоя бе, журналист, известна личност, ето — познава се с Антончо, на професора сина — той из мазетата да се крие... а пък после даже не си заши панталона, само го закачи с две безопасни, метна се на един автомобил и запраши...

— Е, тя ще е съвсем дълбока — рече леля Мара. — Щом има и автомобил, много е хлътнал по Даниела... я вземи да режеш, че ме заболяха ръцете...

— Маро — каза бай Климент след малко. — Зелето ти ми се вижда екстра. Отдели малко в една чиния да го опитам с ракия.

Той отвори кухненския долап и измъкна едно шише.

— Браво! Добро е. А аз тая работа няма да я оставя така. Журналист, журналист, ама защо избяга като подгонен с автомобила... Я дай малко червен пипер.

— Може да е видял фръцлата — рече замислено жена му. — Жената, Климе, е голяма работа. Ти знаеш ли какво значи, когато една лисица си завърти опашката?

— Знам — рече Климент. — Не съм вчерашен.

РЕПОРТЕР, ЦАРКИНЯ И ДР.

А в това време Теофан Кокинов седеше на четвъртия ред в спортната зала и се правеше на невидим. Беше си нахлупил такето до очите, беше се прегърбил и свил така, че ако някой по-отдалеч погледне към него, да помисли, че там е седнало някакво малко човече. Даже някое дете, на което майка му е забранила да ходи с гола глава, за да не хване хрема. Лесно им е било едно време на тия от приказките — нахлупят си шапка-невидимка и после тръгват по света и няма скрито-покрито за тях, могат да влизат даже в царски палати, та даже и в спалните на царкини. Теофан усети болки в гърба, но не помръдна, защото царкинята с коси, събрани на плитки, и с лунички по носа седеше на първия ред, а долу, отстрана до ринга се разхождаше лошият цар. Ето, царкинята се обърна за миг...

— Какво ви става, другарю? — попита мъжът до него.

Теофан почти се завря под стола. Бил си изгървал запалката.

Царкинята пак започна да гледа напред. Теофан си намери запалката.

Сега пък царят започна да шари с поглед по редовете.

— Може би този път портфейлът? — попита мъжът до Теофан.

При първия удобен миг той напусна наблюдателния пункт. Мина прегърбен през реда, понесе няколко удара с колена и се изправи зад една колона. Оттук рингът не се виждаше, но затова пък и двамата — и Ела, и Биолчев не можеха да мръднат, без да бъдат забелязани. Защото той следеше Ела и Биолчев, а в същото време...

В същото време в ума му пламна мисъл: седемдесет реда! Тази вечер той трябва да предаде седемдесет реда информация за различни състезания през деня. Мястото в макета е запазено, дежурният чака, сътрудниците са оставили дописките си на бюрото му... Така е, когато човек се захване с нещо, което не му е работа! Така е, когато хукне като замаян подир нещо, което... Какво пък, ако това не ми е работа, тогава кое? Ами, ако всичко излезе така, както го мисля?

Теофан отиде до телефона. Първите две стотинки не свършиха нищо. Вторите го свързаха с някаква възрастна жена, която го посъветва по-внимателно да избира номера. При третия опит чу гласа на дебелия Богдан.

— Първо — каза Теофан, — няма защо да се разбере с кого говориш. Второ, иди и вземи от бюрото ми всичко, което е оставено за мен. Трябва да бъдат пет дописки — за волейбол, една щафета, още веднъж волейбол... така... добре... точно така, и две за футбол. Прекарай ги веднъж през машината и ги стъкми общо до седемдесет реда. И те моля да не проявяваш фантазия, защото спортът не е твоя стихия. Просто да стане ясно кой е спечелил и кой загубил. Хайде, моето момче, че днеска така съм се объркал...

— Търсиха те — каза тихо дебелият Богдан. — Веднъж дежурният, после главният, след това един боксов треньор... и — тук той сниши съвсем гласа си — и Биби те търси, мръсно куче такова. Защо лъжеш момичето? Кого си возил днес в колата си?

— Богдане — извика Теофан. — Моля ти се! Направи седемдесет реда, предай ги на дежурния и го излъжи нещо, а утре всичко ще ти обясня! Моля ти се! На Биби кажи, че съм на конференция, та да почака... Хайде, утре ще ти купя торта!

Богдан каза още веднъж „мръсно куче“ и затвори телефона. Теофан разтри челото си с ръка. Ама, че ден!

Високоговорителите съобщиха, че на ринга ще излязат Асен Чомаков — в синия ъгъл, и Антон Доганов, в червения. Биолчев притегли едно столче и седна до ринга. Ела побутна момчето пред себе си — да се премести надясно, та тя да вижда по-добре. Публиката започна да вика и за Асен, и за Антон. Асен беше известен като безмилостен удряч, неслучайно му викаха Камъка. Имаше хора, които се вдигаха от оня край на града само за да видят как Асен ще изтърбуши още в края на първия рунд противника си с някой страхотен удар в диафрагмата. „Въздуха, Асене!“ — обичаха да викат тия зрители и това беше призив към него не да хвъркне във въздуха или да направи нещо от тоя род, а да лиши противника си от въздух. Два-три удара долу, няколко в главата и накрая — туп! — късо и рязко над линията на пояса и онзи клякаше на колене. Има зрители, които обичат най-много от всичко да гледат как някой се търкаля по земята. Има хора, които най-много от всичко се радват на тежкия край на

другите и това изглежда повишава собственото им самочувствие. Сякаш и те са толкова силни, та могат и те да побеждават...

Всякакви зрители има. Веднъж някакъв ентузиаст така се бе развикал „Убий го! Убий го!“, когато единият боксьор бе притиснал другия до въжетата, че се наложи насила да го натъпчат на седалката. Малко след това обаче положението се промени, битият намери отнякъде сила и така подбра противника си, че оня започна да лази на четири крака. Тогава въпросният зрител отново скочи и зарева „Убий го, убий го!“. За него бе все едно кой кого щеше да убие, важно бе да има трупове. Наложил се да го изведат извън залата и понеже продължил да буйствува и на улицата, го набиха. Винаги се намират добри хора, които усмиряват опърничавите.

Антон също имаше своя публика. За него също викаха, само че никога „Убий го!“ или нещо подобно, тъй като Антон нямаше за цел да убива никого. Не само това — той не удряше почти никога силно. Той докосваше противника си леко, сякаш на ръцете си нямаше боксови ръкавици, а четка за обирание на прах. Той просто бързо и ловко, но с достатъчна сила, за да го респектира, пипаше другия по бузите, брадата, гърдите — след това отскачаше, правеше няколко меки стъпки, сякаш танцуваше танго, плавно се гмуркаше под разсвирепелите чукове на противника, още една стъпка, втора и пак: хоп-хоп-хоп! Три чукания, три отметки в протоколите на съдиите. Точка, втора, трета... Публиката тържествуваше — разбира се, неговата публика, — Антон не се боксираше, а показваше урок по фигурно пързаяне. Точка, пета, шеста... Гонг! Разтърсвайки рамене удрячът се оттегляше в своя ъгъл и си мислеше: „Ще ми се откриеш ти, балерино, ще те клъвна аз веднъж...“ А Антон облизваше потта, която надвисваше над горната му устна и седнаше задъхан на своето столче. Защото отстрана е лесно да гледаш. Наляво, надясно, едно, едно-две... Даже ти иде да засвириш с уста „Компарсита“. Но я се изправи срещу тези сбърчени вежди, потъмнели очи и фучащи юмруци, всяко докосване на които означава взрив в главата, зашеметяващ пламък, а след това и черна болка! Боксьорът даже няма време и да изохка, той пада покосен, таванът с лампите се люшва, ревят на публиката заглъхва и сред свръхусилието да не припадне чува само противния глас: „Осем... девет... аут!“

Антон познаваше всичко това. Не са един и двама противници като Асен Камъка. За Асен Камъка деветте минути на срещата са изтезание и затова той търси бърз и сигурен край — удрай, удрай, търпи, ако и тебе удрят, пак удрай, още... още... фрас! — и улученият противник се свлича на земята. Асен Камъка не може да усети красотата, скрита в меките линии на движещите се тела, в изящните дъги и елипси, описвани от рамене, лакти, колена и хълбоци, — Антон често си мислеше, че може да се направи следния опит: по тези точки на тялото, които описват най-широки криви при движението, да се поставят различно оцветени метални пластинки. Целият боксов мач да се снима със специална камера, която да запечатва на филма само движението на тези пластинки. След това филмът се проявява и пред зрителите ще блесне най-разкошната от всички виждани феерии, най-невероятната картина и най-абстрактната, но всъщност най-реална представа за очарованието, скрито в най-баналното от всички банални неща — едно движещо се човешко тяло. Разбира се...

Бух! Първият удар на Асен Камъка. Асен има страхотна дясна ръка. Поразяващата ръка, Олд Четърхенд. Още веднъж и ще свършат красивите елипси и дъги и не знам какво си. Очите на четири!

Впрочем, това бе само контролен мач. И двамата противници бяха от един отбор, те просто тренираха пред публика. Съвсем не бе нужно нито да се избиват, нито да се свличат от умора на пода. Това бе...

А, не така, Асене! Нищо лошо не съм ти направил... Я, щом толкова си се засилил, да те пусна край лявото ми рамо да помиришеш ъгъла, пък през това време аз да си взема точката... Пардон!

Антон направи две последователни леки движения с кръста и краката и Асен, понесъл се, сякаш искаше да събори каменна крепост, хукна към въжетата. Публиката изрева „Браво!“, Антон свали за миг ръце, разтърси рамене и издиша дълбоко. Пфу! Тоя Асен като че ли ме мрази до смърт! Защо е всичко това...

А Теофан Кокинов следеше с поглед ту Антон, ту Ела. И даже повече момичето, което бе замръзнало на стола като омагьосано. То бе вперило големите си и пълни с ужас очи в ринга и винаги, когато Асен Камъка политаше към Антон, устата ѝ се отваряше, сякаш тя изкрещяваше, само че без звук. Когато Антон сполучливо избягваше опасността и сам елегантно и леко поражаваше съперника си, лицето ѝ

се отпускаше, тя леко помръдваше на седалката и за миг напрежението като че ли изчезваше. В един от тези мигове тя чу тихия глас на възрастния мъж до нея: „Ръката ми посиня, госпожице! Дали ще имате възможност да ми я пуснете?“. Тя бе стискала, без да види, своя непознат съсед за ръката и сега той я разтриваше с виновна усмивка.

А Теофан Кокинов следеше с поглед ту Антон, ту Ела и колкото повече минути минаваха, толкова повече се убеждаваше, че е на прав път. Ела беше момичето на Антон. Днес, когато той случайно я срещна и покани да я отведе до нейната академия с автомобил (след като вече за трети път случайно я срещаше, което разбира се, предизвикваше смях у момичето), той бе почти сигурен, че Ела ще бъде вечерта на контролната среща. Трудно можеше да се допусне, че едно момиче, влюбено в Антон, няма да ходи на неговите мачове. Впрочем и тя самата каза такова нещо. А тя го каза, защото Теофан водеше разговора по избраните от него пътеки — към личността на Антон Доганов, студент по машинно инженерство, боксьор, син на професор Константин Доганов и брат на Андрей Доганов, който пък е студент по скулптура и има приятелка, която се нарича Марта. И Ела се смееше и не виждаше нищо лошо един такъв приятен мъж като Тео да я повози на автомобил и да ѝ разказва забавни неща. Ето защо тя отговаряше на въпросите му леко и свободно, без да се замисля, че всъщност този забавен мъж ѝ е поставил капан. И че на този приятен мъж не му е чак толкова приятно да я вози на автомобила си! Първо, защото той видя изненадата, с която Биби го съзря в колата заедно с предизвикателните плитки и лунички. И второ, защото видя радостта в очите на Ставрев, който също го видя. А щом Ставрев го беше видял с момиче, това означаваше, че новината ще се разнесе за по-малко от двадесет минути по всички меридиани и паралели на планетата, та даже и по-нататък...

Сега оставаше последният рунд и последната проверка: дали Биолчев познава Ела и как се държи с нея. За утре ще остане една случайна среща с Марта, която ще има стойността само на проверка. И след това всичко трябва да се развие светкавично, защото цялата игра може да пропадне.

Теофан се измъкна иззад колоната и тръгна по задните коридори към съблекалните. Асен Камъка бе претърпял поредната загуба. Той бе нанесъл само три-четири удара в тялото на Антон и около триста-четиристотин във въздуха. Не знам дали някога сте се опитвали да

набиете въздуха — на пръв поглед изглежда лесно, но всъщност, за да направи това, човек трябва да е много здрав, даже по-здрав от Асен Камъка.

В съблекалнята миришеше на... съблекалня. Да не навлизаме в подробности. Теофан се скри зад дървените гардероби и като си мислеше, че ако някой случайно надникне отзад, доста ще се учуди на неговото присъствие, наостри уши. Отначало се чуваше само дишането на Асен и Антон. След това прозвуча гласът на Биолчев — мек, приятен, галещ. Той окуражи и двамата. И се скара и на двамата. Каза им, че всичко било чудесно, но ако продължават така, ще се намери някой, който ще ги тръшне на пода. След това Асен зашляпа с джапанките си към душа, а Биолчев каза:

— Този Кокинов, нали го знаеш... нещо се увърта наоколо. Днес е возил Ела в колата си. Ще трябва да го отрежеш, ако се появи при теб, няма да правим сензации. А на Ела нито дума — тя няма нищо общо с това. И изобщо не я питай за колата, защото не е виновна. Оня хитрец кой знае как я е залъгал. Нали?

От тавана падна капка вода право в окото на Теофан. От шкафа пред него идваше на талази миризма на гуменки.

— Ясно — каза Антон. — Има нещо, защото днес той беше при нашия портиер. Бил си съдрал крачола.

В съблекалнята нахлу тъмна запалняковца, която съпровождаше следващата слязла от ринга двойка. Гласът на Антон се изгуби в шумотевницата. Теофан направи бърза крачка напред, пъкна се в навалищата и се измъкна навън.

Нямаше нужда да чака Ела, та да види как ще се държи с Биолчев. Всичко бе ясно.

— Биби — каза след малко Теофан. — Конференцията завърши. Искаш ли след двадесет минути да се видим в клуба... какво?... Ало, ало!... Хайде, след двадесет минути...

Предстоеше неговият мач. Двубоят Тео–Биби, в който Биби щеше да гледа тъжно и да мълчи, а Тео щеше да говори неверни неща, в смисъл да измисля разни приказки за случайната му среща с онова момиче с плитки и лунички, която е племенничка на леля му по бащина линия...

Изобщо... хм!

А не е ли по-добре да ѝ обясни всичко и да привлече и нея в играта?

ПРОФЕСОР ДОГАНОВ СПИ С ПАНТАЛОНИ

Професор доктор Константин Доганов спеше на дивана и виждаше на сън жена си. Тя се бе изправила зад черна, тежка катедра и със строг глас четеше беседа. Зад гърба ѝ висеше портрет на мъж с брада, навярно светило на науката. На черната дъска бе нарисувана схема с означения А, Б, В, и a^1 , b^1 и v^1 . Жена му говореше и от време на време се обръщаше към схемата, сочеше буквите, после поглеждаше в аудиторията.

— Коста, свали си панталона! — рече тя ненадейно и посочи мъжа си. Той погледна смутено дали другите са чули, но видя, че е сам. Жена му четеше беседа само за него.

Повтарям: „А“ — свали си панталона, „Б“ — сложи си пижамата и „В“ — няма кой да ти глади дрехите, щом се търкаляш с тях и ги правиш на нищо и никакво. Сто пъти съм ти повтаряла...

Професор доктор Константин Доганов, директор на институт, учен от международен мащаб, носител на държавни награди и автор на шест дебели книги по юридическите науки, трепна и се събуди. Да, той си беше легнал с панталони. Той бе направил едно от най-приятните за всеки мъж неща: да се протегне уж за момент след обeda, да се престори, че чете вестник, и ле-е-еко да се унесе в сън — така, както си е с панталон, бяла риза и вратовръзка. И то напук на жена си, която твърди, че нищо не скъсявало толкова много живота, колкото грижите за мъж с лоши навици. Има някакъв особен чар в това да си полегнеш с дрехи, да си позволиш една малка свобода (типично мъжка малка свобода, която носи много радост!), да извършиш този жест на самостоятелност, напомнящ приятните години на студентството. А пък и студентите посрещаха по-добре професора си, когато идваше с омачкан панталон и вратовръзка накриво. Те виждаха просто свой по-възрастен колега, човек, който знае много повече от тях и е дошъл да им го разправи, а не да ги поучава: младежи и девойки, бъдете примерни, сериозни, задълбочени, стегнати и така нататък. Често сутрин, след дълга нощ над книгите и ръкописите, недоспал, зле

обръснат и закъснял за първия час, той влигаше в аудиторията с тежка чанта в ръка, казваше „добро утро“, хвърляше балтона и шапката си на катедрата и питаше: „Каква е днешната ни лекция?“ После запалваше цигара, премяташе крак връз крак, разказваше им какво е прочел вчера в едно списание и всичко тръгваше от само себе си. Нямаше нужда да вика „ш-шт“, да приканва към тишина и да се кара. Понякога даже той продължаваше лекцията си и в междучасието, пропуснал да обърне внимание на звънеца, но никой не мърдаше. Защото, когато говореше за правото, той разказваше за красотата и противоречията в човешките отношения. Защото в лекциите му имаше и стихове, и Девета симфония от Бетховен, имаше спомени и разкази за съдби и драми. Понякога го заварваше колегата, който трябваше да изнесе лекция следния час. Тогава професор Доганов поглеждаше виновно, извиняваше се на студентите, а те ръкопляскаха, въпреки че във висшите учебни заведения не е прието да се ръкопляска, когато професорът завършва словото си.

А колегата, който трябваше да изнесе следващата лекция, се чувствуваше неудобно. Може би тъкмо поради неудобството, което ще изпитват някои професори, не е прието във висшите учебни заведения да се ръкопляска. Представяте ли си едного да аплодират бурно, а другото да изпратят с учтиви и хладни похлопвания на дланите!... Но, както и да е.

Професорът си помисли: „Все пак утре трябва да ида на парна гладачница. Панталонът ми наистина е смачкан, жена ми е права“. И отново задряма — честит, безгрижен и щастлив, защото жена му бе далеч оттук на стотици и даже хиляди километри. Професор Доганов задряма спокойно и затова, защото до заседанието на катедрата имаше още цял час, а нощес до късно бе чел дисертацията на един абсолютно кръгъл бездарник — занимание изтощително, вредно за здравето и изобщо противно. Телефонът бе изключен, от момчетата нямаше и следа — можеше спокойно да си поспи.

А пък ние ще си позволим да отворим една скоба. Защото не искаме да останете с впечатление, че жената на професора е човек твърде строг, суров, някакъв домашен надзирател или нещо подобно. Жената на професор Доганов просто бе надарена от природата с прекомерно много енергия. Тя бе родена за велик администратор, за човек, който може едновременно да запомни, да започне и да довърши

много неща, да оправи най-заплетени възли, да пришпорва всичко около себе си, да напомня, да ръководи, да се намесва в най-невероятните бъркотии (професорът понякога смяташе, че тя невинаги се намесва по най-подходящ начин, но никога не го казваше). Изобщо времето ѝ стигаше за всичко, включително и за добрия ѝ вид, за доброто ѝ настроение и, разбира се, и за няколко скандала, които тя обаче бързо изживяваше. Бе отгледала сама трите си деца, двама сина и една дъщеря, беше ги довела успешно до висшето образование, създавала им бе навици да залягат над книгите, но и да не забравят удоволствията си. Имаше само един смущаващ я момент — това бе въпросът за контактите на децата ѝ с лица от противния пол, защото над всяко запознанство тя виждаше да ляга сянката на чиновника от райсъвета, онзи, който произнася многозначителните думи: „Живейте задружно и задружно делете радостите и тежестите на семейния живот“. Та по тая причина тя вече месеци наред се намираше на стотици и даже хиляди километри далеч, при своята, общо взето, умна, но все пак твърде неопитна дъщеря. Тя бе отишла в Прага да учи история на изкуството, но на пътя към познанието бе срещнала някакъв режисьор, който бе предложил да ѝ обясни по-сложните моменти в тази наистина объркана материя. И щом майката научи, че в образователните усилия на дъщеря ѝ се намесва чужда режисура, води веднага три телефонни разговора със свои познати в Прага, уреди по някакъв начин всички формалности, купи си билет за самолета и замина при дъщеря си. Тя бе абсолютно убедена, че една майка може много по-добре да обясни на детето си засуканите моменти в историята на световното изкуство, отколкото някакъв млад човек, па макар и с театрално образование.

Та затова професор Доганов дремеше с панталони. Разстоянието Прага–София не е чак толкова малко.

— Петре, ти си проклет звяр — каза той по едно време, защото на корема му бе тупнало нещо меко. Техният стар и наложил се като член на семейството котарак Петър имаше отвратителния навик да скача върху корема на хората, без да го канят. — Петре, върви по дяволите, чудовище такова!

Дългото отсъствие на жена му го бе направило и по-волен в устата. А иначе в нейно присъствие всичко трябваше да бъде изгладено като панталоните.

Той замахна с ръка да пропъди животното, но меката топка на корема му не мръдна. Професор Доганов отвори очи и първото нещо, което видя на стола до себе си, бе котаракът. А на корема му лежеше боксова ръкавица.

— Антоне, ти ли си? — попита тогава професорът, защото Антон, синът му, мъкнеше из къщи своите боксови ръкавици, забравяше ги даже и в кабинета му, а понякога, когато майка му забраняваше да ходи на тренировки с оглед на предстоящи изпити, ги криеше върху шкафа с книгите на баща си.

— Извинявай — каза младият човек, който бе влязъл тихо в стаята. — Извинявай, но като минавах край теб, изтървах, без да искам, едната ръкавица. Да те завия ли с одеяло?

— Намери кога да ме завиваш — протегна се професорът. — Първо, сънувах лош сън, след това..., впрочем, какъв е този шум от другата стая?

— Ще излизаме — каза младежът, — с приятели, та са дошли да ни вземат. Пуснаха малко музика, но скоро ще тръгваме. Хайде, поспи си още!

Професорът изсумтя и пак затвори очи. Боксът — и това е един въпрос, дето ще видим как ще го оправяме. След два месеца тя си идва заради ваканцията на дъщерята. И като разбере, че Антон през цялото време се е трепал като каруцар по ринговете, на мен ще си го изкара. Тя му разрешава да се боксира само след като е приключила сесията. А пък и онзи, другият, Андрей, дали е напреднал с изпитната работа? По цял ден чезне на тавана, уж мачка глината, ама не ми е останало време да ида да го проверя. Утре ще дойде краят на годината, ще му поискат... де да знам какво ще му поискат. Първия семестър правеше глава на момиче. Сега какво ли моделира?

Професорът усети, че не може да заспи и стана. Бръкна в джоба на самото си за цигари и като не намери, тръгна към стаята на момчетата. Антон и Андрей не пушеха, но може би някой от колегите им щеше да има. Той бутна вратата и видя, че музиката, дето ехтеше из цялата къща, не бе за тоя, що духа. Синовеите му танцуваха с две момичета. Едното, това, дето бе прегърнало Антон, бе с руси плитки и с лунички. Момичето видя професора, усмихна му се и луничките се разшаваха. Беше късно за отстъпление — професорът каза „Здрасти“.

СЕМЕЙНИ ИСТОРИИ

Струва ни се, че сме пропуснали да съобщим нещо важно: Антон и Андрей бяха близнаци. И като близнаци имаха еднакво руси коси, еднакво сини очи, еднакви усмивки, еднакво жилави плещи, еднакво дълги крака и ако облечеха еднакви дрехи, не можеха да ги различат даже майка им и баща им. Затова още от дете Антон сресваше косата си право нагоре, носеше син пуловер, а Андрей си правеше перчем и носеше червен пуловер. Като пораснаха намираха начин даже да слагат своя отличителен цвят в облеклото — с тъмносиня и розова риза, тъмносиня и тъмночервена вратовръзка. Даже в училище, когато носеха съвсем еднакви униформи и бяха късо остригани, учителите разрешаваха на Андрей да носи цветна връзка, което предизвикваше завистта и недоволството на другите. Та професор Доганов погледна най-напред синовете си, за да не стане все пак грешка, а след това се поклони на момичетата.

— Здравсти — каза той още веднъж на всички, — извинявайте, ама съм си свършил цигарите. Изглежда обаче, че лошо съм попаднал.

— Вярно е — каза Антон, — тук няма пушачи, но това не значи, че не трябва да се запознаеш с нашите гостенки. Това е Ела — каза той и Ела отново се усмихна мило.

— Моя колежка — рече Андрей. — Учим заедно в академията, само че тя е дизайнер. А това е Марта.

— Тя е пък моя колежка — каза Антон. — Също машинно. Един курс след мене.

Професор Доганов стисна ръцете на момичетата. Марта беше с кръгло лице, къса черна коса и големи кръгли очи. Като тъмно пълнолуние. Имаше вид на здрав човек, който се храни с апетит. „А другата, приятелката на Антон и колежка на... на кого беше колежка... все едно, — прилича на Пипи Дългото чорапче“ — помисли професорът и каза:

— Извинете ме и не мислете, че съм много любопитен. Но все пак трябва нещо да попитам. Вие сестри ли сте?

— Не са — отговори вместо момичетата Антон. — И ако трябва да ти стане всичко съвсем ясно, ето: Ела е моя приятелка и колежка на Андрей, а пък Андрей е приятел на Марта, която е моя колежка. Андрей учи заедно с Ела, а пък аз с Марта.

— Можеше да бъде и по-сложно — каза професорът. — Но, няма значение, всичко се случва. Аз имах един студент, който стана асистент на баща си, който пък беше студент-задочник от по-долен курс, така че моят студент започна да изпитва другия студент, т.е. баща си, поради което баща му подаде молба до ректора да го прехвърлят при друг асистент, за да не си развалят семейните отношения.

— Татко — запита Андрей. — Имаш ли нещо да почерпиш гостенките?

Баща му се почеса по врата. Бяха му изпратили от Грузия бутилка коняк с пет звезди, но да предлага коняк на млади момичета не знаеше дали е много подходящо. Освен това синовете му не вкусаха алкохол, а да седне той да надига чашка сам с гостенките съвсем не вървеше.

— В килера има сладко от вишни — рече той. — Иди, Антоне, и донеси буркана.

— Не знам къде са чинийките — каза Антон. — Ще донеса само буркана и пет лъжички. Пет души сме и ще го изядем цялото, така че няма опасност от захаросване.

Професор Доганов помръдна рамене и погледна момичетата.

— Все пак не сме сами. Не знам дали ще бъде учтиво.

— Няма значение — каза Марта. — Хайде, Тони, донесай буркана. И една кана с вода. Ще дойда да ти помогна за чашите.

— Точно така — съгласи се професорът. — Няма да надигаме всички каната, поне чаши има в къщата.

Когато след няколко минути двамата се върнаха с пълни ръце, завариха Ела и професора да танцуват танго. Андрей седеше на кревата и пееше в такт: „Рам-пи-пири, тарм-пам-пири...“

— Сладкото е страхотно — каза Марта и се облиза. Пътюм тя беше бръкнала в буркана. — Майка ми правеше същото, ама напоследък започна да купува готови конфитюри. Заповядайте, ето ви лъжичките! Намерихме само четири малки, затова носим и една голяма.

— Тя е за другаря професор! — извика Ела. — Голям човек с голяма лъжица яде! Да ви е сладко, другарю професор!

— Етикецията изисква — каза той — първи да загребат дамите, но тъй като и без това ще повтаряме, приемам. Това е любимото ми сладко между другото. И е последният буркан, за сведение. Дано майка ви, като се върне, направи нови.

И, разбира се, си окапа ревера.

— Снощи — продължи той, като седна на кревата до Андрей — четох една страхотна дисертация. Вулкан от дивотии — труд на един безумно работоспособен глупак. Лепил, снаждал, кърпил и преплитал, можеш да полудееш. Но нямаше как — трябваше да я прочета докрай. И докато четях, изпих един чайник кафе и изядох предпоследния буркан. Този наистина е последен.

Марта огреба дъното и после го изплакна с вода от каната. Като я гледаше как надига буркана, професорът изведнъж си помисли, че е виждал някъде това кръгло лице. Къде ли..., къде ли... Ами да, разбира се, какъв съм недосетлив — глинената глава на Андрей от първия семестър! Тогава той му беше казал да й удължи малко брадата, за да не помисли някой, че я е правил с пергел. Но Андрей му рече, че нищо не разбирал от характерни лица.

— Аз пак ще попитам нещо — каза той. — Не ми се сърдете, но понеже за нас това винаги е било проблем, интересува ме как го решават другите. Вие например — обърна се той към Марта — идвате у дома и търсете Андрей. Отваря ви Антон и как Вие...

— Не знам — Марта се изчерви, — познавам някак си.

— От пръв поглед?

— От пръв — Марта стана морава.

— А Вие? — обърна се професорът към Ела.

— И аз — каза Ела, но не се изчерви. Даже се засмя. — Има нещо неясно в цялата тази работа, но действително познавам Тони от пръв поглед. Даже когато двамата вървят по улицата, ги разпознавам в гръб.

Кой знае защо на професора му стана тъжно. А пък те с майка им и досега ги бъркат. Къпали са ги като бебета, друсали са ги и са им пели, хранили и обличали, гледали са ги всеки ден и въпреки това, ако Антон облече червения пуловер на Андрей, той ще му извика: „Хайде, не се заплесвай, ами отивай на тавана да мачкаш глината!“ Когато Антон започна да тренира бокс, имаше период, в който го познаваше по раменете — бяха му станали по-широки, някак си по-плътни, но след това и Андрей се амбицира и макар да не се отдаде сериозно на един

спорт, започна всеки ден да вдига някакви железа на тавана и да опъва пружини. И сега бе същият — плещест, жилав и силен. Пък и работата му бе такава — като хванеше глината...

— Не знам — каза той и пак усети, че му става жал. Родните баща и майка не разпознават децата си, а едни съвсем чужди момичета ги

отличават от пръв поглед. А пък може би не са им чак толкова чужди, може би...

— Това е странна работа — продължи той замислено. — Веднъж отидох да гледам как Антон се боксира на ринга. И там, като го видях, си помислих...

— Татко! — извика Антон. — Четири без двадесет! Заседанието ти е от четири! Ще става нужда май да те закарам с мотопеда!

— Да, да — рече професор Доганов, — само това остава! Да се развее из града на мотопед. И без това колегите ми се мръщят, че пуша по време на лекции и пия кафе в студентското кафене. Голяма радост ще им доставя!

И като стисна ръцете на момчетата, хукна навън. След минута се появи с шапка на глава.

— И пак заповядайте! Някоя вечер ще ви поканим на гювеч. Моят брат Станислав е най-големият готвач на света! Довиждане!

— Знаем го — каза Марта. — Чичо Стан е наистина цар!

В тролейбуса професор Доганов си помисли две неща. Първо: добре, че я нямаше жена му. И второ: както тия момичета викат на брат му Станислав „чичо Стан“, нищо чудно след време да започнат на него да му казват „татко Коста“. А на жена му Виолета ще казват...

— Мамо Вили — рече той на глас и се засмя. Кой знае защо, му стана драго.

ТРИМА МЪЖЕ ЯДАТ ПИЛЕШКА СУПА

Като сме започнали със семейството на професора, да изкараме докрай. Разбира се, ако се впуснем да описваме всички разклонения на големия Догановски род — сестри, зетьове, племенници и внуци, братовчеди, дядовци, лели и баби, — на нас ще ни бъде необходима поне една година. Но за Станислав Доганов не можем да не отделим няколко минути, тъй като за него и без това вече стана дума, а пък той бе наистина член на семейството, защото открай време живееше с брат си, снаха си и трите деца.

Той бе пет години по-млад от професора и когато Константин учеше в гимназията, Станислав още ходеше в кварталното училище. Когато големият постъпи в университета, малкият носеше гимназиалната куртка и шапка с кокарда, останали от брат му. А когато Константин вече бе поел по пътя на науката — защищаваше своя първи изследователски труд, Станислав бе станал най-силният боксьор в страната. Всички знаем как даже и днес някои гледат на спорта и още повече на бокса, та няма да ни бъде трудно да си представим как Догановците — все потомствени учители, държавни чиновници и достопочтени служещи — погледнаха на увлечението на по-малкия син. Отначало даже не говореха за това, защото старите го считаха изобщо за срамно. Шушнеха си на ушите, както се говори за болест, сравняваха тайно Станислав с онзи техен роднина-хаймана, който бе зарязал учението и бе постъпил в оперетата. Съветваха баща му и майка му, а пък те от своя страна говореха често и дълго на сина си. Даже баща му се опита веднъж да го заплаши с шамари, но се отказа. Първо — за да му удари шамарите, трябваше да подскача, тъй като Станислав бе с глава и половина по-висок от него, и, второ — все пак Доганов син е, а в този род физическите наказания бяха отдавна отречени като метод на внушение. Майка му плака, лелите — и те си поплакаха, баща му сумтя една година, но нищо не помогна. Връщане нямаше!

Той се боксираше, четеше книги за бокса, украсяваше стаята си със снимки на Демпсей и Примо Карнера. Сутрин ставаше с кокошките, вечер си лягаше преди тях. Беше пил само веднъж през живота си вино и му бе станало лошо. Димът на цигарите го караше да излиза от стаята. Нямаше нито време, нито желание да обръща внимание на момичета. (И по-късно разбра, че е сбъркал — остана си ерген.) Когато родителите им вече не бяха живи, събраха се с брат си Константин — единият пишеше статии по юридическите науки, другият, вече във възраст, когато не бе за ринга, пишеше планове за подготовката на млади боксьори. Включиха го в някаква школа за треньори и я завърши като първенец, въпреки че заедно с него се явиха момчета, излезли от гимназията съвсем наскоро. Не се ожени, нямаше свое семейство, но имаше брат си, двамата си племенници и племенничката, онази, дете открай време си беше любовчийка, та сега даже принуди майка си да иде с нея да изучава история на изкуството в чужбина. Чичо Стан — така му казваха децата — имаше, разбира се, и снаха, жената на професора, но с нея отношенията му бяха доста сдържани, може да се окаже като между членове на стар английски род. Защото Виолета, майката на Антон и Андрей, се плашеше от влиянието на чичо Стан. Тя се плашеше от начина, по който умееше да разказва. Тя бе заварвала десетки пъти двете момчета как зяпат в устата чичо си, как забравят уроци, родителски съвети и домашни задължения, когато чичо Стан заговори за големите мъже, за силните мъже на века, за непобедимия Джек Джонсон, за благородството на Демпсей, за поразяващата ръка на Карнера. Тя се плашеше, че тези момчета ще хукнат също подир примамващата боксови халюцинация, ще нахлузят ръкавиците и ще идат да се бият като гамени пред очите на стотици други гамени. Защото за нея човек, който вместо на опера ходи на боксов мач, не бе нищо друго освен... както и да е.

И неизбежното стана. Това, от което се страхуваше Виолета Доганова, се случи. Боксът, това некрасиво и несериозно занимание, това подобие на спорт... (Какво нещо е тенисът! Сред зелени дървета, сред песен на птици и изящен разговор на красиви хора двама млади, облечени в бяло, прехвърлят малка топка през мрежата елегантно и нежно и когато единият особено майсторски направи движението с ракетата, другият му подава благородно ръка и го поздравява за уменията, а зрителите наоколо оставят на плетените масички до себе

си чашите чай и леко ръкопляскаат...) Та това подобие на спорт — защото спорт ли е да се изправят двама дангалаци един срещу друг и да започнат да си къртят зъбите? — взе своята поредна жертва в рода. Влиянието на чичо Стан измъкна едната рожба на Догановите от кръга на умното, смисленото и сериозното, измъкна го от ласкавите прегръдки на майката, отдели го от приятелите, които свиреха на цигулки, пишеха стихове и мечтаеха за славата на Яша Хейфиц и Есенин, и го запрати на ринга. Един циркаджийски подиум, заграден като арена с въжета, отгоре светнали лампи (да не би някой от озверелите зяпачи да пропусне и най-малката подробност как на сина й Антон ще му насиняват окоето!) — и там, под лампите, нейното дете, този Тони, дете с русите си вълнисти коси повече прилича на Амур, отколкото на гладиатор... Ах, този Станислав, този „чичо Стан“, дявол го взел...

Но неизбежното вече бе станало. Това, от което се страхуваше Виолета Доганова, се случи. Антон Доганов — професорският син! — се подстрига късо, налапа парче гума в устата, набута ръцете си в две кожени топки и отиде да се бие. Като последен гамен и хулиган.

По този повод професорът рече веднъж на брат си:

— Между нас казано, Станиславе, аз нямам нищо против Тони да се боксира, но мислиш ли, че той ще може...

А Станислав Доганов извика:

— Дали ще може? — Та той е жива математика, бе Коста? Той просто е направен за бокс! Тони изчислява всичко като кибернетична машина! Повярвай ми, че той играе не бокс, а шахмат. Още след първите секунди на ринга той разчита схемата на противника си, забелязва къде му е силата, къде е слаб...

Професор Доганов вдигна ръка като студент.

— Може ли да запитам нещо?

Чичо Стан кимна с глава.

— А първото му излизане на ринга?

Когато излезе за първи път, бе покосен още в началните минути. Чичо Стан му бе внушил, че боксът — спортът, в който може да се развихрят най-неподозирани и поради това най-опасни страсти, — е игра за благородници. И той излезе, за да играе. Чичо Стан му бе говорил: „Нашата игра, Тони, не допуска до себе си грубите,

безогледно устремени към победата самолюбци. Тя не позволява да се показват лошите черти в характерите, извращенията в душите...”

Много хубаво нещо са беседите на по-умните от нас хора, от тях винаги може много да се научи. И след тази беседа Тони излезе да играе играта, която не допуска...

Събориха го със страшен удар още в началото на срещата.

А чичо Стан бе казал още: „Играта не допуска до себе си хора с комплекси за малоценност или величие, които в крайна сметка представляват едно и също. Боксът е игра на амбиция и страст, но в същото време и проява на духовно богатство, чистота и великодушие. И този, който не приеме бокса именно от тази негова най-съществена и най-важна страна, излиза извън играта. Той, макар и накичен с медали, си остава един бияч“.

Именно един бияч просна на ринга Антон още в първите минути. Тези, биячите, не обичат да слушат беседи, те просто бият.

Майка му (не на бияча, а на Тони), разбира се, не научи нищо. Баща му, който бе сред публиката, все едно че не бе присъствувал на побоя. Андрей, също мълчеше, а чичо Стан се тревожеше, защото първата среща на ринга е като първата любовна среща. Запомняш я за цял живот, добра или лоша. Чичо Стан знаеше, че Антон е плакал от обида — да те тръснат на пода като дрипа, и то още в самото начало! Да те отстранят от игра само с няколко удара...

И чичо Стан разбра, че бе избързал — явно, че освен математиката бе необходимо и време. Просто трябваше да минат някой и друг месец... — изминаха шест. Чак след шест месеца Антон излезе за втори път, и то срещу същия противник.

Тогава именно се пусна за него приказка, че бил много надут и високомерен. Тъй като той буквално накара онзи да лети по ринга, размахан, разперен и смешен, а Антон не го удряше — само го пипаше с ръкавицата и даже в един миг, когато другият се бе нагласил самичък, стоеше като за снимка и чакаше да го пратят на земята, Антон само го докосна и меко се оттегли.

— Фуклю-о-о! — извика някой от публиката и в този миг Антон обикна истински играта. Защото това бе вече наистина игра. Той намери онова, което търсеше, усети вълнението от победата — такава, каквато ти я искаш, а не победа на всяка цена! И дълго като щастливо дете целува чичо си след мача. А Андрей подскачаше наоколо и

викаше, че брат му е изобретател, че е Томас Едисон на интелектуалния бокс, че е постигнал синтез между ума и тялото и други такива измислици, които Антон слушаше с малко притеснение, но и с удоволствие.

След това тримата отидоха да ядат пилешка супа. Имаше на времето една гостилница на булевард „Дондуков“, където правеха най-хубавата пилешка супа в Европа. (Но тогава заведението бе „гостилница“, а тази дума произлиза от „гощавам“ и това може би обяснява всичко. А сега е ресторант.) Те бяха само трима, защото професор Доганов си бе измислил повод да не гледа втората среща на сина си — казал бе, че има заседание в института, а всъщност до девет часа игра карти с още трима професори. Като се обади у дома и разбра, че Антон се е върнал победител, той извика: „Току-що завършихме заседанието, идвам си веднага“. А партньорът му го дърпаше и викаше: „Чакай, бе Коста, точно ни тръгнаха козовете!“

Трудно е да се разбере какво става в душата на един баща, който току-що е научил, че синът му е слязъл от ринга с изпъчени гърди.

ДОКЛАД ДО РЪКОВОДСТВОТО

Телефонът отново иззвъня и Геренски посегна към слушалката. Но Биолчев, бърз като невестулка, го изпревари и я грабна. „Не, няма го другаря Геренски. Някъде навън е... не, няма да идва до обяд. И Биолчев го няма... не знам къде е... дочуване.“ Гласът му бе такъв, че и родната му майка не би го познала.

— Да караме нататък. Тази година доведох двама готови, Гошо и Пимпо. Антон също дойде шлифован. Онзи старият, Станислав Догански, го беше приготвил, на мен ми бе нужно само малко да го настървя. Така че в три категории без никакви мъки си набавихме хора. Славчо и Петко ще ги сваля в по-долни категории. Единият само с три килограма, другият — пет. Асен Камъка ще го кача по-високо. Той е толкова як, че може да се бие с много по-тежки от него. Останалите — какво бог дал. Може и да спечелят; може и да загубят, но за мен те не са интересни. Аз да си вържа сигурно победите в шест категории — шапка на тояга. Така че ти не бери грижа, а пиши в доклада до ръководството, че няма начин да не грабнем купата отборно. Нали това желаят шефовете, да имат купа? Пиши сега...

Геренски рисуваше човечета по листа. От една страна, му се искаше по-скоро да свърши този досаден доклад, от друга — се колебаеше, защото само преди две седмици в ръководството на дружеството го бяха драли така, че още не можеше да дойде на себе си.

— Добре де, Фери — каза той бавно, — а общата бройка на практикуващите бокс? А юношите, а децата? Ти знаеш ли какво ме правиха началниците? На пух и прах ме направиха.

— Слушай бе, човече! — ядоса се Фери, но бърже коригира гласа си. Все пак Геренски стоеше по-високо от него в клубната йерархия. Биолчев беше треньор, а Геренски бе завеждащ отдел. Геренски не беше лош човек, само дето беше глупав.

А Фери познаваше добре душите на хората. Той знаеше какво значи една купа за ръководството на дружеството. Става тържествено награждаване, Фери избутва напред председателя, сам той стои отзад.

Телевизията снима, вестниците пишат, купата блести в ръцете на ръководителя. И тогава никой няма и да помисли, че Фери само е надъхал като зверове няколко млади бияча, че е изплел една фина и нежна кошница от хитри ходове, а работата с юношите, с подрастващото боксово поколение, е забравил.

— Никъде не гонят треньор, драги ми Геренски, — каза той тихо и убедително, — който е донесъл купа на дружеството. Гонят тия, дето уж много залягат над планове и задачи, а ги няма в тройката. Така че...

Телефонът отново иззвъня. Биолчев отново каза, че нито Геренски, нито Биолчев са в канцеларията, много съжаляваме и дочуване.

— А пък имам и едно друго момченце, Чавдар се казва. Боксира се като първия човек, но носи бой като чувал. Него ще пусна на приятелския турнир да претрепе петела на „Устрем“, а след това, ако ще да върви по дяволите. Само веднъж да му удари големите тупаници и ще го прати в друга категория и без това оня доста пълнее и все кисне в сауната. Така че...

На това място Геренски, който се чешеше с молива по главата, го прекъсна. Каза му, че от време на време ушите му глъхнели, та не чувал. И сега нищо не бил чул за комбинациите на Биолчев, той просто имал да пише доклад. Доклад за правилната работа с младите боксьори, водена според думите на другаря треньор Биолчев методично и целенасочено, която е гаранция за много успехи...

— А пък аз, за разлика от тебе чувам! — извика Биолчев, но не можа да продължи. Геренски отново взе думата.

— И баба знае да отмъкнеш двама-трима чужди боксьори и да им обереш каймака, а още двама-трима да принесеш в жертва...

След това се скараха. В стаята се разнесоха викове: „Твоите крака се клатят, шефе!“, „И твоите се клатят, Биолчев!“, „Ти много добре знаеш...“, „Каквото знам, то си е за мене, тарикат с тарикат!“, „Значи измиваш си ръцете, лисицо такава...“ И прочие. Когато двама мъже са ядосани, те говорят на висок глас и не подбират много изразите си.

Телефонът иззвъня точно на време. Разговорът бе подновен по-спокойно.

— В края на краищата всеки отговаря за себе си. Работата е да убедим ръководството. Един умно написан доклад и ще ни оставят на мира. Дай да помислим... например: „Венец на дейността на секцията

ни ще бъде спечелването на блестящата кристална купа, която още веднъж ще покаже на спортната общественост, че усилията на ръководството на дружеството и на треньорите са били целенасочени и перспективни...“ Какво ще кажеш?

— Добре де, а годишният отчет? Даже да вземем купата, как ще нагласим бройките?...

— Слушай бе, Геренски. Миналата година плувната секция изкара на републиканското само седем души, но ги пуснаха във всички възможни дисциплини и щафети и така отчетоха общо не знам колко си бройки. А лекоатлетите? Секцията не устрои ли един масов крос, като изкара да бягат цели четири училища, и по този начин отчете занимания с близо хиляда и петстотин деца? Така че нека аз уредя моите шестима да вземат купата, пък ти не бери грижа. Две и две правят пет, Геренски, стига да можеш да ги сметнеш, както трябва!

— А няма ли възможност и някоя индивидуална да клъвнем? Ти знаеш ли началниците как ще се зарадват и как...

Фердинанд Биолчев стана и отиде до прозореца. Ако Геренски не бе чак такъв глупак, той би споделил с него своя гигантски план. Той би му разказал как една мисъл, която отдавна се въртеше в главата му, и едно съмнение, което го чоплеше отвътре, изведнъж се бяха превърнали в сигурност, че е дошъл моментът Стария Лисиц да направи своя голям удар. И как, разбрал, че в ръцете си държи нишките на фантастична комбинация, бе извикал от радост на трамвайната спирка, а също така бе направил вече и първите стъпки към осъществяването на идеята. И как...

Не, Геренски е глупак и страхливец. Той не е играч от класа. Четири аса да му дойдат в ръцете, няма да ги използва. Не четири — пет да са, пак ще ги пропасува! Той един доклад не може да направи сръчно, а на шефовете дай им само доклади. Те нямат време всичко да проверяват и разучават, те четат доклади.

— Не е изключено — каза той със своя шести или седми глас. Онзи глас, дето крие приятни, обещаващи тайни. — Аз имам нещо на ум, Геренски, а ти знаеш, че когато на Фери нещо му дойде в главата, не го изпуска.

И му идеше да се изсмее с глас на този наивен заведущ отдел, който си мисли, че Стария Лисиц се е родил вчера и не познава света. Само да си отвори устата пред него и всичко ще пропадне. Възторгът,

който посредствените хора изпитват от някое чуждо хрумване, ги прави ентузиазирани и словоохотливи, те се спускат да разправят наляво и надясно, сякаш са го измислили, търчат и крещат: „Ти знаеш ли, ти знаеш ли...“ А нито сега, нито утре, нито другиден някой щеше да разбере тайната на Фери. Може би едва след години, когато напусне спорта и отиде в къщичката си под Витоша да сади малини и френско грозде, той ще разкаже тази история, за да се смеят всички на глупаците, които Фери е изиграл, а и той самият ще се смее, защото ще бъде последен. Но дотогава — тишина и мълчание! Ни глас, ни звук, само внимателни, разчетени стъпки, които ще го доведат до успеха. А за Фери Биолчев успехът вече се състоеше в оставането му още две години на тази работа и с тази висока заплата. (Както е известно, три години с висока заплата осигуряват и по-висока пенсия.) Стариат Лисиц бе празнувал твърде отдавна четиридесетия си рожден ден, а неговото най-твърдо убеждение бе, че умният човек се бори до четиридесетата си година и за слава, а след това само за пари.

Съвсем ненадейно той си спомни за Теофан Кокинов и настроението му се развали. Тфу, че противен тип е тоя журналист...

— Да свършваме, Геренски — каза той. — Хайде, че глава ме заболя. И така, пиши: „Венец на дейността ни ще бъде блестящата кристална купа, която още веднъж ще докаже на спортната общественост, че усилията на ръководството...“

Геренски попита дали няма да е още по-добре, ако се прибави и „лично на другаря председател“. Биолчев помисли известно време и каза, че ще бъде малко прекалено.

НЕЩО СКЪРЦА

Всичко е ясно: журналистът е стъпил първо на водопроводния кран, оттам е прекрачил парапета и по каменния перваз е стигнал края на стената. Ето къде е съборил една тухла, ето изронена мазилка... А ето и мястото, на което той стоеше изправен и се вглеждаше в прозорците на сградата, когато портиерът Климент го видя. Той стоеше вторачен в прозорците — в кои ли прозорци е зяпал? Може би на Даниела, онази с минижупа... — не, техните са от другата страна. От това място се виждат прозорците на Първанови, на Крайчеви, на запасния генерал и на професор Доганов. Ето точно от това място се вижда като на кино стаята на момчетата. В момента там е само едното. Портиерът Климент се взря, за да разбере дали е Антон, дали е Андрей, но без резултат. В стаята обаче влезе един мъж, да, това е чичото на момчетата, братът на професора, дето всички му викат „чичо Стан“ и живее на най-горния етаж, точно под ателието на Андрейчо. Чичото сочи нещо с ръка на момчето...

Тук наистина е като на кино. Портиерът Климент проточи врат, за да види по-ясно какво сочи чичото, и в този момент с него се случи същото, което предната вечер се случи с журналиста. Една тухла се изрони, портиерът Климент размаха ръце и се опита да се хване за нещо, но тъй като въздухът не бе подходящ за опора, политна от стената и се свлече в двора. Точно от това място и точно така бе паднал Теофан Кокинов и докато се отупваше от праха и мръсотията в двора, портиерът Климент си рече доволен: „Значи тоя мошеник е надничал в Догановите прозорци!“

Толкова хора минаваха всеки ден покрай стаичката на портиера, а никой не подозираше, че под евтиния каскет и домашно плетения пуловер на Климент се крие един абсолютен Авакум Захов.

„И той така се бе протегнал да зяпа, и той падна от същото място, а ето че и аз съм си разпрал панталона на същия този тел, дето виси за тоя що духа, и защо досега не съм го махнал, дявол ме взел. Ето че и на мене ми протече кръв, значи онзи е искал да види нещо в

стоята на братята, което пък ще рече, че той се интересува от тях. Сега Мара, като ме види с разцепен крачол, целия овалян в пепелища и с рана, ще има да вика, но важното е, че всичко ми е ясно като на длан. Оня е наблюдавал братята. Чакай да отида аз и да им кажа.“

Жена му Мара, за щастие, отсъствуваше, та портиерът Климент можа лесно да се отупа, да изчисти драскотината с кислородна вода и да си смени панталона. След това се качи до етажа на професора, позвъни, почака, позвъни втори път, качи се до етажа на Станислав Доганов, позвъни, почака, пак позвъни и си помисли, че единственото място, където може да изчезнат чичото и племенникът, това е ателието на тавана. Защото, ако онези бяха излезли извън сградата, Климент щеше да чуе външната врата да се отключи и заключи, а той не беше чул нито отключване, нито заключване, което показваше, че те не са излизали от сградата.

Доволен и този път от себе си, портиерът Климент изкачи още двадесет стъпала, бутна вратата към таванските помещения и попадна в дълъг и полутъмен коридор. Този коридор бе постоянното полесражение на съкооператорите, защото всеки се стремеше да го използва за лични цели, в смисъл да си държи в него ненужните и пречкащи се вещи. Първанови пазеха в коридора две ръждясали готварски печки. Крайчеви съхраняваха един гигантски дървен цветарник, приличен на пристанищно скеле — явно правен във времето, когато дървения материал не се е ценял много. Запасният генерал считаше, че коридорът може да се използва най-добре, ако в него се подредят тухли от стенна печка, та затова бе заел близо четвърт от полезната площ със зелени кахли — спомен от старата къща, която бе съборена според градоустройствения план заедно с къщата на Доганови. Та този коридор често предизвикваше оживени разговори сред съжителите, понеже откриваха ту счупена тухла, ту надпис с тебешир по печките „Нахалници!“, а веднъж даже видяха, че цветарникът е окичен с всички нечистотии, които, може да се открият в един общ таван, плюс онези, които може да осигури генералското куче Цезар. Генералът бе много стар, за да извежда Цезар на разходка, генералшата страдаше от артрит, а двамата им синове бяха зарязали семейството, бяха си купили един „Опел-рекорд“ и си гледаха живота. По тези причини Цезар трябваше да тича сутрин из коридора, да души опротивелите му кахли и да вдига крак на цветарника. А другите

обитатели на сградата ръмжеха и викаха: „Превърнаха къщата в кучкарник!“

Но, както е известно, всички общи части на всички съпритежателски сгради винаги са били място, разоравано от снаряди.

Тук обаче имаше и нещо друго — едно скулптурно ателие. Защото чичо Стан бе отстъпил своето таванско помещение на брат си и от двете бяха направили едно общо — обширно и светло. То бе със стъклени капандури на покрива, които майсторите наричаха „табакери“, а Андрей каза, че това било „оберлихт“. Чичо Стан като всеки стар ерген се задоволяваше напълно с малкия си едностаен апартамент на най-горния етаж — точно под ателието. Той не си подновяваше твърде много мебелите, не трупаше вещи и нямаше нужда от таван. Снаха му Виолета като енергичен и предприемчив човек също не робуваше на спомени от миналото и разчистваше с голяма бързина всички омалели дрехи на момчетата, износени балтони на професора, ненужни вече книги и излезли от употреба домакински съдове. Така че Андрей получи лесно едно великолепно помещение за работа, като изключим, разбира се, страхотния вой на съкооператорите, които написаха едно общо и шест индивидуални прошения до кварталните власти. Защото засега момчето наистина било добро, но нищо не се знаело, утре можело да пусне брада и мустаци, да пропие водка и да започне да мъкне всевъзможни госпожици. А знае се какви са госпожиците, които ходят по ателиетата на художниците, и те нямат намерение техните деца да гледат такива сцени и да се учат на лоши неща.

Та по тая причина Андрей не допускаше никого в ателието — той бе обещал това на майка си — освен чичо си Станислав и Антон, който тук тренираше бокс. Когато идваха Ела и Марта, момчетата ги канеха в тяхната стая долу, там, дето ядоха сладко с професора.

Използуването на ателието за тренировки от Антон също бе станало причина за вълнения. Въпреки че то се намираше точно над апартамента на чичо Стан и че никакъв шум не смущаваше нито генерала, пито Крайчеви, нито Първанови, нито семейството на Даниела, отново бяха написани едно общо и две-три индивидуални оплаквания. Тъй като синът на професора наистина бил засега добро момче, но защо не изберял някакъв друг спорт, защото боксът ще стане

причина горе да се събират всякакви побойници, в резултат на което децата им ще наблюдават и ще се учат на лоши неща.

Изобщо цялата сграда се грижеше извънредно много децата да не видят нещо лошо и да не започнат да го повтарят, но въпреки тези мерки Даниела за малко не се ожени още с ученическа престилка, синът на Крайчеви беше два пъти задържан заради твърде свободно поведение в късни часове на нощта, а за синовете на генерала да не говорим — те цепеха пространството с техния „Опел-рекорд“, натоварен с бутилки „Джони Уокър“ и лекомислени девойки. И всичко това стана, далеч преди да се направи ателието на тавана. И преди чичо Стан да окачи в единия му край разни кожени чували и „круши“, които Антон блъскаше с удоволствие тайно от майка си, когато имаше изпити.

Та портиерът Климент се провря през коридора, отиде до вратата на ателието и се послуша. Да, чичото и племенникът бяха вътре. Чичото говореше:

— И все пак смяната на ритъма изисква много голяма издръжливост. Ти се хвърляш още веднага с една бърза и продължителна серия от удари. Три-пет-десет-двадесет! Противникът ти бяга, ти вървиш по петите му, но идва момент, когато трябва да поемеш дъх, да се успокоиш. Ти трябва да го накараш да помисли, че вече си уморен и си разочарован от неуспеха на първия натиск. И точно когато реши да предприеме нещо, отново го помиташ със серия крошета.

— Чука се — каза племенникът. — Влез!

Портиерът Климент откряна вратата. Чичо Стан се изправи и закуца към него. Преди няколко години невнимателен моторист го бе изпратил задълго в болницата и тогава той скъса официално със спорта. Стан считаше, че един куц човек не може да бъде пример за младежите, защото един треньор не само трябва да казва какво да правят, но и да им показва. Той вече не можеше да тича покрай момчетата, не можеше да им „изиграва“ движенията с кръста и раменете... Чичо Стан напусна спорта и отиде да работи в тотализатора.

— Исках нещо да ви съобщя — рече портиерът Климент. — Снощи Антончо видя един човек при мене, някакъв журналист. Тоя журналист се беше качил на оградата и гледаше във вашите прозорци,

но се хлъзна и падна в двора. И аз го залових, записах му данните на паспорта и го пуснах, още повече че Антончо го познава, но аз все пак исках да ви предупредя, защото де да знаеш каква е работата. Един човек, като вземе да надзърта по прозорците... Дявол те взел, акъла ми изкара!

Последните думи бяха по адрес на кучето Цезар, което бе дошло на разходка в коридора и бе завряло глава между краката на портиера. Цезар бе старо, но извънредно любопитно куче.

— Марш нататък, Цезаре! Какво се увираш в стаята! Също като господарката си — каза Климент тихо. — Като беше здрава, тя само шареше по стълбата и си пъхаше носа навсякъде. Та... такива работи, хайде със здраве. Само исках да ви кажа за тоя журналист, да знаете.

И повлече кучето за гердана към другия край на коридора, а чичо Стан закуца из ателието, изсумтя няколко пъти и запита:

— Ти... знаеш ли нещо за тази работа?

— Не — каза момчето. — Нищо не знам.

— Хм... та това исках да ти обясня. Хвърляш се като фъртуна, но не мислиш, че ти е необходим и отдих. Малък отдих преди втората атака. И още един преди третата, а за това се иска издръжливост, Андрейка, голяма сила, много въздух в дробовете и сърце като мотор. Ти стана един чудесен спаринг-партньор на брат си, но виждам, че вече ти сам тръгваш на бой, а за това се иска още повече! И ако си решил и ти да се качиш на ринга...

— Ти знаеш, чичо, че това няма да стане! Майка ми се връща след два месеца и аз хвърлям ръкавиците. Аз съм й обещал тържествено и официално, просто клетва съм й дал, че с бокс няма да се занимавам. Тя едва понесе боксирането на Тони... така че...

А чичо Стан си мислеше: с всеки става така! Идва момент, в който лъвчетата се превръщат в лъвове и чувствуват нужда да заменят ловните си игри със същински лов. И съжаляваше малко, че се съгласи да показва тайните на боксовата игра не само на Антон, но и на брат му, без никой да знае, просто така за негово удоволствие и за да не заживее момчето с мисълта, че брат му прави нещо, което той не може. Защото близнаците не са като другите братя — единият е винаги огледало за другия и голяма грешка правят онези родители, които позволяват нещо на единия, а забраняват на другия.

Бе се случило нещо напоследък с Андрей, това ясно личеше, но чичо Стан не знаеше какво е то. Само усещаше, че е настъпила промяна, че нещо е скръцнало във вечно веселия Андрей, станал е припрян, нервен, понякога работи с часове с глината, понякога с часове бие кожения чувал...

— Да не би пък нещо с Марта... — помисли си той, но, разбира се, не го каза на глас.

ПРОПАДА ЕДНО ИНТЕРВЮ

Вратата на аудиторията се отвори и пръв в коридора излезе професорът. Всъщност може би това бе доцент или преподавател, а може би и само асистент, но все пак видът му бе професорски — имаше очила и гледаше строго. Той даже не забеляза Биби, толкова беше замислен, само кимна с глава на някакъв друг човек с очила и отмина. Коридорът изведнъж се напълни с шум. Бъдещи машинни инженери по пуловери, със спортни якета, момичета с къси поли и шарени блузи, бузести зубрачи и безгрижни хубавци с каубойски панталони — една тълпа от въздъхнали с облекчение при звука на звънеца момичета и момчета се спуснаха към изхода, сякаш не любовта към науката ги бе довела в тази сграда, а някаква принуда. А може би защото навън бе пролет или пък професорът имаше твърде строг поглед, или някакъв билет за кино, уречена среща в сладкарница...

Биби се приближи до Марта и каза:

— Извинете, бих искала да ви попитам нещо за момент.

— Кажете! — лицето на Марта грееше, защото може би навън бе пролет или пък някакъв билет за кино...

— Ще се изненадате сигурно — каза Биби, — но аз нравя нещо като спорт-тото. Шест от четиридесет и девет, тоест спускам се наслуки към вас. Аз съм журналистка и взимам интервюта от най-различни хора. Този път имам за задача разговор със студентка от вашия институт. Ако не бързате много...

Марта се спря и отметна глава, а кръглите ѝ очи изпълниха цялото ѝ лице.

— Интервю с мене? Ха! Откъде накъде с мене и за какво? Знаете ли какви отличнички имаме в курса — шестиците им са нанизани като гердан! После има и други — дето се изтрепват да правят стенвестници, имаме също една шампионка по гимнастика...

Биби се изчерви. Добре, че осветлението не бе силно, та Марта не забеляза смущението ѝ. Впрочем и Марта се бе леко изчервила,

защото мисълта да „дава интервю“ доста я стресна. Тя не умееше да отговаря закръглено и внимателно и кой знае какви щеше да ги изтръска пред тази журналистка. Можеше ли например да ѝ каже, че през целия изтекъл час професорът бе мънкал под носа си и че тя, след като се убеди, че нищо не може да разбере, бе решавала кръстословица? Има хора, дето умеят да излагат мисълта си блестящо на книга — такъв бе професорът. Има други, които умеят с гласа си да те подчинят — професорът в никакъв случай не спадаше към последните. Четиридесет минути хък-мрък, и то за неща, които са важни, трудни за разбиране и необходими за изпита. По-добре да беше избягала от тази лекция и да бе отишла на кино. Отсреща дават чудесен филм с онзи латвийски артист, дето гледа с тъжни и красиви очи.

Биби предложи да изпият по едно кафе. Съвсем наблизко имало някаква сладкарница. Просто, докато изпият кафето, ще си поговорят, няма нищо неудобно, че не се познават, самата Биби преди няколко години е била студентка и знае много добре...

Кафето миришеше на нафта.

— Интересува ме следното — каза Биби и отново се изчерви. Как можа Тео да я забърка в своите истории! Такова симпатично момиче е Марта, така весело и същевременно притеснено гледа с тия кръгли очи, а аз трябва да я лъжа. — Интересува ме следното...

И тя въздъхна дълбоко.

— Интересува ме...

И пак въздъхна.

Марта събра веждите си на челото. Какво ставаше с журналистката? Защо тъпче на едно място, сякаш тя ще отговаря на неудобни въпроси? И защо избра именно нея от цялата глутница студенти?

— Кафето не е от най-хубавите — рече тя. — Ако имате малко повече време, бих ви поканила у дома — аз живея на триста крачки оттук.

Гледай ти каква професия е журналистиката! Нейната представа за хората от вестниците бе съвсем друга: отракани, настойчиви, бързи и резки, даже малко нахални... А тази чудесна млада жена е изкарала цялата си червена боя по бузите.

— Това е може би някаква младежка рубрика? — реши да ѝ помогне Марта и сама се изчерви. Ама че идиотска история! Седят двете и говорят глупости. — Елате у дома! Аз съм тук зад ъгъла. Страхотно кафе имаме, това с извинение е...

— Всъщност — каза Биби тихо — може би така ще бъде по-добре. Защото аз нямам нужда от никакво интервю. Просто искам да поговоря с вас откровено. (Тео ще побеснее!) Има една история, която искам да споделя с вас — нали вие сте Марта?

— Аз съм, но какво се е случило?

— Да идем у вас — каза решително Биби, — тук просто не мога да приказвам. Знаете ли, това е един съвсем частен въпрос...

А всъщност професията на журналиста предполага много умения. Преди всичко да се ориентираш бързо, да улучиш точно темата и добре да напишеш статията, бележката, репортажа или каквото и да е друго. Умението да се движиш в сложния апарат на сътрудниците, кореспондентите, редакторите, фоторепортерите, техническите редактори, да се разправяш с печатари и разпространители. И още нещо — умението да работиш с авторите. Да намериш подходящ за всекиго момент и тон, за да му кажеш, че това, което е написал, не струва. Или че се нуждае от сериозни поправки. Или пък — това е най-приятното, но не и най-лесното — да му съобщиш, че неговото произведение е хубаво и да му обясниш защо е хубаво. За да не помисли, че всичко, което ще напише и предложи в бъдеще, също ще бъде хубаво. Защото авторската душа е неизследвана от науката градина, в която виреят всякакви растения.

Биби пишеше точно, леко, приятно и увличащо. Никога в редакцията не се страхуваха за нея — пращаме я еди-къде си, дали ще сполучи? Но никога в редакцията не бяха сигурни, че ако тя трябва да върне или поправи нещо на външен автор, ще се справи. Много пъти тя просто написваше отново репортажите на не особено надарени сътрудници, а това създаваше усложнения — или ги стимулираше към леност, или предизвикваше възмущения. Коя е тази красива другарка, която си позволява така да обезобразява моя труд? Под „обезобразяване“ те имаха предвид привеждането на текста в един културен и приемлив вид, но хората, както е известно, използват думите по различен начин.

Биби не умееше да казва неприятни неща на другите. Тя не можеше и да говори неща, които не са верни — изцяло или отчасти.

— Всъщност, аз имам един колега, нарича се Теофан Кокинов, който води спортната рубрика на нашия вестник. Той познава вашия приятел Андрей Доганов, братът на боксьора Антон Доганов. И моят колега ме помоли уж да водя интервю, а всъщност да разговарям с вас така, че да разбере нещо, което го интересува. Аз обаче не мога да играя разни сцени. Аз ще ви кажа всичко направо.

Марта бе събула обувките си и бе подгънала краката си на кушетката. В кухнята се чуваше как майка ѝ трака съдове. Беше я помолила да им направи кафе, но и да сложи на масата по един залък — не бе яла нищо от обяд.

— Струва ми се, че познавам вашия колега — каза тя. — Ела ми го посочи. Ела е моя приятелка.

Биби кимна с глава.

— Вашият колега действително развива дейност, която е малко странна, не ми се сърдете. Той на три пъти е причаквал Ела пред нейния институт и я е ухажвал. Возил я е с кола, уж че случайно отивал в тази посока, и Ела се съгласявала, защото всъщност тя го познава много добре. Той е бил съученик на брат ѝ, но не я помни. И му се е смяла на ума, защото явно той се мисли за много хитър...

— Той не е хитър — каза Биби и се ядоса на Тео. Глупави каши забърква! Всичко това можеше да се направи по друг начин, по-лесно, пък и негова работа ли е да се навира навсякъде? — Той просто иска да научи нещо, което е свързано с работата му.

— Така да е. Но, по-нататък: след като Ела ми го бе показала, той се мярна и към нашия институт, но нещо изглежда го възпря да ми каже, че случайно отива в моята посока. Освен това онази вечер се е качвал по стената на къщата, дето живеят Андрей и Тони, и портиерът го заловил. Освен това...

— Знам — каза Биби и въздъхна. — Тео е чуден човек, но...

— Хубав е — каза Марта убедено, — не ще и дума! Страхотен мъж е иначе, ама тия негови истории не мога да разбера!

Биби отново се изчерви.

— ... понякога прави неочаквани неща. В редакцията много го ценят като журналист и в същото време го считат за един от най-недисциплинираните. Все нещо забърква, все нещо измисля...

Влезе майката на Марта. Имаше същите кръгли очи и кръгло лице. Носеше кафеник и поднос с хляб и масло.

— Най-сигурното средство за поддържането на добър тен е редовното хранене — каза тя. — Вижте ме мене! — и така се засмя, че на Биби изведнъж ѝ олекна. Такива мили хора! А на Тео ще му каже, че е магаре.

— Мамо — каза ѝ Марта. — Много ти благодарим за всичко, но извинявай — говорим си за мъже. Знаеш ли какъв страхотен приятел има моята приятелка!

— Ханджийска — каза Биби. — Ние с Марта всъщност...

— Ама и тя е много сладка, нали, мамо? — Марта скочи, притича през стаята по чорапи и прегърна Биби. — А сега да се подкрепим, защото моят професор ме ликвидира без остатък. Цял час разказваше нещо на носа си, и то толкова тихо, че по едно време и носът му нищо не чуваше. Защо на тия хора не им дават дубльори? Представяш ли ся какво би било, ако професорът само си отваря устата, а от един високоговорител се чува гласът на Апостол Карамитев? Ще зяпаме като побъркани! Ух, опарих си езика! Биби, взимай една филия, че ще изям всичко.

Късно вечерта Марта изпрати Биби до трамвая. Каквото имаше да си кажат, бяха си казали. Нещо повече — Марта бе премерила полата на Биби и бе изразила съжаление, че не ѝ става. Иначе щеше поне веднъж да ѝ я задигне и да иде в института, защото там има едни невероятни въртиопашки, дето само кройки от „Бурда“ използват. А полата на Биби удряше „Бурда“ в земята и не само, че я удряше, ами на пух и прах я правеше.

БЕЛИ ПАРИ ЗА ЧЕРНИ ДНИ

Работата на треньора е като на градинаря — цяла година оре, копае, сади, плеви, полива, наторява, прекопава, присажда, подкастрия и какво ли не още, за да може накрая да прибере плод. Треньорът цяла година или по-точно години наред отглежда, подбира, насочва, учи, възпитава, оформя и какво ли не още, за да може накрай да прегърне питомеца си като шампион. Или даже не като шампион, а просто като един добър спортист.

Има обаче една съществена разлика между градинаря и треньора. Ако градинарят реши, че вместо да се бъхта в градината, вместо да газни калта и да го духа вятърът, си остане на топло у дома или пък иде да пие ракия в кръчмата, накрая на годината няма да получи нищо. Просто дърветата няма да цъфнат и вържат и кошниците на тавана ще останат празни. С треньора не е така — ако той сам не създаде, той може да вземе. А това става, като започне да произнася тихо, но настойчиво: „Кът-кът-кът...“ както се мамят пилета. Кът-кът-кът... и ето, че някое разхождащо се наблизо пиле долавя този богат и обещаващ глас, спира се за миг, поглежда с едното око, прави се известно време на разсеяно, поглежда с другото око, приближава се уж незаинтересовано към този, дето вика „кът-кът“, и накрая протяга врат и клъвва. А онзи, дето до това време е викал „кът-кът“, сега извиква веднъж „Оппа-ла...“ и завързва чувала. „Падна ли ми в ръцете, глупаво кокошо дете?“ (имаше едно такова стихотворение за предучилищна възраст).

Някой може да каже, че това е кражба. Защото, ако градинарят, който не е работил цяла година, отиде и обере чуждите дървета... Моля, моля! — вече казахме, че има съществена разлика между градинаря и треньора. Градинарят би останал крадец, докато треньорът би получил даже и награда. Още в древните закони кражбата се определяла като отнемане на чужда движима вещь без знанието и съгласието на собственика ѝ и т.н. А състезателят от чуждия отбор,

вкаран с благи думи в капана, нито е вещ, нито това става без негово знание или съгласие...

Изобщо да не сеем на корена ряпа. Има много правилници, наредби и разпоредби за преминаването на състезателите от един отбор в друг, но има и много специалисти, които познават тези правилници, наредби и разпоредби по-добре и от създателите им. Имаше на времето един колега на нашия познат професор Доганов, който в първата си лекция пред младите юристи казваше неизменно: „И не забравяйте, драги колеги, че параграфът е като телеграфен стълб. Глупав е този, който иска да прескочи стълба, когато може просто да го заобиколи...“

— Аз не мога да заобикалям закона — каза Геренски. — После не ми се ходи в дранголника. В дранголника духа, Биолчев, а аз имам ревматизъм.

Винаги когато искаше да придаде тежест на думите си, заведущ отдела Геренски се обръщаше към другите на фамилно име. Това не подходеше в случая никак, защото двамата ядяха от една обща чиния варени свински крака, оглозгваха костите и се облизваха. По чашите, в които тъмнееше видинска гъмза, оставаха мазни отпечатъци.

— Слушай, бе Герен — Фердинанд Биолчев не губеше време в игра на големство. — Законът нито ще бъде прескочен, нито заобиколен. Ако искаш, аз ще говоря с председателя, ти само трябва да ме подкрепиш. А не както друг път...

— Какво друг път, бе — ядоса се Геренски. — Какво друг път! Малко ли пъти съм те изваждал от батаците. Я сипи едно вино и стига си приказвал! Не искам да слушам повече.

— Имаше една песен от наше време — Биолчев заговори с познатия си глас на проповедник. — Песента за глупавия Джони, дете една мадама му пее: „Джони, чуй, разбери, всичко става с пари...“

— Искаш да кажеш, че аз съм глупавият Джони, а ти си мадамата. Откога пък стана такава умна мадама, дете всичко знае? Това вино е силно, взе нещо да ми затопля ушите. А за парите съм съвсем наясно — без пари никаква работа не можем да свършим. Но мен вече не ме търси. Каквото било — било!

А за есента Биолчев можеше да осигури на дружеството пет нови момчета. Не момчета, а бичета — яки, с пяна на устата, готови на всичко. Само чичо Фери да им направи тактиката и да ги пусне — ела

да видиш дали ще има купа, която няма да влезе във витрината на дружество. Тези момчета вече бяха започнали да хвърлят погледи наляво и надясно, защото винаги е по-добре, като се биеш на ринга за сметка на едно дружество, а после решиш да се прехвърлиш в друго, да получиш по-голяма заплата. Така са устроени някои хора, че даже когато камъни падат по главите им, пак си мислят за пари. Пък и не само за парите — жилището също играе важна роля в човешкото съществуване в смисъл на замяна на досегашния едностаен с двустаен апартамент, ако има възможност в центъра на града и с южно изложение. И евентуално с гледка към Витоша.

— А и нещо за обзавеждане — рече Фери. — Не можем да караме момчетата да спят на вестници. Готови бойци ти докарвам, Герен, а пък на вестници...

— Точка, край! — каза решително Геренски. — Ако искаш, направи доклад до ръководството, запознай шефовете с въпроса, но мене не ме меси. Стига ми тоя футбол... Между другото, отзарана в дружеството идва оня Кокинов от вестника. Щял да пише някакъв голям репортаж за боксьорите ни, та ме разпитва надълго и нашироко какво бих могъл да кажа като заведущ...

— Е, и ти? — Биолчев остави чашата си.

— Казах му, че отборът ни е много надежден и че очакваме да вземем купата след два месеца. Много надълго и нашироко не му обяснявах. Казах още, че сме доволни от тебе, загдето си създал такъв отбор...

Кой знае защо, Биолчев изпита копнеж по своята малка къщичка в подножието на Витоша. В двора ѝ има няколко дръвчета ябълки „златна превъзходна“, две круши-масловки, малини и френско грозде. Там въздухът е чист, човек се събужда сутрин подмладен, в гората пеят птички. Още две години и когато пенсионната му книжка бъде подпечатана, той ще си седне на сянка под ябълките, ще се заслуша в жуженето на пчелите... Привечер ще идват съседите му, ще си опитват един друг виното от касис, Стария Лисиц ще им разказва спомените си от ринга, а вечер ще гледа телевизия.

От тази работа сега, дявол я взел, една телевизия не може да гледа като хората! Всяка вечер тренировки, състезания, че и заседания на секцията под ръководството на този дръвник Геренски!

Веднъж в годината с жена си ще ходят за десет дни на море. В хубав хотел с тераса и ресторант с музика. Или пък една екскурзия с „Балкантурист“ в чужбина. Още две години само...

Само... само... — малко ли се две години? Защото напоследък започна да става все по-трудно и по-трудно и ако не играе играта, както трябва, може всеки момент да изхвъркне. Навъди се едно учено младо поколение, дете не прощава на старите. Без наука не можело да се прави спорт! Науката и спортът — ръка за ръка, дрън-дрън-ярина. Фери може и без наука, стига му акълът. Кой в коя категория ще пусне, кой ще сваля килограми, кой ще качва, кой на кого ще противопостави — накрая теглиш калема. И ето, че точките са налице, дружеството е начело, Фери е бог. Тогава можеш да направиш и една-две срещи в чужбина и като вземеш Геренски за водач и финансов отговорник — ето ти един телевизор или хладилник с голяма камера. Или пък два-три курса с начеващи. Организиращ курса, обявиш го пред ръководството, заведеш курсистите някъде извън София, храниш ги, плащаш им спането, тренираш ги, накрая оформяш всичко. И само Геренски знае, че такъв курс изобщо не е имало, но затова пък двамата получават като подарък по една екскурзия в чужбина, като се пенсионираат. И двамата уважаваха спестовното дело като форма на обществена добродетел, та затова внасяха парите от курсовете и турнетата навреме и акуратно всеки в своя спестовна книжка. Ех, ако този Геренски не бе такъв дръвник! С друг човек чудеса можеха да се направят...

Важното е отборът да бъде между първите и да има един-двама шампиони. Тогава всичко минава. А тоя мръсник Кокинов защо си муши носа...

ОЩЕ ЕДНО НАЧАЛО

Ако сега не четяхме книга, а гледахме кино, образът пред нас щеше да се замъгли, бели облачета щяха да нахлуят в екрана, говорът щеше да стане неясен, а музиката да заглъхне. И ние щяхме да разберем, че ни предстои да се пренесем в минало време, т.е. режисьорът си е послужил с така наречената „ретроспекция“, за да ни изясни предисторията на историята. В такива случаи героят обикновено се явява или като дете, или като младеж, бабите стават девойки, генералите — младши лейтенанти, а началник-отделите — обикновени деловодители. И това връщане назад във времето и в биографията носи размисъл и мъдрост и героят започва да се държи по-умно от по-рано, става по-честен, върши деяния по-смислени и изобщо от екрана се разнася лек дъх на благородство. И малко тъга има в този внезапен скок в миналото, защото той е скок към безвъзвратно отлетели неща, но това чувство се компенсира с ползата, която героят е извлякъл от вглеждането в своите минали дни.

Използуването на „ретроспекция“ става често в киното и рядко в живота.

В случая и ние ще се върнем малко назад, но без претенцията да правим по този начин героите си по-умни или изобщо да ги накараме да мислят. В случая ще се върнем назад само за да стане по-ясно поведението на журналиста Теофан Кокинов и тревогата, която то предизвика у треньора Фердинанд Биолчев.

И така, бе отдавна.

Бе времето, в което жената на професор Константин Доганов, сломена от упорството на Антон, бе вдигнала бял байрак — щом синът ѝ чак толкова иска да се занимава с този „див“ спорт, да се занимава. Добре, че другото ѝ дете, Андрей, бъдещият Микеланджело Доганов, излезе по-разумен и ѝ даде дума, че не изпитва никакво влечение към размяната на удари и че никога няма да стъпва на ринга. Бе времето, когато раменете на Антон видимо наедряваха, ръцете му се изпълваха със сила, а краката му ставаха плетеници от игриви мускули. За първи

път двамата братя се разделяха — единият внесъл в живота си нещо ново, другият останал едно стъпало по-назад. Андрей се радваше заради брат си, тържествуваше при първата му победа, даже се хвалеше с него. Още от първолашките години бяха един до друг — в училището, в игрите, в увлеченията, пакостите, наказанията и тържествата. Бяха приблизително равни в успеха, почти равни в спортните игри и съвсем равни в очите на приятелите им (и момичетата, разбира се) — Антон и Андрей, Андрей и Антон. Сега за пръв път единият щеше да се радва на успехите на другия, успехи, които той не можеше да достигне. И в тази радост, колкото и чиста и истинска да беше, имаше нещо смуцаващо. Двама братя се разделяха, единият ставаше пръв, а другият естествено втори. И то не в друго, а в проявата на мъжество!

Ето, това е нещо, което иначе умната и добра майка Виолета Доганова не можа да разбере.

И Андрей се нахвърли върху спортните пособия на брат си като дълго държано на верига зверче. Започна да си ляга вечер преди него, за да стане сутрин преди него и грабне гирите, ластиците и пружините, за да бяга крос из гората, да плува до зашеметяване в басейна. Разчерта разни листове на графи и всеки ден в графите се появяваха все по-големи числа: тежестите, вдигнати над главата, се увеличаваха, минутите, прекарани в усилие, нарастваха, а и желанието по-често да прегръща брат си през кръста и да се опитва да го повали на пода явно ставаше все по-голямо и по-голямо. Макар и, разбира се, съвсем неосъзнато.

Ето, това бе още нещо, което иначе твърде умната и добра майка Виолета Доганова пак не можа да забележи.

Андрей просто искаше да бъде като брат си, да му бъде разрешено това, което е разрешено на Антон, да бъдат отново равни. Родители (извинете ни за поучителния тон!), никога не делете децата си на първо и второ! Децата по начало трудно приемат степенуването и подреждането на хората, мъчно разбират защо има различия, категории и класификации, защо едни са първи, а други последни, защо бащата на Иванчо има служебен автомобил, а бащата на Стоянчо няма. А когато това делене се извършва от самите родители...

Още повече в случаи, когато става дума не за друго, а за проява на мъжество! Двамата носят еднакви обувки, еднакви ризи и пуловери,

а само единият може да се боксира!

Професор-доктор Константин Доганов изобщо не обърна внимание — той бе приятел със студентите си, приятел с децата си, приятел с всички. Но бе свикнал за децата да се грижи жена му. Някой може да каже, че просто жена му е иззела правата и задълженията му по отношение на синовете и дъщерята, че го е изолирала и дискредитирала. Може и така да е. Но на нас ни се струва, че много мъже приемат, с удоволствие това „обезправяване“, „изолация“ и „дискредитиране“, тъй като то им носи по-малко главоболия и много повече удобства. Както сте разбрали от досегашния ни разказ, професор Доганов ни е много симпатичен, но едно такова съмнение се прокрадва в главите ни, молим за извинение.

Един ден чичо Стан видя как Андрей, като минаваше покрай окачения в ателието чувал с пясък за Антоновите тренировки, стисна зъби и с такава сила шибна чувала, че ако това бе човек, щеше да падне мъртъв. Чичо Стан не бе имал никога деца, но познаваше проблема за младото поколение доста повече от своя увлечен в книгите брат и от своята енергична, но невинаги съвсем далновидна снаха. Андрей удари чувала със злоба, а каква злоба може да изпитва човек към един кротко висящ чувал, дето нито му е направил нещо лошо, нито може да му направи? А Андрей го удари със злоба! Със стиснати зъби и с изпъкнала на челото вена. Прас!

Откъде е дошло това чувство и срещу кого е насочено?

— Асен Камъка тикви да яде пред тебе! — рече чичо Стан. — Ако и лявата ти ръка е като дясната, ти можеш с два последователни удара да свалиш на земята двама най-отракани боксьори. Я удари и с лявата!

Андрей го изгледа учуден, лицето му се отпусна, в очите му светна смях, но изведнъж пак се стегна. Той се приближи до чувала и го перна от другата страна с лявата ръка. Прас! — ако това бе човек... добре, че не бе човек.

— Андрейка! — извика чичо Стан. Той винаги го наричаше така и момчето малко се сърдеше, но на чичо Стан бе разрешено всичко. — Ти си като парен чук. Тебе могат да наемат да набиваш колци за ограда — за половин ден можеш да оградиш едно текезесе. Я удари още веднъж-дваж...

И Андрей направи това, което малцина добре тренирани боксьори могат да направят. Той изсипа една такава градушка върху чувала, едно таково бясно редуване на поразяващи удари с лявата и дясната ръка, което изисква не само мускулатура, дробове и сърце, но и една прецизно работеща в главата машинка. Тази, дето с невидими жички ръководи светкавичното изхвърляне ту на едната, ту на другата ръка, ръководи точното взаимодействие, която пресмята светкавично, приема и обработва — с други думи, този компютър, вложен от природата във всеки един от нас, дето сега се опитват да го заместят с изкуствен и с който се надяват не само да решават най-сложни шахматни задачи, но даже и да пишат стихове. Разбира се, във всеки човек си има по един съвсем различен компютър и затова нито всички сме гении, нито всички сме кретени. И „слава богу“, както казват бабите, защото едно общество само от гении е съвсем равно на друго само от кретени. Но, както и да е. Да се върнем към Андрей.

Или по-точно към чичо Стан. Станислав Доганов мълчеше като човек, който никога през живота си не е знаел да говори. Той се мъчеше да намери една, две или пет подходящи думи и да ги каже на племенника си, защото племенникът му чакаше. Той се опитваше да събере в главата си поне едно подходящо изречение, но бе безсилен. Защото той изведнъж разбра нещо, което... не, по-точно той разбра няколко неща. Преди всичко, че с този порой от удари Андрей си изплака огорчението, чувството за пренебрегнатост, ревността. Андрей не удряше чувала — той бе посегнал на цялото си обкръжение, на обстоятелствата, които го бяха разделили от брат му и го бяха поставили по-ниско, на погрешното желание на майка му да го задържи само в ателието, където да мачка глина и да прави човешки глави, за да прослави като велик скулптор себе си и рода на Догановите. Чичо Стан разбра и друго, че това бе изблик и на една възхитителна физическа сила, до която Андрей, съревновавайки се тайно с брат си, бе достигнал сам. Фанатизмът в неговите тренировки го бе превърнал в кълбо от неподозирана мощ и желание за изява и ако това кълбо се размотаеше изведнъж, тежко и горко на този, който ще се случи наблизко. Чичо Стан видя пред себе си човек, който бе готов да се качи на ринга и да се бие едновременно с пет души.

— Ти... — каза той. — Аз...

Изкашля се. Човек винаги усеща, че нещо в гърлото го дразни, когато не знае какво и как да каже.

— Аз знаеш ли какво си помислих, Андрейка — рече той бавно. — Хм... Не знам как ще погледнеш на това, но... всъщност в това няма нищо лошо и ако ти...

Андрей поклащаше леко чувала с ръка и мълчеше.

— Като те гледах как бърхтиш чувала, си помислих, че аз може... да ти покажа някои неща, та да можеш да си играеш с брат си... просто така, за удоволствие.

Пред очите му се мярна сянката на снаха му. Когато преди години разрушиха тясната стара и грохнала къща и им дадоха два апартамента в тази кооперация, той бе почувствувал, че Виолета Доганова бе замълчала. Може би в себе си е криела надежда, че чичото — кумир за момчетата, ще отиде в друго жилище и няма да се меси във възпитанието на децата. Но той взе малкия едноетаен апартамент горе, а те останаха два етажа по-ниско, в големия и просторен апартамент, и пак бяха заедно. Чичо Стан си беше член на семейството, макар и отделен с две бетонни плочи. Той видя и очите на снаха си по време на многобройните разговори за бокса на Антон и тези очи трудно можеха да се определят като ласкави. Ето че сега той отново се намесва между нея и синовете й... А в края на краищата тя може да не е съвсем права, но е майка! Тя обича и двамата и затова — не, така не бива! Андрей видимо страда и човек трябва да е съвсем късоглед, за да не разбере това. Нека гръм и трясък се изсипе на главата му, той ще ги посрещне и ще ги понесе. Това момче се мъчи и трябва да му се помогне.

— Аз обещах на мама — каза Андрей. — Ти знаеш колко трудно тя се съгласи Тони да боксира. Но аз бих могъл наистина само за себе си, без никакви двубои, рингове и прочие. Ако ти искаш просто така... — и изведнъж се засмя — просто така... за обща култура, а?

И чичо Стан се засмя. Андрей намери приемливата формула.

— Разбира се, — каза той — само за обща култура. Та ти нямаш представа колко излишна енергия изразходваш, като махаш ръцете си наляво и надясно. И колко, като ги махаш, оставяш главата си и тялото открити. Само да сложа едни ръкавици и мога да те улуча поне пет пъти за двайсет секунди, а в това време ти ще пърхтиш и ще фучиш около мене.

— Сложи ги, де — каза Андрей. — А пък аз обещавам да не те
удрям силно.

И така започна.

ЦЯЛ МАЧ ОТ ЧЕТИРИ МИНУТИ

Движеха се съвсем по правилата на конспирацията. Чичо Стан и Андрей се качиха на тролейбус, а Антон пое към стадиона с мотопеда. Тролейбусът бе пълен с изморени хора, защото вече бе късно, един мъж даже дремеше. Чичо Стан намери свободно място до някакъв пийнал младеж, който непрекъснато намигаше на момичето срещу него. Очевидно искаше да му се хареса, а като му се хареса, според него, щеше да бъде лесно. Щеше да му предложи да го изпрати, защото навън е тъмно, а в тъмното е страшно. Момичето обаче упорито четеше вестник. Шофьорът на тролейбуса бе закрепил на таблото пред себе си малък транзистор и слушаше Адамо. По предното стъкло се разбиваха едри капки пролетен дъжд.

Чичо Стан бе решил най-после да достави голямата радост на Андрей. Тази вечер, когато целият стадион заспи, той ще запали лампите над ринга в малката тренировъчна зала и двамата братя ще застанат като равни един срещу друг. Той се бе уговорил с един свой стар познат, пазачът на стадиона, да му даде ключ от залата, за да я използва със своите племенници. Пазачът се бе зарекъл, да не казва пред никого нито дума за среднощните тренировки на Становите роднини, а чичо Стан бе обещал, че никой няма да разбере как салонът се използва и нощно време.

Слязоха на предпоследната спирка и тръгнаха към стадиона. Наоколо цареше мрак и тишина, хора не се мяркаха, като се изключат тези по пейките, които се заклеваха един другиму във вярност до гроб и се целуваха. Или просто се целуваха без много-много обещания. Чичо Стан заведе Андрей до задния вход на стадиона, превъртя ключа в бравата и бутна голямата решетеста врата. Вратата се отмести със скърцане, двамата бързо се мушнаха вътре и се притаиха, защото по асфалтираната алея се приближаваше двойка милиционери. Единият разказваше на другия: „... и ми вика, тате, разкрий скобите. Аз съм разкривал скоби в не знам кой си клас, а те сега на първолаците дават скоби за разкриване. Гледай ги тия спортисти, пак са забравили вратата

на стадиона, а утре ще пишат заявления в управлението, че хулигани влизали нощно време.“ Другият каза: „Абе, хулигани! Влизат само разни двойки, че няма къде да се крият, горките, то и тяхното не е живот. Дръпни вратата, да не се вижда поне, че е отворена!“

Първият милиционер наистина дръпна вратата, а чичо Стан и Андрей разбраха колко е тежка професията на нощните крадци. Сърцата им тупаха, дъхът им бе спрял.

Ей по това си приличаха най-много Константин и Станислав Доганови. За тях нямаше пречки от рода на възраст, положение, фирма. Те можеха да станат за миг момчета, можеха да извършат укорими от гледна точка на другите постъпки, щом трябваше работата да се върши. Университетското общество упрекуваше професор Доганов, че пие кафе и пуши със студентите. Обществото като цяло пък щеше да нападне чичо Стан, ако разбере, че отключва нощно време чужди врати и се крие в тъмното с племенника си. Да не говорим за снаха му Виолета Доганова, която даже щеше да инсценира припадък.

След малко по алеята с небрежна стъпка премина младеж с торба през рамо. Чичо Стан каза „псът!“ и младежът също се мушна при тях. След петнадесет минути тримата стояха край ринга.

— Сега сте без треньор. Двамата се познавате един друг...

— Ние ако не се познаваме! — засмя се Антон.

— ... не знам дали обаче се познавате напълно. Всеки един от вас ще си разработи тактиката, аз ще мълча и ще гледам. Ще играете леко, не се състезавате, това е просто тренировка. Гонг няма, но аз ще пляскам с ръце. Пригответе се!

Не знаем кой от двамата се вълнуваше повече. Андрей, докато разкършваше тяло и пухтеше тежко, сияеше и му идеше да извика: „Хайде, да почваме!“ Но вътре някъде се бе скрил малък страх, че всичко ще се превърне в лоша шега, че ще бъде за пръв и последен път. Длъжен ли беше брат му да изпълнява прищевките му? Брат му вече бе играл на ринга, имаше си тренировъчен план, партньори, противници. А той... амбиции някакви!

Антон също искаше да се спусне по-бързо в играта, защото виждаше как брат му се притеснява. Но си мислеше, че ако започне да го щади, тоест да му прощава грешките и съответно да не ги наказва, щеше да стане лошо — големият майстор гледа отвисоко на чирака. Ако пък заиграеше както той си знае, можеше да го уплаши и

разочарова. А Антон също като Андрей бе почувствувал каква преграда за тях е боксът. Той също страдаше от неравенството, наложено от майка им. Той искаше те пак да си станат Тони и Андро, дете никой не ги различаваше, защото те наистина бяха като един човек.

— Гонг! — извика тихо чичо Стан и плясна.

Четириите ръкавици се допряха една до друга, двамата се разделиха за миг и изведнъж Андрей изхвърли лявата си ръка напред, след това дясната. Антон леко се отклони, но не успя да се опази и върху него падна градушка. Сякаш въздухът около главата му се изпълни с ръкавици, десет, сто, хиляда... Това бе картечен откос, дъжд от шрапнели, хаос от снаряди. И сред този дъжд, градушка и хаос проехтяваше от време на време силният тътнеж на гръмотевиците, които раздираха небето над ринга и ослепяваха очите на Антон. Това бяха могъщите ъперкъти, с които брат му го разтърсваше, тези, изпълнени със страст и решителност ходове в играта, които караха всяка публика, та даже и най-миролюбивата да настръхне.

Антон прикри главата си плътно, посрещна с рамо един насочен право в брадата му замах, отскочи назад и докато Андрей отново се готвеше за щурм, погледна чичо си. А той се бе изправил до въжетата и гледаше засмян до уши. Значи, всичко е добре, чичо е доволен! Скок встрани, още веднъж назад, ръкавицата на брат му мина далеч над ухото му — и той започна своята игра. Това старинно бавно танго, което караше враговете му да побесняват. Едно, едно-две... пак отново, хайде да повторим...

— Брей тоя Андро е като фъртуна! Той може за десет секунди да замае главата ти с непрекъснати серии от крошета. Това е просто някаква шевна машина, която вместо игла на края има топуз. Гледай го ти братчето... Хоп! Хайде още веднъж!

Андрей прелетя над рамото му и се вплете във въжетата.

— Гонг! — извика силно чичо Стан и плясна няколко пъти с ръце. — Край на първия рунд!

А бе изтекла само една цяла минута. От втората — четиридесет секунди.

Антон се усмихна в себе си. Голям цар е тоя чичо Стан! Андро никога нямаше да разбере, че се е бил само половин рунд, а три

минути никога не можеше да издържи. При това темпо само след една минута щеше да се мъкне по ринга с меки крака.

— Уф! — извика той. — Умори ме, Андро! Ти си като локомотив!

Андрей дишаше тежко. И бавно излизаше от опиянението на боя. Гърдите му се надигаха, в главата му звъняха камбани. Чичо Станислав нещо му говореше, но той само виждаше как устните му се движат. Въжетата на ринга бяха сякаш километри далеч от него, а рингът блестеше като бяла пустиня.

— Сега ще направим нещо друго — чу най-после какво говореше чичо му. — Вторият рунд ролите се сменят. Тони атакува веднага след гонга, а ти, Андрейка, се отбраняваш. Тони ще натиска целите три минути, а ти само ще се пазиш и ще контраатакуваш в най-изгодните моменти. Внимание, почивката свършва... още пет секунди... гонг!

Антон погледна внимателно чичо си и разбра, че и този рунд ще бъде къс. Знае чичо Стан как да води нещата.

И Антон се спусна напред. Ляв, ляв, десен, стъпка встрани, две последователни крошета, пак два прави, един удар в тялото, сега малко игра с крака после една къса серия, завършваща с ъперкът. Андрей работеше напрегнато в защита, цялото му тяло трепереше, мускулите му се бяха стегнали. Пак два прави, едно влизане в тяло — Антон разбра, че брат му се уморява и му даде възможност да поеме дъх, докато чичо Стан извика „Брек!“. Леко отблъскване, две стъпки вляво, две вдясно, едно лъжливо движение с раменете и един чист удар в брадата. Антон усети, че е време рундът да свършва. Той отскочи далеч назад, притегли брат си подир себе си, после още веднъж промени посоката и в това време чичо Стан разбра.

— Гонг! — извика той. — Даже малко прескочихме трите минути! И край на мача, за първи път стига толкова!

Андрей вдигна високо ръце, разпери ги, пое дълбоко въздух и издиша със свистене.

— Тони — каза той бавно. — Вторият рунд бе къде-къде по-тежък от първия. По едно време си мислех, че ще падна. И ако имах достатъчно сили, щях да ти трясна един, за да се сложи край на това бодене с игли. Уф!

По гърдите му се стичаше пот и над диафрагмата му бе станал черен кръг.

— А сега — рече чичо Стан — разтърчете се леко из залата, изхвърлете хубаво целия въглероден двуокис от дробовете си и после бегом в банята. А аз ще отида да кажа на моя човек, че сме свършили, и да го помоля да ми остави ключовете за друг път. Хайде, бегом!

Докато стояха под струите гореща вода, Андрей каза на брат си, че тази вечер е просто фантастична. Той не може още да повярва, че е играл два рунда на ринга. Каза му, че сега, когато е опитал истинския двубой, е разбрал, че играта е много сложна. „Аз не мога да се сдържам в началото и си мисля, че ако веднага се спусна, ще зашеметя противника, а после лесно ще намеря развързката. Ще му шибна няколко тупаника и е готов! Обаче ти, като започна да ми танцуваш отпред, просто свят ми се зави. По едно време ми идеше да те издебна и така да те фрасна, та да легнеш. Тони, факир си ти на тая игра! Обаче казвам ти, след една година ще те накарам да плачеш!“

И той заигра под душа, сякаш боят продължаваше, а брат му улучи подходящия момент и пусна върху му ледена вода. Когато чичо Стан влезе в банята, видя ги да се борят под струята и чу да си викат един на друг „подло куче“.

Представляваха приятна гледка, та той се задържа на вратата да им се порадва.

КАФЯВИ ПОЛЕТА, ЗЕЛЕНИ РЕКИ

Веднъж Ела дойде у Доганови да вземе някакъв учебник от Андрей. Тогава тя видя Антон и се влюби в него.

Понеже в тази част на нашия разказ ще говорим за любов, искаме да заявим нещо предварително. Дали любовта е чисто биофизиологично влечение, както твърдят някои, реализиран контакт на две духовни същности — както твърдят втори, или плод на някакви неизвестни на науката флуидни излъчвания — нас не ни интересуват. С любов са се занимавали всички живи хора, откак свят светува, а с проучване същността на любовта — нито едно значително заведение досега. Факт е, че заради някои научни специалности са създадени огромни институти, а никъде по земята все още не съществува даже едно полувисше училище по въпросите на любовта. Така че ние сме повече склонни да приемем твърдението на поетите, че любовта е топъл вятър, който духа сред разцъфналите овошки и като поемаме целия риск да ни обвинят в неграмотност, заявяваме открито: двадесетият век е век на специалистите и да се пъха носът инцидентно, както това са правили мнозина досега, в един такъв проблем, какъвто е любовта, е нещо недопустимо. Ето защо ние считаме, че е по-добре да се вярва на поетите, отколкото на учените. Защото субективните преценки за собствените любовни изживявания на някой професор (при това сигурно ли е, че са били истински любовни преживявания, а не някакво измъчено от амбиции общуване?) и описанието на тези случаи като „Случая с А и Б“ съвсем не могат да се считат за научен труд. Субективното мнение на поетите за топлия вятър ние сме склонни да приемем по-лесно, защото то няма научна претенция, а пък и без наличието на субективния фактор не би съществувала поезия изобщо. Затова ние замълчаваме по големите въпроси на любовта, а искаме само да заявим: любов от пръв поглед има!

Ела се влюби в Антон от пръв поглед. Антон... — за него ще кажем по-късно. Ела беше дошла да вземе един учебник от Андрей, а

се влюби в Антон. Ха иди сега, та го разбери!

Антон и Андрей бяха еднакво високи. Еднакво широки в раменете. С еднакво руси коси, с еднакво сини очи. С еднакви носове, уши и вежди. Гласовете им звучаха еднакво, като изключим цвета на пуловерите, ризите или вратовръзките. Но да допуснем, че Ела се е влюбила в Антон само заради тъмносиньото, би било наивно и би сочило явно непознаване на въпроса. Защото процесът на влюбването е нещо много сложно, за да изиграе решителна роля един тъмносин пуловер. Пък даже и модел „поло“ — английска плетка.

Но какво изобщо сме седнали да говорим? — Майка им и баща им не ги различаваха, а Ела веднага си избра единия! Без никакво колебание и без прилагане на сравнителния метод. А тя познаваше Андрей вече цели две години! Но видя Антон и — хайде! Духна топлият вятър и Ела си отиде, без да вземе учебника.

Антон ѝ каза „Довиждане, желая ви всичко най-добро“. Децата на Доганови имаха добро възпитание.

По-нататък нещата се развиха така.

Жената на професор Доганов, т.е. майка им, вече бе приключила голямата си дейност по отношение на Марта. Някакво неизвестно разузнавателно учреждение, в което работят само жени, бе събрало пълни сведения за Марта. Веднъж една леля на братовчедката на Гена Герасимова (Доганова никога не успя да разбере коя точно е тази Гена Герасимова, знаеше само, че е нещо като вуйна на чичото на Константин) беше видяла как Андрей и едно чернокосо момиче с кръгло лице седят „тет-а-тет“ и ядат пасти. И, разбира се, веднага бе уведомила за това снаха си (приемаме съвсем условно, че Виолета Доганова ѝ е снаха). След това данните „чернокосо, кръгло лице“ минаха през учреждениято, в което непрекъснато щракат като електронноизчислителни машини голям брой роднини и приятелки и само след три дни се знаеше: казва се Марта, от добро учителско семейство, софиянка, студентка в политехниката, няма намерение да се омъжи, докато не завърши образованието си и не си изкара стажа. И тъй като материалите, които пристигаха от учреждениято, не подлежаха на съмнение, Виолета Доганова се задоволи само да каже на Андрей да внимава. И се успокои.

А пък и последният изпит бе далеч, стажът още по-далеч, през това време можеха да станат много неща, в смисъл срещи с други

личности, включително и възможността Андрей да намери някоя принцеса от приказките, чийто баща да заема пост поне на заместник-министър. Виолета Доганова бе убедена, че и двамата ѝ синове имат качества да поискат ръката и на министерски дъщери, но пред тях не смееше да каже.

И така, след като въпросът с Марта се уреди, Виолета Доганова пушна в главната машина на учреждението едно картонче с въпрос „А Антон?“. И след известно време получи отговор „Няма нищо“. Нито една от лелите, вуйните, приятелките им и техните вуйни, лели и приятелки нямаха никакви данни за контакти на Антон с лица от противния пол. И тъй като на учреждението можеше да се вярва...

Е, да, ама в запомнящите устройства на машината никъде не бе нанесена следната информация: в Антон е влюбена Ела! А това не бе малко и Ела уреди нещата така, че една приятна майска вечер, когато люляците по булевард „Евлоги Георгиев“ ухаеха, тя и Антон да се срещнат втори път. Впрочем в началото люляците не оказаха никакво влияние върху хода на нещата, защото в студентската квартира, в която се бяха събрали, ухаеше на цигари „Стюардеса“. Но това няма значение, по-важно бе, че един магнетофон разнасяше песните на Шърлей Бейси (има такава певица), студентите и състудентките им танцуваха по двойки, Андрей и Марта — също. А Антон седеше неудобно на края на някакво легло и се чудеше какво да говори на Ела. Ела имаше две плитки зад главата си и много лунички. И се смееше много и той не можеше да разбере дали тя изобщо така си се смее или му се смее на него. Ето, преди малко той каза: „Аз разбирам стойността на приложното изкуство, но все пак, извинете, нещата са несъизмерими“ — той имаше предвид класическата живопис. И не можа да разбере какво мисли тя по въпроса, защото Ела промърмори нещо под носа си и пак се засмя. Като се смееше, луничките просто тичаха по лицето ѝ.

А тя се смееше, защото беше нервна. Защото бе развила огромна организационна дейност да уреди съвсем неусетно това събиране, на което още по-неусетно да дойдат двамата братя Доганови и да направи така, че докато другите танцуват, тя и Антон да си говорят за изкуство. Но много по-лесно е да организираш една такава акция, отколкото да скриеш след това, че човекът, който седи сгънат на две до теб, не ти е безразличен. И тя се бранеше със смеха си.

И така, както се бранеше, рече:

— Изглежда, че ние с вас единствени сме схванати в краката. Я вижте какво правят хората — и показа приятелите им, които се клатушкаха като моряци. — Да не сте страдали от детски паралич?

— Не съм — каза Антон. — Ще ви бъде ли приятно да ви поканя?

Ела беше лека като прашинка. Все едно, че той си танцуваше сам, като се изключи това, че трябваше да се съобразява и с краката на Ела — да не ги настъпи. На помощ му дойде Марта.

— Свобода на жените! — извика тя и отблъсна от себе си Андрей. — Долу оковите! Всеки за себе си, започвай!

И всички се залюляха наистина всеки сам за себе си и това бе една интересна и приятна гледка, защото противно на твърдението на някои, че и танцуването поотделно било израз на завладяващата света алиенация, това бе танц на всеки с всеки. Един красив и весел танц на всички с всички. Пред очите на Антон минаваха ту Марта, ту Ела, ту математикът с очилата, ту дебелият философка, която наскоро бе участвувала в някакъв диспут в Клермон-Феран (Франция), ту брат му с разхлабения възел на вратовръзката, после домакинът — студент по цигулка в Академията, а по едно време се мярна и някаква възрастна жена. Но тя не танцуваше — оказа се, че е хазайката, която е дошла да провери дали са дръпнали килима или танцуват по него и го правят на парцали. Изобщо приятно бе и Антон се люлееше в такт с всички и главата му бе пълна с музика и му се искаше да грабне някого и да го вдигне над главата си — не знам дали ви се е случвало да искате да грабнете някого и да го вдигнете над главата си. Много е хубаво.

И кой знае защо Ела започна да се отделя от другите, постепенно от цялата танцуваща стая останаха само тя и той, той виждаше само нейната светла, весела рокля, двете плитки и луните, колко много луни...

Изобщо... ясна е работата. Ще има Виолета Доганова да търчи по лели и вуйни.

След това танцуваха още веднъж, два пъти, още много пъти, а накрая — когато всички се бяха изтръшкали по столове и легла и говореха за концертите на Давид Ойстрах...

(Интересно е това увлечение на студентите по музиката. Те унищожават със своята критичност автори на книги, държат се

насмешливо-презрително по време на театрални представления, в изложбени зали или се хият или скучаят. А в концертните салони стоят с часове правя, блъскани, настъпвани, потни и напрегнати. И слушат — слушат с часове музика. Но това — в скоба.)

Та накрая, когато всички се бяха натръшкали уморени и говореха за Ойстрах, Антон и Ела танцуваха сами. Един бавен и тъжен блус, който ги изпълни с копнеж по кафяви разорани полета и тихи зелени реки с надвиснали върби, по лилаво небе и дъх на...

— Усецаш ли люляците? — запита Ела.

Марта внесе огромен тиган с пържени яйца. Марта бе изтребителка на хазайките. На нея даже най-смръщената собственичка на стаи не можеше да откаже „един сюрприз за момчетата“. Още повече че Марта носеше винаги продуктите, черпеше хазайката, а след това измиваше всички изцапани съдове. Информацията за нея бе точна — момиче от добро семейство.

След яйцата разговорът се пренесе към философията, дебелилото момиче разказа за Клермон-Феран и Ела се намеси така умело, че Антон се възхити. Вие може да кажете, че след този блус и този копнеж по кафяви полета и зелени реки Антон вече се е възхищавал на всичко, но няма да бъдете прави. Ела настина говореше като сериозен и умен човек въпреки лекомислените плитки. След това си тръгнаха.

Е, много е хубаво, дявол го взел, когато след такава вечер хората си тръгнат. Разбира се, по двама. Тогава обикновено те заговарят за себе си, та и Антон дълго говори за себе си, а Ела го слушаше и се възхищаваше. И вие пак ще кажете, че след такава вечер Ела е можела да се възхищава от всичко, и този път ще бъдете прави. Ела беше влюбена.

Колкото се отнася до Антон — и Антон беше влюбен.

Като се разделяха, не се питаха кога ще се видят пак, но се видяха още след два дни. След това се виждаха всеки ден и това беше естествено.

ЗА И ПРОТИВ КРАСОТАТА

Горе-долу по същото време, когато само четирима души знаеха за тайните увлечения и на втория Доганов син по „дивия“ спорт (Антон, чичо Стан и двете момичета), Теофан Кокинов се скара с дебелия Богдан. И това стана, въпреки че нито Теофан обичаше кавгите, нито Богдан бе човек, с когото можеш да се скараш. Още повече поводът бе почти теоретически. Богдан бе дежурен за един брой и като дежурен трябваше на общоредакционното събрание да изнесе доклад. Тези общоредакционни събрания се наричат „летучки“ и предполагаме, че названието е дошло от глагола „летя“. Тоест в лек полет, хей така набързо, ще прелетим над вестника, ще кажем какво ни харесва и какво не струва, за да извлечем поуки за следващия брой. Този път обаче нямаше бърз полет и хей така, отгоре-отгоре, защото Богдан се зае да разтълкува една статия на Теофан Кокинов за стимулите в спорта. Или по-точно за онова, което привлича младите хора към спорта и ги превръща по-късно в големи състезатели, в звезди.

Явно Богдан бе обядвал добре, защото, без да бърза, тежко и обстоятелствено започва да чопли статията на Теофан. Започна със заглавието, разкри намерението на автора, след това премина към първия аргумент, разнищи го, подхвана втория — направи и него на нищо и никакво, изгради своя контратеза, приведе два свои аргумента, подхвана обобщенията на Тео и накрая доказа, че това, което неговият приятел е написал, е чиста глупост. И че вестникът наистина има нужда от такъв род пропагандистки статии, но това не значи, че всяка статия може да бъде отпечатана. После се извини на Тео, извини се и на колегите си, че е говорил малко повече, и премина към другите материали.

И се надигна голяма пушилка, защото всъщност Тео и Богдан спореха за красотата. В статията красотата — като понятие, което в областта на спорта има безброй проявления и стойности, често скрити от очите на мнозина — бе защитена. А Богдан считаше, че това е

спекулация с абстрактни понятия и че един специалист по въпросите на спорта като Тео, трябва да стъпва по земята. Две неща привличат младежите към спорта, каза той: егоистичното желание към самоизява, т.е. скритият стремеж към славата, и материалното благодетелствуване. Защото състезателят получава най-добрите от всички намиращи се в страната екипи. Състезателят живее по спортни лагери и се храни по-добре от другите. Състезателят пътува в чужбина безплатно. А като стане такъв, че без него отборът да не може, той започва да получава заплата, жилища, премии, подаръци и редица други облаги. Така че един специалист като Тео трябва да надникне по-трезво в действителността, а не да се рее в облаците и да приказва като стареца Толстой за онази заблуда, която щяла да спаси света. И още много неща наговори Богдан и тогава скочи Тео, скочиха Теменуга Цачева, Биби и още мнозина и като викаха един през друг, докараха работата дотам, че главният редактор удари по бюрото пред себе си и каза, че ако не млъкнат, ще изгони всички. А в себе си помисли, че спортът наистина е нещо съвсем особено, това не е просто една ритнитопковщина, щом сериозни възрастни хора може да се скарат за него, при това не за запаянковски дреболии, а за такива сложни неща, като стимулите, психологията, красотата. Та даже и за безогледния стремеж към обогатяване, който сам представлява голяма тема за всеки вестник, за всеки журналист, пък в края на краищата и за всеки честен човек.

Ние употребихме в началото думата „скараха“ и тя не бе най-точната. Защото след събранието Тео и Богдан продължиха спора, даже по време на вечерята Богдан говореше разпалено с пълна уста, а Тео само се заканваше: „Ще видиш ти, дебелак такъв, ще ти докажа аз, че нищо не разбираш!“

След това Тео отиде да изпрати Биби. Биби каза, че Богдан не е виновен — той слуша какво говорят другите за спортистите, а сам нито веднъж не е бил на каквото и да е състезание и изобщо...

Теофан пък си мислеше, че всъщност Богдан стана неволен изразител на едно мнение, което мнозина поддържат. И че Богдан му е подсказал тема, която не е за една статия, а за цяла поредица, даже за книга. Красотата в спорта трябва да бъде защитена по-сериозно! Теофан трябваше да напише тази книга и да я удари в главата на тесногръдите, мерещи всичко със своята малка мярка. Егоизъм, слава,

материално благодетелствуване! И какво ли не щеш още: ритнитопковщина, празноглавие, губи-време! Това са квалификациите, това са категоричните присъди.

— Точно така, Биби — каза Теофан, като си мислеше, че час по-скоро трябва да започне работа. — Богдан нищо не разбира.

Човешкото тяло, формирано от спорта. Лекоатлет, гимнастик, плувец... „А щангистът от тежките категории? — ще попита Богдан. — И той ли е красив?“

Високите морални добродетели... — „Да, всеки иска да изтика другите, да заеме първото място, за да може след това да облизва каймака!“

И още много пъти ще го пресече дебелият Богдан. А когато стигнат до някои конкретни случаи... „Красиво е — бе казал той тази вечер с пълна уста, — без съмнение е много красиво да гледаш как двама души се претрепват на ринга, как си цепят веждите и насиняват слепоочията, как публиката реве обезумяла — невиджана красота!“

Тук трябва да се помисли. Боксът наистина е спорт, който може да предизвика много възражения. Боксът е сигурно единственият спорт, в който се приема като неизбежно физическото страдание, болката. Маратонецът или колоездачът понасят наливането с олово на всяко мускулно снопче. Вдигачът на тежести изпитва за стотна от секундата — моментът на излитането на щангата — разтърсваща експлозия. Плувецът опира стената на басейна задъхан, сякаш е бил гонен от акули. Но едно е умората от спортното усилие, която след това изтича в благодатна почивка, друго нещо е болката. И ако е прието в бокса да се нанасят поразяващи удари в главата, гърдите и диафрагмата, ако е прието за нормално човек да бъде довеждан за малко до зашеметяване и даже пълна загуба на съзнание, тогава... Защо тогава фехтовачите не се срещат с открити остриета? — Това положително би хрумнало на дебелия Богдан.

Внимателно трябва да се обяснят тези забъркани неща. Там, където се провокира спокойният живот, безметежното всекидневие, домашно утвърдените идеали, понятия за успех и пътища към успеха, формулите за радост, щастие и красота, родени между четирите стени на затоплената стая — там е необходимо не само красноречие, но и доказателства.

Алпинизмът е спорт на самоубийците, на вманиачените самотници и на чудаците. Защо? — Защото до върховете обикновено има и заобиколни пътеки. И който има чак толкова голяма нужда да се качи на тоя връх, та после да се хвали пред другите, да използва пътеката.

Ами Чомолунгма, до който няма обиколна пътека?

Ако някой иска да знае как изглежда Чомолунгма, да си я види на снимка. Има даже и аерофотоснимки. Няма какво да мръзнеш из снега, да дращиш с нокти по ледовете и да спиш вкочанясал в палатка. У дома е топло, леглото е меко, разглеждаш снимката и се завиваш с юргана.

Ами автомобилизмът? — Също налудничава история. Човечеството хвърля сума пари да прави хубави пътища, за да могат хората да се возят по тях удобно, леко, да си ходят на гости от един град в друг и да си вършат работа. Защо е необходимо това надбягване, сякаш гледаш побесняло конско хергеле — хайде, конете може щръклица да ги ужили! — с тия грозни автомобили, които нямат меката линия на семейното купе или сигурността на служебната кола? Каква красота има в автомобилизма?

— Лека нощ, Биби — каза Теофан. — Да, утре ще бъда навреме в редакцията. Лека нощ.

И още много неща може да му наговори Богдан, пък и не само Богдан — тези, дето биха сложили в подстъпите към върховете табелки „Минаването забранено! Глоба от 200 до 2000 лева“. А създателите на състезателни автомобили направо биха изгорили на клада. Боксьорите пък...

Да се върнем пак към бокса. В бокса има болка и срещу нея... Бегачът се бори с времето, скачачът с пространството, футболистите с чуждото умение. А боксьорът е единоборец. Той се изправя сам срещу един друг сам човек. Двама души, които трябва да проверят силата на юмруците си. Добре, а защо силата? Защо за другите спортове да важат различни измерения, а за бокса да бъде само силата на юмруците?

Защо ли, Теофане? — Защото все още мнозина разбират играта на ринга като юмручен бой. Иван Стоянов или Петкан Драганов повалил противника си още в първия рунд! Нокаут във втората минута! Изпратил го на пода със страхотно ляво кроше! — И всички викат: „Е, това е боксьор! Фрасна му един и го плъсна на земята!“

А защо не „юмручна игра“?

А бе, Теофане, защо говориш глупости! Може ли да се играе с юмруци? Игра с огън става ли бе, човече! Ти ги пусни двамата на ринга да се бъртят с юмруци, ла после иди говори, че те си играели! Смешни приказки!

Какво тогава, да се предадем и да предложим боксът да бъде забранен. Чиста работа, никакви главоболия. Забраняваш нещо и си лягаш спокоен — за днес си изпълних задачите. Имах да оправям бокса — забраних го. Ето едно бързо и лесно решение, какво има тук за умуване!

И Теофан си помисли колко ядове са брали онези ентузиастични, които години наред са се опитвали да покажат и внушат на обществото, че боксът е един не само изключително полезен, но и рядко красив спорт. И в същото време си помисли и друго: а кой е врагът на тези боксови ентузиастични? Не са ли това преди всичко именно боксьори, треньори и боксови деятели? Нашият отбор трябва да бъде пръв, моят състезател трябва да стане шампион, необходими са ми толкова титли и точки — няма по-страшен противник за нито един отдал се на спорта човек от титлата и точката! Или, с други думи — макар и неприятни — елементарното, тесногръдо и ограничено разбиране същността на спорта. Както туристите, които бързат да се изкачат на върха и след това да слязат от него, без да са видели, че планината е красива.

Ето и срещу това трябва да пише Теофан. Ще подхвана аз...

Тогава, по пътя към къщи, той се сети как играе на ринга Антон Доганов.

ВТОРАТА ЧАСТ НА ИГРАТА

Ела вървеше по тротоара край реката и подритваше празна кибритена кутия. Кутията издаваше неприятен звук — хррррт-хррррт. Изглежда обаче, че на Ела ѝ харесваше. И то много — просто любим звук, хррррт-хррррт! Ето, закара я в краката на възрастния човек, седнал на пейката. И без да му се извини, без да обръща внимание на нищо, я изрита към бордюра. И на Антон не обръщаше внимание.

Ела беше сърдита.

— Разбери, че не мога...

Хрррт-хррт.

— В осем часа е невъзможно, тренировката започва в седем! Какво да кажа: отивам на рожден ден? И всички ще ревнат: „Да, разбира се, веднага хуквай, че рожденият ден без тебе не може!“ Кой ти обръща внимание на един рожден ден...

— Аз обръщам внимание на един рожден ден — каза Ела. „Един“ беше натъртено. — Защото този един (пак натъртено) е моят. В осем часа всички гости ще бъдат у дома и аз мисля, че е редно сред тях да бъде и Антон Доганов. Ако обаче Антон Доганов смята, че от тренировката му няма нищо по-важно на този свят, какво мога да направя?

И пак хррт-хрррт.

— Добре де, аз ще свърша към девет и половина и оттам направо...

— Принцесите от приказките винаги идват по средата на бала, но за принцове това не се отнася. Ако обаче Антон Доганов (тя продължаваше да говори в обидното трето лице!) смята, че той може да дойде в десет часа, аз нищо не мога да направя.

Кибритената кутийка най-после падна в канала.

— Разбери, че...

— Няма какво да разбирам — всичко е ясно! Всеки ден можеш да ходиш на тренировки, а всеки ден не ми е рожден ден! Отивай си при твоя Биолчев!

Антон я хвана за ръката.

— Ело, моля ти се...

— Пусни ме! — тя се дръпна. Жената срещу тях се спря и загледа.

— Ело...

— Няма я Ела! Довиждане, Доганов! Чао, шампионе!

И хукна през тревата, пресече улицата, а Антон не знаеше да тича ли подир нея или да я остави да върви където ще. Той ѝ обяснява като на човек, че тази вечер Биолчев е назначил специална тренировка, в която ще проверява трима боксьори от една категория... Биолчев е строг...

— Изтичайте подир нея — каза жената и си отмина, сякаш не бе казала нищо.

Къде да тича? Ела е такава — като каже нещо, край! И пък той спокойно може да отиде у тях в десет часа. Даже преди десет, защото ще вземе мотопеда. От залата ще стигне до дома на Ела за петнадесет минути. Значи, в десет без четвърт ще се яви... И подарък ѝ беше взел.

Като не иска да разбере...

Андрей лежеше на кревата с вдигнати на етажерката крака. Много, наистина много се отразяваше отсъствието на Виолета Доганова от дома! Книга се чете седнал на стол, а не с крака на етажерката.

— Ще ходим ли? — запита той.

— Къде?

— Как къде? У Елини. Марта ще отиде там в осем, а аз обещах да идем с тебе. Марта ще ѝ занесе цветя.

Антон се тръшна на своя креват.

— Вървете. Аз няма никъде да вървя.

Андрей свали бавно краката си от етажерката. Изправи се и загледа брат си — какво става с тоя човек?

— Скарахме се. Аз ѝ казвам, че имам тренировка от седем часа и че в осем е изключено да бъда у тях, а тя иска да зарежа тренировката и въобще... въобще... Аз ѝ обяснявам като на човек, а тя избяга. Като бяга, да върви където ще. Аз ѝ говоря като на...

— Като на човек — ясно! — рече Андрей. — А ти непременно ли трябва да бъдеш на тренировка?

— Как няма да бъда? — онзи скочи и се завъртя побеснял из стаята. — Биолчев тази вечер ще ни изкара тримата — мене, Асен и Тошко — този новият, дето тренира с нас от две-три седмици. Първо, аз ще играя с Тошко, след това с Асен, а после ще се бият Тошко и Асен. Как мога да не отида?

Андрей се почеса по врата. Той се почесваше по врата също като баща си.

— Хм...

— Няма „хм“! Не мога да отсъствам! Аз й казах като човек...

Телефонът извънтя. Антон грабна слушалката и изрева: „Ало!“

— Добър вечер — каза любезен женски глас. — Може ли да говоря с другаря Антон Доганов?

— Антон Доганов е на телефона!

— А пък тук е неговата позната Ела. Ще може ли малко да си поговорим, другарю Доганов?

Антон потърси къде да седне. Избра масичката.

— Може... кажи какво има.

— Тони! — изкрещя Ела така, че той подскочи. — Признай, че си по-глупав от мене! Ти си шестнайсет пъти по-глупав от мене! Признай си!

Веднъж Антон бе казал на брат си, че някога Ела ще го побърка. „Просто ще полудея някой път — бе казал той, — от нейните щуротии!“ Сега обаче запази спокойствие. И й каза много изискано:

— По-скоро ти си шестнайсет пъти по-умна от мен. Какво има?

— Имам идея! — изкрещя Ела още по-силно. — Идея за два милиона лева! Слушай! Ти ще дойдеш у дома в осем часа...

Андрей стоеше прав до брат си и напразно се опитваше да разбере какво става. Той познаваше добре Ела с неочакваните й хрумвания, променливото й настроение, с внезапните скарвания и светкавични сдобрявания. Но познаваше добре и брат си, знаеше кога е малко сърдит и кога много. Сега беше много сърдит.

— Какво казва? — попита той шепнешком.

Антон запуши с ръка мембраната.

— Тя е луда! — и продължи да слуша.

— Ти си луда! — каза той след малко, като си беше махнал ръката... — Но ти и мене ще подлудиш. Сега ще ти дам Андрей. Говори с него.

След малко, когато Андрей остави слушалката, потвърди: „Тя е абсолютно луда“.

На Ела бе хрумнала следната идея...

Тук ще трябва и ние да седнем и да си поемем дъх, защото Ела бе казала следното:

„Ти трябва да бъдеш у дома в осем часа и няма две мнения, че ще бъдеш. А в същото време ще бъдеш и на тренировка. Това ще стане така. Качвате се двамата с Андрей на мотопеда и отивате в залата. Андрей се скрива някъде отзад, ти излизаш и започваш да се биеш. Като набиеш първия, отиваш уж до тоалета, а вместо теб влиза Андрей. Преди това ти си сложил дрехите си в торбата — панталонът може малко да се измачка, но не е фатално. Виждала съм и други гости със смачкан панталон. След това ти долиташ с мотопеда, а Андрей изкарва втория бой и идва и той у дома. Аз ще му запазя сандвичи, ще ги скрия от Марта. Подаръка може да ми поднесеш и утре, защото няма как да го разкарваш насам-натам с мотопеда. Хубав ли е?“

Наистина лудо момиче. Дано като завърши образованието си, не й поверят някое голямо ведомство.

Антон и Андрей седяха един срещу друг и се гледаха в очите.

— Аз ти казах, че ще ме побърка! — рече най-после Антон.

— И Марта е същата — въздъхна Андрей. — Оня ден ми каза, че щом аз съм се боксирал тайно, тя пък щяла тайно да язди кон, била си намерила вече треньор. И тя искала да си има тайна. Но всъщност, Тони...

Антон знаеше много добре какво ще стане, като отиде късно у Елини. Щеше да я завари да танцува с цигуларя. Щеше да танцува с него до края на вечерта, така, както вече го е правила. Цигуларят, горкият, се чуди как да се отърве от нея, но тя не го пуска. Напук на Антон, който седи в ъгъла и чака да му дойде ред. А тази вечер може да хване и Васко от Художествената. Той никак не се чуди, даже му е приятно. По-рано май че те са имали нещо помежду си...

— А всъщност, Тони — поде пак Андрей, — ти знаещ ли, че... това е една наистина луда работа, но пък мислиш ли, че... Тони! Никой няма да разбере! Аз ще изляза вместо тебе и ще се бия с Асен! Нали това ще бъде само няколко минути!

Брат му го гледаше като треснат.

— Тони! — извика Андрей и го сграбчи за ризата, — Ела е луда, ама това може да стане! Пусни ме веднъж да изляза вместо тебе! Баща ни и майка ни не ни различават, та Биолчев и другите ли...

— Андро — каза брат му бавно. — Ти чуваш ли се какво говориш?

— Ти ще напъхаш всичките си дрехи в голямата торба! Всичко — риза, панталон, обувки! Аз ще вляза, след като ти си на ринга, ще се промъкна през страничния вход и ще се съблека. Ще оставя вратата към коридора отворена и като видя, че влизаш в тоалетната, ще изляза в залата. Тогава ти ще вземеш торбата — и пак през страничния вход право навън. Навличаш анцуга и бягаш у Ела! Там ще се измиеш и ще се преоблечеш! Тони...

— Андро — рече брат му още по-бавно. — Ти наистина чуваш ли се какво говориш?

А Андро бе казал съвсем ясно: ти излизаш срещу други противници на ринга, а аз никога няма да изляза! Дай ми тази възможност поне веднъж! Поне веднъж!

— Тони — каза той тихо. — Тони, моля ти се...

Така започна втората част на играта.

ПОНЯКОГА СЕ ЗАБРАВЯТ И АВТОМОБИЛИ

— Тони! — извика Биолчев. — Идвай!

Дойде Андрей. Асен Камъка вече бе на ринга. Той мърдаше наляво-надясно силните си рамене и ръкавиците му се люшкаха като черни гюллета. Бе в своята неизменна синьозеленикава фланелка, която сякаш не бе прана от миналата година. Асен Камъка не обичаше ярките цветове, затова носеше и черни гащета. Синьозелено и черно — трудно може да се каже, че комбинацията бе приятна за окото.

— Хайде! — извика Биолчев. — Качвай се!

Андрей стъпи на ръба на ринга, промуши се през въжетата и погледна Асен. Онзи имаше малки черни очи, събрани близо едно до друго, сякаш залепени в горния край на широкия нос. Защитната каска покриваше челото му и оставаха само очите, носът и квадратната брада. След това синьозелена фланелка и черни гащета. И две люлеещи се гюллета.

— Три минути плътно! — извика Биолчев. — С пълна сила, но без да забравяте: с измерена дистанция открай до край! Да не вземете да ми се лепите един за друг и да се борите! Или да си бягате. Чисто и силно — ясно ли е?

— Ясно — изръмжа Асен.

Устата на Андрей бе залепнала.

— Ти чу ли ме, Тони? — попита Биолчев.

— Чух... — Андрей едва-едва издаде звук. Треньорът бе по риза, с огромен златен часовник с много стрелки по циферблата. Сега той ще погледне часовника, ще натисне едно копче отстрана и ще извика: „Гонг!“

И Асен Камъка ще се нахвърли върху Андрей, както винаги досега се е нахвърлял върху Тони. Трябваше да се пази не само от първия устрем, но и веднага след това, защото онзи влиза в тяло, търси корпуса... — така бе казал брат му. След първите няколко силни удара по посока на главата натиск с тялото, даже малко блъскане с рамене,

гърди, че и с чело и удар долу. Асен Камъка трябваше да махне Антон от пътя си. Той щеше да потърси...

Ху-у-у! — Андрей издиша с такава сила, че Биолчев го погледна учудено. Изглежда, че се е поуморил от първата игра с Тошко, толкова му е червено лицето. Нищо, сега като затанцува, ще се успокои. Биолчев вдигна ръка.

— Внимание... гонг!

Три стъпки напред, допиране на ръкавиците — познат ритуал. След това две стъпки назад — и това е познато. Няма ги само спокойните очи на чичо Стан зад въжетата и онази усмивка, която изразява задоволство. Или пък примижалите очи и стиснатите устни, когато нещо не бе в ред. Чичо Стан познаваше двамата братя като себе си — престрелките с Ела, разправиите с майка им, закъснялата изпитна работа — глава на момиче, предстоящите срещи, приятните вечери с Марта. Всичко това се изписваше на ринга. Той виждаше как прекрачва въжетата единият и как другият. И знаеше защо единият излиза бавно, а другият като подхвърлен от пружина. Защо началото е малко мудно, или обратното — нагорещено и пълно с искри. И той виждаше играта им така, че и двамата да слязат потни и задъхани, но доволни. По време на двубоите си те забравяха и доброто, и лошото през деня, и ядовете — минали и бъдещи, и успехите — предстоящи, ясни или не толкова ясни. Защото те влизаха бързо в играта и заиграваха! Чичо Стан ги бе научил как да потъват в блаженството на пълната всеотдайност и да се превръщат в силни и добри зверове, които се боричкат с ръмжене, но и с обич. Той бе премахнал първичната устременост към повалянето на противника на всяка цена, бе ги научил да изпитват удоволствие от надиграването.

Но чичо Стан го нямаше. До ринга стоеше Биолчев и очите му бяха сиви и студени.

Ето и първите два удара на Асен Камъка. Точно по разписанието. Ляв, десен. Андрей извъртя тялото си леко, посрещна летящите топки и ги отби. И така, както кръвта шибаше в слепоочията му, той видя за стотна от секундата, че след десния прав Асен се наклонява малко повече, че цялата му брада е открита. Тук с две леки докосвания Антон би взел своята точка. Би докосна противника си по брадата и би се оттеглил. Антон познаваше еднообразната игра на Асен от началото до края и затова Асен беснееше. Затова той упорито търсеше момента, в

който Антон ще забрави каква злобна сила изпълва раменете му и той ще го удари. Ще го хвърли на пода, за да му покаже, че и той е боксьор, който е побеждавал други, ще победи и него. Да, Антон би взел своята точка и би се оттеглил...

Ето и напора с тяло. Буф, буф! — Нещо пламна в гърдите на Андрей, една необичайна топлина го заля. Асен го бе улучил, сега според думите на Тони ще дойдат пак двата удара горе... Пак ляв, пак десен...

И една открита брада. Юмрукът на Андрей се стовари със страшна сила върху нея.

Той не разбра какво стана. За миг изчезна от очите му, но видя Биолчев. Биолчев подскочи, сякаш в тялото му забодоха игла. Чу и вик „А-а-а-а!“

Кой извика? Треньорът или някое от момчетата до ринга? А лявата ръка изпитваше още съприкосновението с лицето на Асен. Това не бе познатият му допир до противника, това не бе лекото съпротивление на засегнатото тяло на другия. Повече приличаше на тъпата упоритост на боксовия чувал.

— Продължавай! — прозвуча сухият глас на Биолчев.

Срещу него отново бе сплесканият нос с двете залепени отгоре очи. На земята ли бе Асен досега или някъде изхвъркнал към въжетата? Андрей не знаеше. За първи път той удряше с такава сила човек и не знаеше какво става с този човек, когато върху него се стовари ръката му.

Паф! Пуф! — два удара, единият от които завъртя за миг въжетата на ринга около главата му. Още веднъж — прас! Очите на Асен бяха изчезнали. Квадратната му брада бе застанала хоризонтално. Колко различно е лицето на човека, гледано извън ринга, от това, което виждаше на метър пред себе си. Когато това лице изразява едно-единствено нещо — ще те убия!

— О-о-о-о! Устата му се изпълни с киселина. Ножове разрязаха стомаха му, гърдите му се свиха и сякаш изведнъж изсъхнаха. Сякаш не остана капчица влага в тях, превърнаха се в спечена буца. О-о-о...

И един трясък в главата... сега ще дойде вторият...

Отново познатата открита брада. Тази предизвикателно открита брада. Тя трябва да се запомни... само малко време да мине, да се махне червеният цвят пред очите.

Биолчев бе сграбчил перваза на ринга и го стискаше, сякаш иска да го направи на трески. В залата като че бе паднал гръм и всички бяха онемели. На крайната пейка седеше онемял и Теофан Кокинов.

Защото Тони бягаше от Асен Камъка! Той не му отбягваше, а бягаше! След всичко това, което се случи!

Още малко, още малко... погледът се прояснява, гърдите дишат вече почти нормално. Нека Асен Камъка, нека този освирепял бияч препуска подир мене... Още малко, още няколко секунди...

Андрей използва едно залитване на Асен и пое дълбоко дъх.

Ето, идва подготовката за последния удар. Асен Камъка е решил да свърши с него. Той пуска страхотната си лява ръка, после дясната... Брадата!

Храс! — главата на Асен отхвъркна като отнесена от снаряд. Ръцете му изведнъж паднаха до тялото, краката смешно се извиха... и също като на забавена кинолента човекът със синьозелена фланелка и черни гащета започна да се приближава към земята.

Чуха се две тупвания. Второто беше от главата на Асен в пода. Край.

Сега може да слезе от ринга. Явно играта завърши... Каква игра...

Имаше чувство, че носи на гърба си целия ринг, заедно с Асен Камъка, Биолчев и всички други, които се бяха покатерили да помагат. Този ринг тежеше сигурно двеста тона.

Някакъв човек от крайната пейка — къде ли е виждал този човек? — се изправя пред него, просто му препречва път. Но нищо не казва, само го гледа зяпнал и когато Андрей пристъпва напред, изведнъж се оттегля. Другите също му правят път към съблекалнята. Всички се отдръпват, всички мълчат...

Биолчев пръв притича.

— Какво стана с тебе, човече? Какво стана тази вечер?...

Андрей протегна ръце към него. Да му свали ръкавиците. В очите му лютеше пот. Някакво непознато усещано в стомаха го плашеше, че ще повърне. Игра... отвратителна игра...

— Какво направи тази вечер, бе Тони? Какво направи? — Биолчев питаше като неутешима вдовица. — Какво стана, та така изведнъж...

— Не знам. Оставете ме. Боли ме стомах, ще повърна...

Биолчев беше Стария Лисиц — да не забравяме. Той знаеше много добре кога трябва да се излезе от едно помещение. Сега беше тъкмо момент за това и той излезе. Отиде в залата, където петдесет души вдигаха врява колкото петстотин. Асен Камъка нокаутиран от Тони!

Това наистина бе сензация, макар и с местен характер. В момента в София имаше още около един милион души, но малцина от тях биха се развълнували от съобщението, че някой си Антон Доганов свалил на земята някого си. Нали това им е работата на боксьорите — да се трепят и да се събарят един друг на земята. Нали затова даже им плащат и им дават какви ли не отличия. Нека си се трепят, много важно!

Но за боксьорите от отбора на Антон и Асен това бе сензация. Биолчев бе смаян.

А Теофан Кокинов тръгна пеш към редакцията и забрави, че пред залата остана колата му. Дойде чак на другия ден да си я вземе.

Посрещнаха го шумно, като всеки закъснял. Само трима мълчеха: Антон, Марта и Ела. Той целуна Ела по бузата и ѝ поднесе вместо цветя едно клонче, което бе откъснал пред входа им. Марта го поведе към сандвичите, брат му седна настрана и го загледа. Ела го покани да танцуват.

Той знаеше колко много ѝ се иска да го попита какво е станало. Нали това бе нейна идея? Но Ела виждаше, че не трябва да пита нищо.

Марта тръгна с чинията сандвичи към него. И тя не попита нищо.

Антон седеше до прозореца.

— Мазна ми е устата — каза Андрей на Ела — и не мога да ти целуна ръка. Благодаря за танца. Сега искам да ида при Тони.

— Е? — попита брат му.

— Свалих го. Не можах да се сдържа и го свалих. Такава отвратителна история... извинявай, Тони.

— Ти свали Асен Камъка? Нокаут?

Андрей навиваше на масур някаква хартийка.

— Той ме удари няколко пъти и аз не можах да изтърпя. Тони, нали не съм направил голяма беля... дали сега...

И изведнъж Антон се разсмя. Така, че двете момичета зяпнаха. Значи, всичко е минало успешно! Антон се кискаше, а Андрей стоеше като ученик пред него. Щом Антон се смее...

— Тони! — извика Ела, — идвай да танцуваме! — тя не можеше да стои на едно място от любопитство.

А Тони, като ставаше от стола, каза:

— Даже много добре! Сега ще го видя как ще играе срещу мене!

ДВАМА ДУШИ МИСЛЯТ ЗА ЕДНО НЕЩО

Теофан Кокинов седеше в редакцията и гледаше празния лист в пишещата машина пред себе си. Трябваше да прави преглед на токущо завършилото първенство по баскетбол. Осемдесет реда, които дежурният щеше да поиска от него в пет часа следобед. До пет часа има много време, сутрин редакцията е пуста и никой няма да му пречи. В бележника си бе подредил всичко необходимо за статията. Оставаше само да започне...

Снощи Антон Доганов нокаутира Асен Камъка! Най-изящният боксьор, който Теофан бе виждал през живота си, снощи строполи на земята своя противник със страшен удар в лицето!

В бележника му бяха подредени резултати от завършилото първенство по баскетбол, имена на голмайстори, брой на пропуснати наказателни удари, имена на треньори, всичко. Сутрин редакцията бе пуста, до пет часа имаше време...

Антон Доганов снощи буквално преби Асен Камъка! Този префинен техник, който понасяше в един мач само няколко тежки удара, а сам не нанасяше нито един. Антон Доганов бе спечелил само с елегантна игра вече много мачове и бе смятан за една от надеждите в неговата категория — едно явление в спорта и пример за най-младото боксово поколение... Снощи той нанесе две леви крошета, каквито никой не бе виждал досега у него. Първото разтърси коравия Камък, второто го хвърли на пода. Между първото и второто обаче сам Антон понесе доста бой, много юмруци в диафрагмата, в гърдите, в главата. Никога досега това не се бе случвало.

Теофан щеше да пише очерк за Антон Доганов, за да защити красотата в спорта. Той бе избрал Антон като олицетворение...

Олицетворение на двойствеността. Боксовият Янус. Мистер Джекил и доктор Хайд (или обратното). Салонен кавалер и пристанищен побойник. Учител по танци и брутален убиец.

И още много неща си помисли Теофан Кокинов. Листът стоеше празен в машината, в съседната стая се чу шум. Колегите му бяха

започнали да се събират.

Далеч от него, в полите на Витоша, Фердинанд Биолчев поправяше покрива на своята малка къща. Бяха идвали техници за антената на телевизора и сега покривът течеше. „Стари номера — мислеше си Биолчев — стари, но все още минават. Техникът за антената отмества няколко керемиди и счупва няколко. След това идва майстор да поправи покрива и пуска буца кал в комина. След него идва коминочистачът и откъртва улука. Тенекеджията пък разваля антената...“

И това го правят на Стария Лисиц!

Та Фердинанд Биолчев бе решил да прекъсне веригата. Той щеше сам да поправи керемидите, за да не идват после коминочистач, тенекеджия и нов телевизионен техник. Фердинанд Биолчев бе правил толкова много неща през живота си, та едни керемиди ли няма да направи...

От покрива светът изглеждаше още по-прекрасен, но настроението на Биолчев не се подобри. Още снощи, като се прибра с трамвая, жена му разбра, че няма да може да му разправи за дъщерята на съседите, която избягала с някакъв сириец. Фердинанд само сумтеше, събори един стол в хола, а като опита пълнените чушки, каза, че това са найлонови кесии, натъпкани с чакъл. Започнеше ли Фердинанд да си служи с твърде образни изрази, жена му млъкваше. Човек като поживее известно време с лисица, също захитрява. Опита се само да го разведри със съобщението, че тази година мушмулата ще роди много, но той пак мълчеше. Тогава му направи прясна салата и му поднесе ракия и Фердинанд изпи три чаши поред. След това запали цигара и излезе на балкона. Кога си беше легнал, жена му не разбра.

И клечеше сега на покрива Фердинанд Биолчев, гледеше разбърканите керемиди и псуваше наум майсторите. И не му се хващаше за работа, защото снощната мисъл не го напускаше: нещо се е случило с Тони, и то не какво да е! Да стане изведнъж като онова говедо Асен! — Не, невъзможно! Тони да се хвърли да удрия силно противника си и да го сваля на земята... Тони, дето Фердинанд се гордееше с него и разчиташе чрез него дружеството му да се окичи и с гордостта, че има най-техничния боксьор в турнира! А той се би снощи като коч! Къде изчезнаха танцовата му стъпка и перушинените докосвания до противника? Тони да пребие Асен Камъка...

Та той досега сто пъти можеше да го стори! Но нито е искал, нито би го направил. У него няма избухвания, нервите му са от тел. И само се усмихва, като че ли ще се жени, а не че ще се изправи срещу някой, дете може да му накъдри физиономията. Снощи на лицето му нямаше и следа от усмивка. Каква ти усмивка! — беше червен като рак и дишаше тежко. И още след първата атака на Асен, вместо да го лъже както друг път, го посрещна и го прасна по зъбите. Сто пъти съм казвал на този главанак Асен да не се хвърля като див, ама увира ли му тиквата? И ето че Тони този път не го погали, а го цапардоса. След това пък сам инкасира няколко удара, което никога не е допускал. А при първия удобен случай прати оня да лиже земята. Не, това е просто...

Но, в края на краищата, може и да е било случайно. Повтори ли се обаче, плановете ми хвъркват, защото Асен ще избяга. И без това Тони няма да го пусне напред — Асен ще има да седи резерва, докато задникът му се срасне с пейката. А да приеме лесно да мине в по-горна категория, не ми се вярва. И ще вземе да избяга, ще отиде другаде, за да може пак да се бие с Тони, но не за първото място в отбора, а като противник от друг отбор. Асен е като звяр, ухапе ли нещо, не пуска. И след снощния пердах още повече ще впие зъби в Тони. Той ще го гони до дупка, докато го откаже, защото инженерчето е все пак нежна душа и ще му омръзне.

Нежна душа ли? Какви цепеници удари снощи в главата на тоя глупак...

А моите плановете отиват на кино, както казват момчетата. Ако Асен ми избяга, за по-горната категория нямам човек. Тони в никакъв случай няма да се съгласи да отиде по-високо, за да сложи на негово място Тошко. При това положение изпускам едната победа, а една победа за мене е важна, защото отборът ни и без това е малко тантела — половината ги качвам на ринга горе-долу само да запълват бройката. И тогава сбогом купа и така нататък и на Стария Лисиц ще му мине котка път...

— Фери — извика жена му отдолу. — Обедът е готов. Да слагам ли масата?

— Абе, гледай си работата — отвърна мъжът ѝ, — който е гладен, да яде. На мене не ми се яде. Нали виждаш, че правя покрива!

А той всъщност си мислеше за Геренски. Ако стане тая работа с купата, Геренски пръв ще го продаде. Геренски е глупак, но отгоре на това и мръсник. Ще го продаде като две и две — четири. Тоя път номерът с две и две — пет няма да мине. Ръководството ще пита къде е въпросната купа и къде са титлите. Тяхната кожа разбойническа, каза той по адрес на майсторите, целия покрив са направили на салатата.

За да не повтаряме горното заглавие още веднъж, ще кажем само, че и други двама души мислеха за едно и също. Андрей лежеше в леглото си с крака на любимата етажерка, а Антон гледаше през прозореца. По тротоара бавно минаваше Даниела от петия етаж и мъжете по улицата обръщаха глави подир нея, някои даже се извърщаха целите. Не може да свикне човечеството с минижупа, и това си е!

Двамата мълчеха.

Антон снощи се беше засмял, но след това нещата не му се сториха толкова прости. Какво ще каже утре на Биолчев? Защо е играл така необичайно, какво го е накарало да избухне на ринга и приключи тренировката за две минути? Биолчев не е вчерашен, не можеш го излъга...

Андрей пък се чувствуваше виновен пред брат си, че не можа да се удържи и се повлече подир оня грубиян, сравни се с него и накрая даже го надмина. Впрочем той не е сравнил себе си — на ринга снощи бе Антон Доганов. Какво ще прави утре брат му, когато се изправи пред треньора? Биолчев снощи така викаше: „Какво става с тебе, Тони! Какво се е случило?“

А чичо Стан? На него как ще обяснят фантастичната промяна в играта на Тони? Защото той щеше да научи на всяка цена. Макар и отделен от активния спорт, чичо Стан не прекъсваше връзките си с боксовите среди. Биолчев може да се прати за зелен хайвер — „Просто не бях на себе си, това е!“ С всеки може да се случи. Но пред чичо Стан?

— Моята Ела е луда — рече Тони, — но и двамата с тебе полудяхме. Заради един рожден ден...

— Ела не е луда — каза Андрей. — Ела измисли нещо, което не можеше да стане, ако аз не бях настоявал. А сега ти ще сърбаш

попарата. Аз поисках да видя как изглежда истинският ринг и го видях. Много хубаво видях.

— И чичо Стан...

— Той само ако научи, веднага ще разбере...

— Андро! Забравих да ти кажа! Утре чичо Стан заминава за провинцията. Изпращат го да организира нови тото-пунктове. Ще бъде там повече от месец, така че нищо няма да научи! Не е страшно!

— Да можеше и Биолчев да замине...

— Добре де... Слушай, дойде ми нещо наум! Ами ако на следващата тренировка се явиш пак ти...

— Аз да се явя? За какво... защо пак аз?

Антон се бе обърнал с гръб към прозореца и сега гледаше брат си засмян до ушите. Андрей също се изправи.

— Тони, на тебе Ела ти е подействувала! И ти започна да измисляш разни щуротии!

— Никаква щуротия! Слушай: защо и ти да не се включиш в истинския бокс? Ако започнеш да ходиш вместо мен понякога — просто ще се редуваме — Биолчев ще трябва да приеме, че наистина е настъпила промяна в играта ми. Пък и аз ще се опитам някак си да му обясня. Ще му кажа, че ми е омръзнало другите да искат да ме бият, пък аз само да ги галя. Ще му кажа, че след като съм гледал по телевизията последното европейско първенство, съм разбрал, че моят бокс е красив, но остарял. Сега атлетите имат думата, а аз горя от желание да завоювам титли и затова ще се опитам да променя играта си. Аз винаги съм можел да удрям яко, слава богу за това сили имам, а знам и как се удря. И така нататък. Ако се съгласи — добре. Ако не се съгласи, какво може да направи? Да ме ограничи по някакъв начин? И без това този хитрец не ми е много по вкуса, знаеш ли какви комбинации прави непрекъснато. Прибра Асен Камъка, взе ония двамата нови, дето и те са от Асеновия сорт — бият, но и тях ги бият и само гледат да улучат брадата на противника и да зареват от радост. Така че не е страшно! С Биолчев аз ще се оправя, а пък и ти ще започнеш да играеш като всички други. Стига си се крил с чичо Стан и мене. След два месеца е турнирът на открит ринг, когато ще се изпробват всички млади боксьори, и всички дружества ще излязат с колкото искат състезатели. Тогава и ти ще участвуват в истински мачове — ще се редуваме пак, веднъж ти, веднъж аз! Представяш ли

си? А майка ни ще знае, че само аз се боксирам. И момичетата ще си умрат от кеф! Андро, не е ли чудесно?

Антон бе задъхан, сякаш бе играл три рунда поред, Андрей го слушаше като замаян, а пред очите му все по-ясно се оформяше рингът, на него стои съдия в бели дрехи, прозвучава гонг и трибуните заглъхват за миг, след това той става от столчето и тръгва към средата на четириъгълника. А вляво някъде по-високо проблясва червената лампичка на телевизионната камера...

Много лесно е да се оскърби една жена — както вчера, когато и двамата твърдяха, че Ела не е на себе си.

ИМА И ДОБРИ ХОРА

Историята на световната криминалистика доказва, че и най-големите престъпници правят грешки. Даже тези, които природата е надарила със своеобразна гениалност, и те бъркат. И Бетховен да бъдеш, пак може да сгресиш някоя нота. Замислиш се за миг, ядосаш се за нещо или пък много силно се зарадваш — и ето, диезът пропуснат. И мелодията излиза фалшива. Та така и с престъпниците — има такива, дето предвиждат ходовете си като шахматни grosмайстори. Ако аз направя така, ония ще направят иначе и, обратното — ако аз направя иначе, те ще направят така. Чели сме книги и сме гледали филми, в които работата се изпипва до такава степен, че полицията не може да каже нищо друго, освен да обяви, че от Марс са дошли някакви същества, направили са белята и веднага са си заминали. Да, но в един момент се появява инспекторът с лупата, разхожда се известно време замислен и казва, че това за марсианците, разбира се, е глупост, а на него да му дадат две здрави момчета, по възможност с револвери, и след двадесет минути той ще доведе разбойниците. И ги довежда — няма шега! Довежда ги живи и здрави и засрамени, че са допуснали такава малка грешка — просто колкото глава на карфичка — и именно тая глава на карфичка им е изляла главата. И викат: „Е, ашколсун, инспекторе, твоята глава е по-голяма и от нашите“. А инспекторът си пуши лулата и се прави на скромен.

А в случая бяха двама. Двама инспектори-любители. Работеха поотделно и по различни системи. Единият беше привърженик на дедуктивния метод, седеше, наблюдаваше, съпоставяше, мислеше и накрая направи заключението. Другият бе привърженик на активното следствие — препускаше, разпитваше, издирваше факти, имена и личности, мушеше се къде ли не и накрая и той направи същото заключение. Само че вторият закъсня с почти една година — поради това, че започна диренето една година по-късно.

Вие мислите, че първият веднага е разгласил заключението си, за да се облече в слава и името му да гръмне? — Нищо подобно. Той

скромно си замълча, защото от мълчанието можеше да извлече много по-голяма изгода, отколкото от фалшивата и преходна слава. Както ни е известно от романите и филмите, има много недобросъвестни инспектори, които се замесват в какви ли не машинации.

Вторият — една година по-късно — щом разбра, как точно стоят нещата, започна да действа. Но резултата от действията му ще видим по-нататък, а сега нека кажем защо на сцената не се яви третият инспектор — този, дето за пет дни щеше да изясни бъркотията и да сложи край на всичко. Третият — чичо Стан — замина за чужбина. Отиде да организира в една далечна страна тотализатор, защото се оказа, че той е един от най-големите специалисти по тотализаторите. За всяко нещо, както е известно, са нужни специалисти.

И така Фердинанд Биолчев пръв откри тайната на братя Доганови.

Теофан Кокинов бе вторият — една година по-късно.

Фердинанд Биолчев не намери никаква грешка в комбинацията на Антон и Андрей. Той стигна до своето заключение по мисловен път. Да не забравяме, че преди доста години чехословакът Прохоубка му бе казал: „Фери, ти си стар лисиц...“ Впрочем, дали лисиците мислят, на нас лично не е известно. Но факт е, че Фердинанд доста си блъска главата над това, което наблюдава в продължение на две-три седмици. И като си поблъска главата, и като извади на бял свят цялата си опитност, познания и хитрост, той реши: не може един ден човек да бъде такъв, а на другия съвсем иначе. Не може човек през ден да мени темперамента си, навиците си, израза на лицето си и начина, по който се усмихва или стиска зъби на ринга. И макар двамата братя да бяха като два буркана, две шишета или каквото друго щете — те бяха съвсем еднакви във всичко — Фери реши, че това са двама различни хора. Колкото и да му изглеждаше невероятно! И като реши, взе телефонния указател, намери номера на професор Константин Доганов и завъртя шайбата. Каза, че е чиновник от службата за жилищно настаняване и моли да му изброят имената на лицата, които обитават тяхното жилище, и възрастта им, защото станала някаква грешка. Виолета Доганова беше много любезна и бавно, с оглед служителят да може да си запише, продиктува: Константин Доганов — петдесет и две годишен. Виолета Доганова — хм... петдесет и една. Антон Доганов — деветнадесет. Андрей Доганов — деветнадесет. Лиляна Доганова —

седемнадесет и половина. Можа ли другарят да си запише точно, за да се оправи грешката. Другарят от жилищното настаняване каза, че си е записал всичко съвсем точно и че грешката ще бъде оправена в най-скоро време. И ѝ благодари, а Виолета Доганова каза на обед на мъжа си: „Днес се обади един служител от райсъвета. Не можеш да си представиш какъв мил човек!“ Професорът каза, че светът е пълен с мили и добри хора, само че не ги забелязваме навреме. Най-често ги откриваме, когато ги изпращаме на гробищата.

А Фердинанд Биолчев с основание направи хубаво впечатление на професоршата — бе говорил с най-употребявания от него глас, този на прелъстителя.

Но, както и да е, даже и един такъв опитен човек като Виолета Доганова може да бъде подведен. Ставаше дума за Биолчев. Той затвори телефона, изскочи навън и закрачи по улицата едновременно и доволен, и ядосан. Тези момчетии с жълто около устата да му правят на него — на Стария Лисиц! — такъв номер! Да ме будалкат като последен хайванин и щурак! Решил бил синът на професора да си смени начина на игра, европейският бокс вървял по не знам какви си пътища... — Ха! — На мене! Ще правят стария Фери на маймуна, ще му се плезят в лицето и ще си разиграват кончето! Малки сте още, дечица, Фери Биолчев е играл и в по-сложни игри. Фери е имал вземане-даване и с чистопробни мошеници, дето както те гледат, може да ти събуят панталона, че и обувките даже и да те пратят бос и гол да се прибираш. Фери е работил с различни хора, и добри, и лоши, и с лошите винаги се е оправял по-лесно, защото е бил нащрек. А на добрия довериш ли се, веднага ти скроява номер. Както сега с Тони — мек, елегантен, страхотно възпитан, като английски престолонаследник. И изведнъж — троп! — докарва си братчето и започва да ми се хили зад гърба. О-о-о-о! Ще видим, сладурчета, какво ще направим с вас... Чичо Фери няма да си остави магарето в калта...

И точно тогава — или може би малко по-късно, когато на спирка „Хиподрома“ чакаше трамвая за Княжево, една мисъл го удари като с чук по главата. Той подскочи и нададе онзи вик, който накара двамата пенсионери да решат, че другарят с карираното сако е облъчен от слънчевите изригвания. Той бе решил как ще използва за себе си лошата шега на братята. Лошата шегичка на двете близначета, които сигурно в една количка са возени от другаря професор и другарката

професорша! Искате игра да ми играете — моля, заповядайте! Искате кончето да си препускате — че препускайте си го, дечица! Чичо Фери даже ще ви помогне да се качите на кончето — хоп! — ето ви отгоре.

И той се прибра у дома с такова настроение, че жена му си помисли: „Моят, ако не си е намерил млада любовница, да пукна!“

Това е първата мисъл на жените, когато мъжът им се прибереше у дома цветущ.

И така, братята продължиха редуването си на тренировките и вече никой не се стряскаше от начините, по които Тони Доганов се боксираше. Фердинанд Биолчев обясни на всички, че той одобрява опита на Антон да мине в един по-активен стил. И че по всяка вероятност това няма да е толкова лесно, но в края на краищата нали показва, че може да прави и едното, и другото — и да показва уроци по танц, но и да респектира противника с поразяващия си юмрук?

А на Геренски каза, че ще направи от Тони Доганов боксьора на века. Боксьорът, който може да играе срещу всеки и срещу всички с еднаква сила и така, както той си иска. Геренски му рече: „Де, де, не се изсилвай толкова!“ Но все пак намери начин да съобщи на ръководството, че заедно с Биолчев са попаднали на един изключителен младеж, който е най-перспективната ръкавица на страната. А ония от ръководството попитаха: „Шампион ще стане ли?“ Геренски каза: „Като нищо“.

И така, братята продължиха да се редуват на тренировките на отбора, тренираха вечер и в заличката на стадиона — чичо Стан бе уредил преди заминаването си с пазача да им даде ключ. Вдигаха гири и удряха чувала и у дома в ателието, бягаха кросове, плуваха и играеха футбол в университетския отбор.

Може би някой ще попита за изпитите им, за успеха им по време на сесиите. Молим, не приемайте всичко като преувеличение и старание да създадем образи на идеални хора. Но истината е, че изпитите приключваха добре, професорите бяха доволни от тях — защото боксът бе само една частица от живота им, а освен него имаше много други важни неща, като не пропускаме да сложим на едно от първите Ела и Марта.

Ще кажете: почти като в поучителните притчи за добрия син (блудният син или по-точно блудната дъщеря бе заминала да учи историята на изкуството). Като тези поучителни разкази с хепиенд, в

които не можеш да видиш синьо небе, камо ли сиво или някакво друго. Само розово! Розово открай-докрай и по всяко време на денонощието. Така излиза.

Ваша работа — авторът ще претърпи скритата ви усмивка, но е склонен да спори при случай с всекиго, че действително свестни хора има колкото щещ, че „... светът е пълен с мили и добри хора, само че не ги забелязваме навреме. Най-често ги откриваме, когато ги изпращаме на гробищата.“ (проф. д-р К. Доганов, вж. по-горе).

И това продължи, докато един ден Фердинанд Биолчев си сложи бяла риза, върза си вратовръзка на райета и отиде да направи официална визита в дома на Догановите.

КОГАТО ТЕ ИЗПРАВЯТ ДО СТЕНАТА

Професорът се канеше да дремне и този човек дойде не съвсем навреме. Но какво да се прави? Дошъл, да заповяда.

— Влезте, само че ще трябва да почакате. Андрей е горе в ателието, а Антон още не е обядвал. Ще пиете ли кафе?

Той много се надяваше, че гостът ще откаже, защото кафето отдавна бе свършило — така е, като няма жена в къщата! — но гостът не отказа. Даже в гласа му се почувствува радост. С удоволствие щял да пие едно кафе.

— А всъщност — рече професорът заговорнически — имам една идея! Ще прием по един коняк!

Гостът пак прие с радост. Ама че гост — и десет хиляди лева да му предложат, и тях ще приеме!

И професорът, като нямаше какво да прави, каза, че и той много се радвал. Грузински коняк с пет звезди. А всъщност другарят по каква линия търси момчетата? — чак сега се сети да попита. Другарят каза, че в най-общи линии ги търсел по линия на спорта.

— Чудесно! — рече професорът. — Менс сана ин корпоре сано! — старо правило, но все още важащо. Лошо е, че младежта започна твърде много да се увлича. И то не като спортуващи, а като запалянковци. Като гледам какви тълпи ходят по мачовете, не мога да си представя, че дори два процента от тях действително спортуват. Но — о, извинете! — щях да поднасям коняк...

А му се спеше, така страшно му се спеше!

— Всъщност — каза той, — ако можете да свършите работа само с Андрей, бих ви предложил да го потърсите направо в ателието. Извинявайте, че не мога да ви придружа, но и сам лесно ще го намерите. Най-горе, на тавана, в дъното на коридора. И побързайте, защото и той може да хукне. А като свършите работата си, заповядайте на чашка коняк. Аз ще бъда тук още двадесет минути. Ако в това време дойде Антон, ще го пратя горе.

И пак си рече: добре, че я няма жена ми! Една година ще ми мели сол на главата за това, как посрещам гости.

Биолчев пак изрази радост с гласа си, този път поради факта, че ще може да види Андрей. Поблагодари за любезната покана и тръгна към ателието. Професорът написа на един лист: „Антоне, не ме буди, а иди направо горе. Чакай те!“ И остави листа на средата на антрето, като го затисна с една обувка, та син му, като влезе, да се спъне в обувката и види листа. И веднага си легна, разбира се, с панталон. Човек лесно си създава лоши навици.

А в това време Фердинанд Биолчев чукаше на вратата на ателието.

— Влез — чу той глас и влезе.

Срещу него се изправи Андрей в бяла престилка, със запретнати ръкави, омазан с глина.

— Добър ден — каза Биолчев. — Може ли?

Устата на Андрей бе суха като първия път, когато се качи на ринга.

— Може ли? — повтори Биолчев.

— Заповядайте — изрече едва-едва Андрей и посочи с ръка вътрешността на ателието. — Заповядайте... моля...

— Аз всъщност търся брат ви — каза Биолчев, и седна на един миндер. — Нали вие сте Андрей Доганов?

Андрей кимна.

— Аз търся Антон Доганов, брат ви, а вашият баща ми каза, че той ще дойде тук. Но, боже мой! — Биолчев заговори с глас на драматичен актьор. — Каква изумителна прилика между двамата братя! Честна дума, ако ви срещнех на улицата, щях да извикам: „Здравей, Тони!“ Защото ние с брат ви сме големи приятели. Аз съм негов треньор по бокс, не знаехте ли това?

— Не... не знаех...

— Е, сега вече ще знаете. Аз съм Фердинанд Биолчев, може би сте чували името ми. Но аз сигурно ви преча! Вие си имате работа — работете си, моля ви се. Аз просто ще почакам брат ви, пък и ще погледам как един скулптор вае творбите си. За мен ще бъде много интересно.

Андрей обърса ръцете си в една кърпа. Прав беше Тони, като казваше понякога, че Биолчев е противен тип.

— Вижте какво — рече той решително. — Брат ми може и да не дойде. Днес той има много лекции и може да не се прибере за обяд. Ако

имате нещо да му кажете, аз ще му предам.

— А вашият баща беше по-любезен — каза Биолчев, като разглеждаше ателието. — Ха, един боксов чувал! Сигурно служи на брат ви за тренировка? Та... баща ви ме покани любезно на чашка коняк. Аз мога да сляза и долу да чакам Тони. Но мисля, че ще бъде по-

добре да поговорим тримата. Да използваме случая, че най-последно ще бъдем тримата заедно. Защото досега се срещаме само по двама.

— Не ви разбирам — каза Андрей сухо.

— И аз не разбирах някои неща — Биолчев стана извънредно много словоохотлив. — Но, нали знаете? — Идва моментът на просветлението, очите на човек се отварят и той става годен да възприеме истината за света. Този наш свят, изпълнен с изненади! Не сте ли съгласен с мен? Впрочем... щях да забравя, как е вашият чичо, моят бивш колега Станислав Доганов.

— Той е в чужбина.

— Браво! Човек се освежава много, като отиде в чужда страна. Нови впечатления, нови хора... А вие никога ли не сте се изкушавали да ударите тоя боксов чувал или да помолите чичо си да ви покаже някои номера?

— Слушайте — каза Андрей с глух глас. — За какво сте дошли тук?

Биолчев потърси с очи пепелник. Видя една глинена паничка и я притегли към себе си.

— Дойдох просто така — как да ви кажа... — и гласът му изведнъж се смени. — Дойдох, Доганов, по работа — изрече той студено и бавно. — Говоря ви на „вие“, защото с вас не сме се запознали официално. Досега вие бяхте за мен Антон и затова ви говорех на „ти“. Но явно отношенията ни трябва да тръгнат съвсем по протокола. Отсега нататък ще се знае кой с кого говори и какво говори. Точно за това дойдох, щом питате.

Някой блъсна вратата и влезе с песен. Беше Антон. (Няма да описваме как се промени лицето му и как секна песента му, като видя Биолчев. Смятаме, че е излишно.)

— Вече започнахме разговора с брат ти, Тони — продължи Биолчев. — Заповядай, седни! Не стой така, като че виждаш привидение. Аз съм Биолчев, от главата до краката. Досега на мен ми се явяваха някакви привидения или по-точно често ми гостуваше твоят дух. Седни, имаме да си поприказваме.

И Антон седна.

— Трагедии няма да правим. Искам само да ви кажа съвсем накратко какво би станало, ако се разгласи, че всъщност понякога

заради Антон Доганов се е боксира с друг човек. Първо, това ще достави голяма радост на другаря професор, който иначе ми е толкова симпатичен. Всъщност той е професор по правото, доколкото знам, и като юрист най-добре би ви обяснил какво значи едно лице да се явява с името на друго. Второ, тази радост ще споходи вашите професори, които веднага ще си помислят дали по някои общи за двамата предмети, които се учат в първите семестри, братята не са си правили взаимни услуги. За комсомолците пък да не говорим — те просто ще изпаднат във възторг от вашето хрумване. Ами че така утре вие можете и нещо още по-хубаво да измислите? Човек като си разрови главата, може да изнамери доста комбинации с двама души, които си приличат като две капки вода. И накрая — боксът. На бокса казвате „чао“ и отивате да играете пинг-понг. Ясно ли ви е?

— Ама ние... — понечи да каже нещо Андрей, но Биолчев вдигна ръка.

— Знам какво ще ми кажете. Вие сте възпитани момчета и най-напред ще ми се извините. Ама извинение къща не храни! Да ме будалкате толкова време — Биолчев още веднъж смени гласа си, този път вече съскаше — да ми се смеете в очите... Как си мислите вие тази работа?

— Ние... — пак отвори уста Андрей. — По-точно, аз...

Ако бяха на ринга, и двамата щяха да чуят как съдията отброява последните три числа — осем, девет и десет. Досега те играеха с Биолчев, сега той ги изправи срещу себе си и ги срази.

— И така...

Тук ще прекъснем този неприятен разговор, защото нашите симпатии са очевидно на страната на момчетата — стигат ни издевателствата на Биолчев над тях досега. Ще завършим само с това, че той им предложи най-неочакваното решение: да продължат по същия начин да тренират, да започнат да излизат и на състезания. Тайната на двойния Антон ще си остане само между тях тримата. Само че те ще слушат какво той ще им казва и ще го изпълняват.

И те, като не вярваха на ушите си, се съгласиха, с което започна третата част на играта.

ГЛАВАТА НА КАРФИЦАТА

А сега нека се върнем към малката грешка — тази, която допускат и най-опитните. Теофан Кокинов я откри и стигна до заключението, че на ринга зад гърба на Антон Доганов стои още един човек. И че с този човек те си сменят неусетно местата за изненада на всички и за ужас на Асен Камъка, който получи нервна депресия и известно време ходи като меланхолик. Лесно ли е днес да те смазват от бой, а утре да те галят? Асен никога не знаеше какво ще му се случи на ринга: дали той ще напада или ще трябва да се отбранява срещу лавина от юмруци. И у него все по-упорито се загнездваше мисълта да си вдигне чуковете и да избяга в друг отбор. Тогава той нямаше да стои на втора позиция и да бърше праха на пейката, а щеше да се изправи като истински противник срещу професорския син. И веднъж! — той беше абсолютно убеден — щеше да намери подходящ момент и с цялата сила, която извира от краката, утроява се от тежестта на тялото и се удесеторява, докато стигне ръкавицата, ще уцели носа на професорското синче и ще го прати в болницата. А сега това бе безсмислен бой, защото Фери винаги ще предпочете Тони, тоя ухилен мамин синчага, дето все казва: „Добър вечер, как си Асене, ще си поиграем ли?“

Та Теофан Кокинов забеляза главата на карфичката и като я разгледа внимателно, се плесна по челото. И извика: „Това не може да бъде!“ Даже на Биби не каза нищо, толкова невероятно му изглеждаше всичко. И ако нямаше вяра във великолепното си здраве, би се хванал за ръка да си мери пулса. Защото това бе чиста фантазия, плод на болен мозък! Дали пък не съм се преуморил напоследък?

Но, не! — Грешка не можеше да има! Той видя съвсем ясно къде двамата Антоновци направиха лошия ход. Той видя веднъж, след това втори път, след това трети...

Впрочем, да си види главата на карфицата съвсем не бе трудно, защото тя напълно отговаряше по вид и размери на приятелката на Андрей Марта и всъщност бе тя. Аха-а-а! — ще извика радостно

всеки, който обяснява своите лични неуспехи с характера и поведението на жена си. Шерше ла фам! — нали така казваха французите? Жени, жени, коварнички създания — беше написал пък Петьофи. Навсякъде се загнездвате, всяко нещо проваляте и започне ли човек да рови по-дълбоко в нещата, винаги стига до вас! Значи, Марта е случаят...

Да, Марта. Макар и не като действащо лице, а като наблюдател. Тя се качваше вечер зад Андрей на мотопеда и отиваше да го гледа, как се боксира. Сядаше някъде по-далеч от ринга, стискаше юмруци и мълчеше. Мотопедът оставяха зад залата в тъмното и никой не виждаше, че момичето, което придружава боксьора Доганов, е веднъж русо, с плитки, веднъж чернооко, с къса коса. Никой ли? — Теофан Кокинов видя това.

Много естествено е, че вероятността да се срещнат двама души, които са в движение, е по-голяма, отколкото ако тези двама души стоят на едно място. Теофан Кокинов кръстосваше града с колата си, а Антон и Андрей се редуваха с мотопеда според нуждите им. И, разбира се, според това, кой го караше, задната седалка се заемаше от различни лица. Веднъж момиче с плитки, веднъж с къса коса.

Първия път Теофан си каза: „Охо! Нашият вече е сменил десена!“ При втората среща си помисли, че работата се е задълбочила. Но при третата направо рече, че Тони Доганов съвсем се е разхайтил. Ту с една, ту с друга! След това започна да се оглежда в залата, която често посещаваше, защото извън професията си на спортен журналист той бе и боксов запаляно, при това на дружеството, в което членуваше Антон. Та вечер, когато ходеше да гледа тренировките, той започна да се среща в залата ту с русата, ту с тъмната коса. Ту с плитките, ту с бретона. Освен това, като паркираше колата си пред залата, той ту виждаше мотопеда на Тони, ту не го виждаше. А в залата седеше едно от двете момичета. Кое момиче идва с трамвай до залата, я да проверим? — Идваше чернокосото. А дали си отива само след тренировката? — Не си отиваше само. Една вечер Теофан тръгна след него и видя как то заобиколи сградата, скри се в тъмното и след малко излетя оттам на мотопеда, прехванала с ръце кръста на Антон Доганов. На следната вечер той тръгна с колата си след мотопеда — отзад седеше русото момиче — и видя, че отиват в дома на Тони. И докато седеше в колата на улицата и си мислеше за свободата на днешните

нрави, които позволяват на младежите да запознават своите приятелки с родителите си и даже да ги канят на гости, зяпна.

Към входа на кооперацията, в която преди малко бяха влезли Тони и русото момиче, сега се приближаваше Тони с чернокосото. А едно тяло не може да заема две различни места в пространството по едно и също време — това науката отдавна е доказала! Значи, освен Антон има още един друг Антон... всъщност не може да има двама Антоновци... Не може да има два пъти едно и също лице, още повече че момичетата са две. Значи...

И той направи най-простото. Това, дето няма нужда да бъдеш таен инспектор, за да го направиш. Той влезе в съседния вход (кооперацията на Доганови беше заключена), позвъни на първия етаж и като се извини, попита: „Извинете, да знаете някъде из тези входове да живее Иван Доганов?“. „Иван няма — каза момичето, което бе отворило вратата. — В съседния живее професор Константин Доганов със синовете си, но те се казват Антон и Андрей. Впрочем на най-горния етаж има още един Доганов, но той е Станислав. Викаме му чичо Стан“ — и момичето се засмя. „А Антон и Андрей бяха близнаци, нали?“ — запита Теофан и когато момичето отвърна утвърдително, не му оставаше нищо друго, освен да се извини за безпокойството, да благодари и да си отиде.

И все пак... Това е налудничава история! Какво печели Тони, като вкарва брат си от време на време като свой заместник? Впрочем, не е трудно да се досети човек, който поне малко е запознат с бокса: Тони печели много! По време на турнир една вечер играе единият, друга вечер другият. Силите им винаги са запазени, докато противниците им са претоварени и изтощени. Дватамата имат възможност и на избор — срещу по-неопитен съперник излиза Андрей, който играе темпераментно, с много сила, спуска се като изтърван от клетка лъв. А срещу опитен противник застава Тони със своята прецизна техника и безупречна нервна система и го обезврежда, усмихвайки се. Та това е велика комбинация, но непочтена и мръсна! Никой противник не може да си изгради предварително тактическа схема на боя, защото не знае срещу кого ще попадне. Никой не може да издържи поредицата от турнирни срещи така леко, както двойният Доганов. И никой не може да разбере...

Пред очите на Теофан се изправи нисичкият набит Биолчев с карирано сако и безупречен възел на вратовръзката. Косата му бе сресана на път. Такъв човек можеше да бъде търговец на коне, крупие в игрален дом или професионален шантажист. И Биолчев, Стария Лисиц, се е оставил в ръцете на две студентчета, на двама неотбили още военната си служба хлапаци... Никога! Теофан затова се ползуваше с името на добър спортен журналист, защото не само знаеше наизуст много рекорди, но и познаваше добре хората в света на спорта. Как можеш да пишеш за успеха на един състезател или отбор, когато нямаш представа как се е подготвял и кой го е подготвял!... Та Стария Лисиц е станал жертва на двете момчета? — Ха! Пет хиляди доказателства да му представеха, пак нямаше да повярва. Стария Лисиц гледа всичко не с четири, а с шестнайсет очи! Той надушва нещата от пет мили разстояние. Той е хитър за цяла глутница, та ще се остави да го надхитрят двама млади боксьори...

Ще оставиш, Тео, каза си той, темата за красотата и ще се захванеш с аферата „Биолчев“. Защото това не може да бъде стъкмена от Догановите работа. Тони е възпитано и фино момче, а пък и поотделно двамата са достатъчно силни боксьори, за да излязат всеки със своето име. Защо тогава единият играе в сянката на другия?

А всъщност темата за красотата трябва да се защитава конкретно. Ако Теофан разкрие ходовете на Биолчев в тази невероятна история, това ще да бъде шамар срещу нечистоплътните комбинации в спорта изобщо. Защо трябва да се пишат само хвалебствени статии и огрени от светлина очерци, а да не се разобличават действията на хитреци и мошеници (и, разбира се, успоредно с това на несведущи и наивници), които нанасят много по-тежки вреди на спорта, отколкото и най-катастрофалната международна загуба?

Работата се състоеше обаче в това, че случаят „Биолчев“ можеше да бъде приключен успешно само с извършването на действия, които нямат чисто журналистически характер. Тоест Тео трябваше да тръгне...

Че защо да не тръгне? Нима някъде е казано, че журналистът трябва само да наблюдава света с бележник в ръка и после да превръща бележките си в изискани репортажи?

Което е право, никъде не е казано. Но ние познаваме немалко журналисти; които за двадесет години са били например по веднъж в

един завод (и то като туристи) и по два пъти в един кооператив — единият път на сватба, вторият път задължени лично от главния редактор. А иначе пишат за заводи и кооперативи, та пушек се вдига!

... Разбира се, най-напред се обади на Биби, че ще закъснее малко, та да не го чака в редакцията. След това дочака в колата двамата Доганови да излязат с двете момичета и като тръгна подир едната двойка, установи къде живее онова с плитките, т.е. приятелката на Тони.

След това всеки свободен ден и час правеше по нещо, докато се убеди напълно, че момчетата са извършили първата погрешна стъпка, водени само от голямото си желание и двамата да боксират. А след това Стария Лисиц ги е омотал в мрежите си, за да си осигури годините до пенсия с този феноменален, непобедим боксьор Антон Доганов! Достатъчно е само него да тренира, за да му плащат заплата и да не обръщат внимание на нищо. Малко ли е едно дружество да разполага с боксьор, който след време не ще има равен на себе си?

И така, ние отново стигнахме до 196... година — тази, в която бяха извършени последните ходове на играта, започнала с фаталния рожден ден на Ела и нейното невероятно хрумване.

НЕПРЕДВИДЕНИ ТАНЦИ

От време на време човек попада и на вежливи келнери.

— Сега ще намерим две места — каза младият мъж със съмнително чиста бяла риза, но затова пък с папионка. — Елате с мен.

Асен Камъка поведе дамата си след келнера. Ресторантът бе претъпкан, та трябваше да се мушат между маси и столове и да прекосят дансинга, на който приплескани една в друга се люлееха няколко десетки двойки.

— Мътна и кървава — изръмжа Асен Камъка, — трябва да изхвърлят половината от тия келеси...

А иначе той можеше да бъде и нежен. Даже понякога казваше на дамата си „маце“.

— Заповядайте — пресрещна ги зад дансинга келнерът. — Ето тук има две свободни места, другарката и другарят няма да имат нищо против вашата компания. Моля!

Другарката и другарят на масата нямаха нищо против. Те ядяха кебапчета и пиеха газирана напитка „Алтай“. Другарката беше с къси руси плитки и лунички по лицето. Другарят бе Антон Доганов.

— Мерси — каза момичето на Асен Камъка. — Добър вечер, нали няма да ви притесняваме?

Антон Доганов поднасяше в момента половин кебапче към устата си. Половината кебапче остана да виси във въздуха. Асен Камъка пък примижа като ослепен от силна светлина.

— Моля — каза Ела. — Ще ни бъде приятно. И ние лично сме попадали в подобни положения, а пък един наш познат веднъж седна на маса, на която вече бе заела място жена му с някакъв непознат кавалер. Дамата на нашия познат пък от своя страна бе абсолютно непозната за жена му. Случват се такива неща.

— М-м-м... — каза Асен Камъка.

— Понеже никъде нямаше свободна маса — започна живо приятелката му, а Ела рече: „Моля, моля!“

Оркестърът свиреше „Лъв стори“. Певицата съобщаваше на всички, че щом животът започне, започва и историята на една любов. Танцуващите, изглежда, бяха съгласни с нея, защото не протестираха срещу теснотията. Влюбеният, както е известно, може да живее и в сламена колиба.

Особено приятна гледка за окото представляваха възрастните двойки. Просто човек се освежава, като види щастливи побелели хора.

— Значи, като ги скивам тия дъртаци — каза Асен Камъка, — нервите ме хващат. Не вземат да си гледат внуците...

— Че защо? — попита Ела. Четиримата си бяха стискали ръце, така че нормално бе да се води общ разговор. — Толкова са мили!

Момичето на Асен Камъка също каза, че нямало нищо лошо в това възрастни семейни двойки да излизат вечер на танци.

— Семейни! — извика Асен Камъка и наду бузите си, сякаш щеше да се разсмее. — Колкото ние с тебе сме семейни! Айде, стига номера!

И си дръпна с пръст окото, за да покаже, че вътре плува параход.

След това си поръча една сливова със салата от краставици, свинска пържола и бутилка „Каберне“, а за момичето каза да донесат едно ликьорче, а след това медальон с гъби и бира. Тоя професорски син ще види как се води мадама на ресторант!

Антон и Ела кротко ядяха кебапчетата си и пиеха „Алтай“. Разговорът не вървеше, та след като привършиха с яденето, станаха и отидоха да танцуват. Ела каза, че нямало нищо лошо в тази случайна среща, в края на краищата какво от това, че Асен гледа Антон на кръв, нали нито са се карали, нито са се били...

— Хм — рече Антон. — Той би ме пребил, ако можеше.

— Започне ли животът... — пееше певицата.

— А момичето му е много симпатично — каза Ела. — Такова е миличко...

— Започва и историята на една любов...

Един от възрастните танцьори ритна Антон и му се извини.

Като се върнаха на масата видяха, че зад стола на Ела се бе изправил младеж с дълги коси и широка катарама на пояса.

— Не може — чуха те да изръмжава Асен. — Айде, гледай си работата!

Дългокосият гледаше настоятелно момичето в очите.

— Чу ли, какво ти казах? — надигна глас Асен. — Не може да я каниш. Айде, заминавай!

Дългокосият сега впери очи в Асен. В погледа му имаше презрение и даже устата му се бе извила настрани.

— А ако госпожицата иска да танцува?

Но все пак се оттегли бавно, защото Асен бутна стола си назад и понечи да се изправи. В края на краищата...

— Значи — рече Асен и отпи от виното, — ако тоя тарикат още малко се бе задържал...

Ела и Антон седнаха на местата си. Келнерът им донесе още две бутилки „Алтай“.

— Може ли? — каза някой зад тях. Беше друг младеж, също дългокос, по лицето му имаше пъпки.

— Какво искаш бе? — кипна Асен и остави чашата. — Преди малко разкарах един, сега ти се мъкнеш!

Антон забеляза, че от съседната маса, на която седяха само младежи, се надигнаха едновременно трима да видят какво ще стане.

— Аз каня госпожицата на танц, а не тебе...

— А пък аз ти казвам...

Също както и предишният, и този изкриви устата си презрително и се оттегли. Приятелите му от съседната маса се изкискаха и седнаха.

— Ела да танцуваме — каза момичето на Асен и го хвана за ръка. — Хайде ела, точно свирят танго.

— Няма да танцувам — изръмжа Асен и отново надигна чашата. — Да не би да ме е страх от тия келеси, та ще ставам аз да танцувам! Ще си седя тука с тебе и ако дойде още някой...

Ефектът от погълнатия алкохол винаги се чувствава по-силно, когато времето за консумация е късо. Асен бе изпил вече сливовата ракия и бе преполовил бутилката вино.

А този, дето Асен очакваше да дойде, наистина дойде. Трети млад човек, отдавна неподстригван, изискан и тъжен. Той даже дума не пророни, само се поклони към дамата...

— Ако искаш с мене — може! — рече Асен Камъка и в гласа му се появи многообещаваща нежност. — Ела да изкараме едно танго, ама навънка, че тука е тясно...

И се надигна.

— Асене! — извика момичето, но той го блъсна.

— Като си толкова дявол — каза онзи, — да излезем. Какво ми се бабаитиш тука на масата?

— Асене! — извика повторно момичето, даже Ела отвори уста да каже нещо, но явно нямаше смисъл. Асен бутна стола си и като гледаше оня в очите, тръгна бавно към вратата.

От съседната маса се надигнаха всичките четирима.

Антон гледаше втрещен.

— Тони — извика Ела, — те ще го пребият! — Не виждаш ли, че са пияни!

— Боже господи — хвана се за сърцето Асеновото момиче. — Винаги като излизаме, става по нещо...

Ако се съдеше по тона ѝ, явно тези неща, дето са ставали, не са били много приятни за нея. Въпреки че жените обичат заради тях да се бият мъже.

— Антоне! — извика повторно Ела. — Иди му помогни, разтърви ги, че ония ще го утрепят! Не виждаш ли каква банда са, те само за това са дошли...

А Асен беше пил ракия, след това вино. Асен щеше да се бие и нямаше значение, как ще свърши боят — Асен можеше да понася удари. По-важното бе, че ако той се сбиеше, при това пийнал, щеше да бъде изгонен завинаги от дружеството. Един боксьор, който пие по кръчмите, а след това се бие с разни хора...

Антон скочи и изтича до тезгяха.

— Моля ви се — изрече той задъхан, — може ли управителят?

— А книгата за оплакване да искаш случайно? — запита дебелият човек, който наливаше коняк в тенекиена чашка. — За какво ще се оплакваш?

— За нищо! — извика Антон. — Просто искам да го помоля да се намеси, защото ще стане бой!

Дебелият човек огледа салона. Не се виждаше нищо обезпокоително. По масите хората си правеха консумацията, оркестрантите вечеряха, келнерите тичаха с подноси.

— Кой ще се бие? — запита той.

— Навънка! Те току-що излязоха. Петима срещу един! При това той нищо не им е направил, а те непрекъснато канеха момичето му...

— Виж какво, мой човек — рече дебелият. — Ако ние седнем да оправяме всичко на тоя свят, включително и тия, дето се бият на

улицата...

И Антон хукна към вратата. Само за миг се спря и погледна към тяхната маса. Но повод за тревоги нямаше — Ела бе извикала келнера и плащаше вечерята им. Тъй като я познаваше добре, той бе сигурен, че ще плати сметката и на Асен и ще изведе и момичето навън. Ела знаеше кога какво да направи.

А навън Асен се бе справил вече с трима от любителите на танци. Първият от тях — пъпчивият, седеше на земята и нямаше вид на човек, който бърза да стане. Вторият се клатушкаше по тротоара с явното желание да се отдалечи колкото може по-далеч от това глупаво място, а третият подпираше стената и съзерцаваше небето, като от време на време въздишаше тежко и пипаше с ръка брадата си.

Другите двама обаче бяха притиснали Асен в ъгъла и макар прякорът му да бе Камъка, явно трудно понасяше лошите им обноски. Те го бяха хванали от две страни и блъскаха главата му в стената. Единият отгоре на всичко го удряше доста често с юмрук по врата.

— Пуснете го! — извика Антон и се хвърли към тях, но никой не го чу.

— Пуснете го, как не ви е срам! — извика още веднъж Антон и в този момент Асен Камъка рухна на земята. А единият от победителите му се обърна към Антон и в ръката му се появи бутилка. Не ставаше дума за черпня — в никакъв случай! И Антон, като отбягна удара в челото, сграбчи замахналата ръка, а с левия си юмрук цапардоса оня по брадата. Ух, че неприятно! Пръстите го заболяха.

А някой зад него каза:

— Ти откъде дойде бе, твоята кожа мръсна...

И нещо го блъсна в тила. Политна и препъна пъпчивия, който кротко си седеше на земята. Върху него се струпаха двама — последният оцелял и другият, дете подпираше стената. Някой му притисна главата в плочите...

А в това време десетина граждани и гражданки разглеждаха с интерес полесражението и изказваха възторга си от Асен и Антон, които бяха дръзнали да се бият срещу петима, при това с доста добър резултат засега. Един двуметров гигант предложи да се хванат на бас, че когато тоя русия, дете в момента трима души му лазят по гърба, се изправи, ще пребие всички, защото очевидно е много ловък. „Страхотен цар е! — каза той. Видяхте ли как отбягна бутилката!“

И излезе прав. Антон се измъкна от купчината и с три последователни замаха изпрати тримата на тротоара, а в това време Асен Камъка, който бе дошъл на себе си от фронталния удар в стената, довършваше четвъртия. Петият бе вече толкова надалеч, че нямаше смисъл да бъде преследван.

А Ела извика:

— Бързо! Да се махаме, че...

На другата страна на улицата бе спряла камионетка. Жълта със синя лента през средата. Излязоха двама души с пагони на раменете.

И Ела хвана Асен под ръка, вмъкна го обратно в ресторанта, а Антон разтърка темето си и се изплю. Плюнката му беше лепкава и розова.

— Паспортите — каза единият човек с пагони. — Дайте си паспортите, дявол ви взел, хулигани с хулигани! И вие там, вадете си паспортите и не се правете на разсеяни!

Зад групата нападатели стоеше другият униформен и преграждаше пътя им.

— Къде е приятелят ти? — попита старшината. — Къде изчезна съдружникът ти?

Антон мълчеше. Дано Ела е успяла да изведе Асен и момичето му през сладкарницата. Ако хванат Асен...

— Какъв съдружник? — попита той и усети, че езикът му е надебелял.

— А, браво бе, и питаш отгоре на всичко? — старшината се възхити. — Оня, с бялата риза...

— Не знам — каза Антон бавно. — Не знам за каква риза говорите...

— Или искаш да изкараш, че ти сам си се бил срещу тия четирима познати? И ти сам си ги нарисувал така художествено...

Другият милиционер се приближи и му пошушна нещо в ухото.

— Браво! — каза старшината. — Та това е чудесно!

И като се вгледа в Антон, му върна паспорта. После се обърна към четиримата, които тъжно оправяха облеклото си и счесваха с пръсти косите си. Прибра паспортите им, подкара ги към камионетката и като ги настани вътре, се върна при Антон.

— Значи, умирам си от удоволствие, когато някои от тия мои познати си намери майстора! — рече той и се засмя щастливо. —

Преди две вечери трима хулигани нападнали една жена, ама тя се оказала майстор на спорта по джудо, та ги направила на мармалад. И тримата бяха като през мелница прекарани. Ама и ти добре си ги наредил тия! Колегата, като ми рече, че те познава от боксови състезания и че си бил много фин боксьор, сърцето ми с мехлем като че ли намаза! Знаеш ли колко са ни омръзнали тия гамени, дето ходят вечер по улиците и кръчмите и само търсят с кого да се сбият!

А милиционерът — боксов запаянко, който бе познал Тони, каза тихо:

— А на Асен кажи да внимава. Няколко пъти го срещам по кръчмите.

— Кой Асен? — попита Тони и усети, че се изчервява. — За кой Асен говорите?

— И беше пил, нали? — попита тихо милиционерът.

— Не ви разбирам... сигурно нещо грешите, другарю милиционер...

— Сигурно — каза онзи. — А ти все пак му кажи. Кажи му да изчезва от кръчмите, че само някой да пошушне две думи на треньора му...

— Ще му кажа — едва-едва изрече Антон и още повече се изчерви. — Но той не беше виновен, повярвайте...

— Значи, виж какво — каза старшината. — Това, дето ги насолехте тия хулигани — добре. Ама все по-добре е да не се въртите много по заведенията. Стане някъде побой и после — хайде! боксьорите виновни. Отваряй си очите, момче, че едни типове се мъкнат...

Откъм камионетката се чу изсвирване. На прозореца се бе подал един от пленниците и махаше с ръка. Явно му беше омръзнало да чака и сега викаше милиционерите — ако ще ни карате, откарвайте ни!

— И нахални отгоре на всичко, нали? — попита старшината.

— Нахални — съгласи се Антон. Брадата го болеше. — Довиждане и благодаря ви.

Утре сигурно ще има синьо по лицето си.

А В ТОВА ВРЕМЕ...

В това време Андрей седеше на един стол и се чудеше къде да дене ръцете си.

Виждали сте навярно как ръцете пречат на много хора. Те или ги пъхат в джобовете си, или ги крият зад гърба си, или ги кръстосват без никаква нужда пред гърдите. Това става обикновено, когато човек е смутен, когато му се струва, че всички го наблюдават...

— А вие, Доганов, какво ще кажете? — запита преподавателят.

Андрей стисна така пръстите си, че изпукаха. Какво да каже?

А той не беше виновен. Той просто видя, това, което стана, защото само слепецът не би забелязал, че вместо Иван Ваклинов на колоквиума се яви колегата му Петър. Как да не види, когато и той бе в стаята на преподавателя и чакаше реда си и от него до Петър имаше само три крачки, а преподавателят съвсем ясно попита кой е Иван Ваклинов и Петър съвсем ясно отвърна: „Аз!“...

— Ами... — каза Андрей, — какво мога да кажа..., то ако човек наистина погледне...

— Добре — въздъхна преподавателят. — Трудно ви е. Вие сте колеги и приятели и не е лесно да ставате един на друг съдии. И все пак вие всички присъствувахте вчера на колоквиума и видяхте, че Иван...

— Но Иван, извинете, другарю Ганчев, че ви прекъсвам, но Иван е може би най-добре подготвеният по вашия предмет от цялата група! Ние онзи ден заедно преговаряхме... Докато Петър, как да ви кажа...

А Петър наистина наговори куп глупости. Толкова много глупости, че преподавателят доста си помисли, преди да отбележи в тефтерчето си, че Иван Ваклинов все пак е прескочил трапа. Просто лошо се струпаха на този преподавател неприятностите: първо едно заболяване, след това наложително заминаване за провинцията, после пак разкарване по болници, а в това време момчетата бяха оставени почти сами. „Виновни ли са те, че са били три месеца без преподавател? И какъв преподавател съм им аз, когато даже не ги

познавам...“ — има хора, които за почуда на мнозина винаги намират и своето място в някоя история, свързана с неприятни моменти.

— Впрочем, Ваклинов — каза преподавателят, — вие бяхте ли подготвени за вчера, както твърди колегата ви Доганов?

От стола зад Андрей се изправи огромен момък със сини очи — един добродушен човек, когото природата е определила да живее в гората и да бъде приятел на животните. Такъв човек би хранил от ръка сърните и би пропъждал лошите птици, които влизат в чужди гнезда. Преподавателят Ганчев изпита някакво неясно неудобство пред тези сини очи, в които можеше да се спотаи всичко друго, но не и желание за измама.

И Иван Ваклинов се чудеше къде да дене ръцете си. Лицето му бе червено като на първолак.

— Бях, другарю Ганчев — каза той с усилие. Устата му беше суха и гласът му идеше като от дън земя. — Бях подготвен, но не можех да се явя, а пък това беше последният срок и когато моят приятел Петър ми предложи... тъй като той е взел този колоквиум предния семестър, понеже той...

— И сигурно... — каза преподавателят — причините за вашето неявяване са били такива... Впрочем — той махна с ръка — това си е ваша лична работа...

Андрей намери къде да постави ръцете си. Всъщност той не ги постави, а само ги протегна умолително към Ганчев.

— Иван и сега би се явил другарю Ганчев, задайте му сега каквито искате въпроси...

— Ето ви конспекта, Ваклинов — каза преподавателят. — Говорете по въпроси четвърти и девети. Аз ще мълча до края и само ще помоля колегите ви — те да оценят познанията ви! Моля!

И стана от мястото си и отиде до прозореца и докато Иван облизваше устните си се готвеше да заговори, си помисли: „Сложен стана животът. Всеки вече си има някакви страхотни важни лични причини, иди ги разбирай...“.

След петнадесет минути той се обърна към студентите.

— Е?

Андрей скочи.

— Ако се пишеха бележки, бих му сложил шестица!

— Вие? — обърна се преподавателят към Петър.

— Даже седмица, другарю Ганчев — каза Петър. — Той знае повече от това, което е писано в книгите.

Преподавателят го загледа с интерес.

— Лесно ви е нас — седмица! Даже и осмица може да кажете, а вчера мънкахте за една чиста двойка. Та даже и за едно и половина. Вие?

— Шестица! — каза и третият студент, който присъствуваше на разговора.

— Шестица! — потвърди и четвъртият.

Иван Ваклинов се беше хванал за облегалката на стола и гледаше като престъпник, който чака последната дума на съда.

А преподавателят Ганчев каза бавно:

— Добре. Приемам. Колоквиумът се зачита. Остава обаче следното: извършено е едно грубо нарушение на реда в академията, едно престъпление, бих казал. И то си остава. Ако аз вчера не се бях усъмнил и не ви бях извикал днес да разговаряме, всичко би било в ред. Но аз вече знам, че вчера е сторен опит да бъда измамен. Какво да правим сега?

— Но Иван знае най-много от всички и за да не се яви — извика Андрей, като скочи, — е имал действително основание...

— А всъщност аз съм виновен — каза Петър. — Не става въпрос сега да поемам отговорност и не знам още какво. Истината си е истина — аз му предложих...

— Аз също мислех да му предложа, другарю Ганчев — Андрей сложи този път ръцете на гърдите си, — повярвайте, случаят действително е малко...

— И вие ли? — попита преподавателят другите двама студенти.

Единият вдигна рамене, другият кимна с глава.

— Тогава — каза преподавателят — остава да направим само едно. Да си обещаем, че никога и никъде няма да си спомняме за днешния разговор, и ако някой от вас си отвори дори за миг устата да знае, че ще го изхвърля от академията...

— С ритници! — възторжено извика Андрей.

Преподавателят се замисли.

— Чак с ритници... — не, просто ще го хвана за ухото и ще го изпъдя. Ясно ли е?

— Ясно! — изреваха четиримата, а Иван Ваклинов изпита необходимост да целува някого. Не беше обаче нито уместно, нито възможно да целуне преподавателя. Ако всички престъпници започнат да целуват съдиите си...

Когато студентите се измъкнаха навън, а преподавателят отново се изправи до прозореца и се загледа навън, вратата тихо се отвори и в стаята влезе Андрей.

— Той е влюбен — каза той тихо. — И оттам дойде всичко.

Преподавателят се обърна.

— Лични проблеми, Доганов. Сериозни лични проблеми, но те никога не трябва да водят до нарушения.

— Но той е влюбен да уши, другарю Ганчев — продължи Андрей и показа с ръка ушите си. — И при това в една змия...

— Доганов — каза преподавателят строго. — За жени никога не се говори така!

— Да, другарю Ганчев, но тя вчера го извикала на сериозен разговор и му каза, че ако не се яви в пет часа...

— Достатъчно, Доганов. Работата е ясна. Ще бъда само доволен да узная, че всичко се е оправило...

— Как няма да се оправи! — извика Андрей. — Иван е фантастично момче!

Преподавателят Ганчев му каза, че това е много хубаво, но все пак Иван да не бърза с женитбата. Първо да си завърши науките. След това му рече: „Довиждане, Доганов!“

И Андрей хукна по улицата и си мислеше, че и тоя Ганчев си го бива, но след това си помисли, че...

Помисли си за себе си и Антон и в устата му така загорча, че плюна. А като стигна у дома, каза на брат си, който оглеждаше с интерес лицето си в огледалото: „Тони, ние сме говеда! Трябва веднага да свършваме с тая история, че ми иде да се гръмна!“

Ако трябва да употребим един по-образен израз, ще кажем, че нямаше нужда те сами да стрелят по себе си — куршумите и без това пицяха около ушите им.

МНОГО РАЗГОВОРИ

Зр-р-р-р! Зр-р-р-р...

Така звъни телефонът, когато се обаждат от провинцията или от чужбина. Професор Доганов вдигна слушалката и чу гласа на телефонистката, която по всяка вероятност страдаше от хрема. „Прага... Прага... имаш София... София...“. Във всяка нейна дума имаше най-малко две носовки.

След това се чу прашене и друг глас, който му нареди: „Затворете, не търсим вас!“ И той затвори.

След това телефонът отново зазвъня и телефонистката с носовките му се скара защо е затворил. Нарезждането не се отнасяло до него. И отново завика. „Прага... Прага... давам ти София... София...“

Някой крещеше с все сила: „За предницата бе, Стояне. Предницата-та! Два пластмасови тампона... не телефона бе, какви ти телефони... ало!... чуваш ли ме...“.

И изведнъж Виолета Доганова каза съвсем ясно в ухото му: „Константине, как са децата?“

— Здравей! — извика професорът. — Живи и здрави сме! Вие там как я карате?

— Караме я — отвърна жена му. — Имам малки неприятности, но ще ги оправим.

— Да не си болна нещо?

— Здрава съм. С Лилето обаче нещата се усложниха, та се чудя просто как ще завърши...

— Университета ли? — извика професорът. — Да не е загазила с изпитите?...

— Ще ти пиша в писмо. Това не е за телефон. Тони и Андрейчо учат ли? Да не са го ударили през просото с момичетата? Ти контролираш ли ги?

— Непрекъснато! — каза професорът и направи гримаса. — Всеки ден ги контролирам.

— А ти как си? Лумбагото обажда ли ти се? Тази година непременно ще отидем на море да се напечеш. Да не си измислиш нещо

като миналата година — я учебници, я конференции... Слушай, кажи на Тони да занесе на шивачката ми двата плата за летни рокли — да пазят ред, че като дойда веднага да ми ги ушие. Тони знае къде е шивачката.

— Нещо друго?

— Друго няма. Да пазиш децата — впрочем брат ти върна ли се?

— Да — каза професорът, като знаеше, че ще последва късо мълчание. — Преди една седмица си дойде.

Мълчание.

— А Тони ходи ли по неговите боксове?

— Много рядко. Има тука около бокса една история, но и тя не е за телефон. Ще ти пиша в писмо, но не се тревожи — всичко е в ред. Слушай! Да ми купиш от Прага влакно за въдица нула и двадесет и пет! Разбра ли? Нула и двадесет и пет, че по-рано ми беше взела едно... Тънко искам! Кога ще бъдете в София?

— В края на юни. А това с Тони тревожно ли е?

— Не е тревожно, нали ти казах. Ще ти пиша в писмо. Хайде, има ли нещо друго, че разговорът стана за сто лева?

— Няма, целуни децата!

— Ще ги целуна. Аз пък ви целувам и двете. Себе си сам ще целуна.

— Добре де, целувам и тебе, их, че си драка.

Предния ден професор д-р Константин Доганов бе водил друг разговор. Не по телефона, а в кабинета си в университета. Беше го посетил някакъв журналист, който го бе помолил предварително за много специална юридическа консултация. Разговорът бе протекъл горе-долу така:

— Моята специалност е спортът, та затова познавам вашия син Антон.

— Радвам се — бе казал професорът. — Мнозина вече са ми съобщавали, че познават Тони като боксьор, а аз не знам дали това е хубаво. Честна дума, бих се радвал повече, ако го познаваха като бъдещ инженер. Но вие искахте да се консултирате с мен по някакъв специален въпрос?

— Да — бе казал журналистът. — Става въпрос за следното — какво би станало, ако едно лице се представя официално за друго, излиза от негово име, използва неговата популярност?...

— Служебно или частно лице?

— Как да ви кажа — случаят е малко по-особен. Не става въпрос за служба, а за спорт. Вместо един състезател излиза друг...

— Ха! — беше се засмял професорът. — Че и в спорта ли стават мошеничества и измами? Разбира се, такъв спортист трябва да се изключи, наградите и званията да му се отнемат... Но аз си мисля, че в спорта това е невъзможно — как така например вместо един футболист ще излезе да играе друг? Нали публиката ги познава до един?

— А ако става въпрос за двама братя-близнаци с пълна прилика?

Тук професорът бе замълчал и ако се съди по начина, по който търсеше цигари по джобовете си, бе изпаднал в затруднение.

— И вие казвате, че познавате моя син Антон?

— Да.

— А знаете ли, че той има брат-близнак, Андрей?

— Да.

— И какво се е случило с моите двама близнаци? Моля, не ме правете на... балама, извинете за израза. Кажете, какво има? Защо усуквате цялата история... Говорете, човече!

И журналистът му бе разказал всичко. От игла до конец, та даже и след конца — какво той смятал да направи, за да постави на мястото му Биолчев. И да сложи край на цялата тази нечиста машинация, в която двете момчета са се вмъкнали безразсъдно, от начало на шега, а след това от желание да спортуват и двамата. И сега трябва да понесат цялата отговорност. А след това бе разпитвал професоре по чисто юридически въпроси. Професорът бе отговарял късо, точно — като на изпит и когато двамата се разделиха, остана замислен, изпуши няколко цигари, а като тръгна към аудиторията, където студентите го чакаха, каза на чистачката: „Василке, няма нищо по-трудно от това да разбираш децата си. Ти с твоите как си?“ „Благодаря, добре съм, другарю професор, едното ми е даже отличник.“

А на себе си професорът бе казал, че той и Виолета заслужават да ги изправят на ринга и там пред очите на цялата публика, да им друснат по един бой.

Това бе вчера, а днес след телефонния разговор с Прага, професор Доганов води още един — с Фердинанд Биолчев.

— Аха — зарадва се професорът, — другарят, който в общи линии търсеше синовете ми по линия на спорта. Спомняте ли си, че ви дължа едно кафе?

— Ако трябва да бъдем точни — усмихна се Биолчев със своята усмивка номер шест, — след кафето ми предложихте и един коняк. Грузински, ако се не лъжа, с пет звезди.

— История! — въздъхна професорът. — Конякът със звездите мина в историята! Сега имам само най-обикновен. Ако обичате...

Фердинанд Биолчев сложи двете длани на гърдите си и се поклони. Имаше вид на смирен просител, който не иска да притеснява стопанина.

— Благодаря ви, дошъл съм при вас по работа и не искам да ви отнемам времето.

— При мене? Че аз от спорт нищо не разбирам. Само веднъж се качих на едни чужди ски и след това ходих с бастун. С какво мога да ви бъда полезен?

— Ето какво, другарю професор — каза Биолчев и въздъхна тежко. — С вашите синове се случи нещо много неприятно. Вашите синове ме измамиха, измамиха и дружеството.

— Интересно — каза професорът. — Уводът е увлекателен. Продължавайте.

— Вие знаете, че Тони е боксьор, а аз съм неговият треньор. Биолчев.

— Доганов — каза професорът.

— Тони тренира при мен повече от година и при мен той постигна значителни успехи. Тони е добро и възпитано момче, но отнякъде му е хрумнало да си прави с мен шеги. Без да знам, че и брат му Андрей тренира бокс, той го доведе веднъж и този Андрей се представи вместо Антон. След това втори, трети път, участва в различни двубои от името на Антон... Вие как бихте се почувствували на мое място, другарю професор?

— Не ме разпитвайте — каза Доганов студено. — Продължавайте нататък.

— Ще продължа, другарю професор. Значи, една година двамата — ту единият, ту другият идват при мен, всички се чудят защо една вечер Тони играе по един начин, а другата — по друг, докато накрая аз разбрах измамата. И представяте ли си какво ще стане, ако тази история

се разнесе, ако стигне до ушите на техните професори, до комсомолските бюра, значи, те и друг път са използвали своята прилика...

— А вие за какво по-точно сте дошли при мен?

— Вие сте баща...

— Знам това. Какво искате да направя аз?

— От две седмици нещо стана с тия момчета. Отначало бяха умърлушени, след това започна да идва само Тони, а накрая и той изчезна. Цяла седмица не са се вестявали никакви. Аз ценя и двамата, защото са много мили момчета. Те са направили това само от любовта

си към бокса и понеже вие сте забранявали на единия да спортува. А вие знаете какво нещо са близнаците...

— Знам — каза професорът. — Тези близнаци са мои синове, ако не се лъжа. Продължавайте.

— И понеже не исках да ги огорча, ги оставих да играят и двамата. И сега, точно в периода на най-усилената подготовка, те изведнъж изчезват. И ме оставят без боксьор в категорията, а аз ще отговарям пред ръководството на дружеството за провала. И ако това стане, ще не ще аз ще трябва да обясня всичко отначало докрай и тогава тази измама ще се разнесе навсякъде, вестниците ще научат...

— А вие, като сте разбрали отдавна, че те ви заблуждават, защо не сте ги изпъдили веднага, за да се сложи край на всичко? Нали вие сте им не само треньор, но ужким и възпитател?

— Само заради тяхната любов към бокса. Те и двамата са толкова симпатични... Нека мине първенството, после аз ще говоря с тях и ще намерим начин да оправим нещата...

Професор Доганов се замисли. И каза:

— А вие имате ли някакви неопровержими доказателства, че вместо Антон се е явявал Андрей? Нещо черно на бяло, както се казва?

— Какво черно на бяло? Защо ми е необходимо черно на бяло?

— Добре де, вие ще разкажете тази история на ръководството ви, даже може и на журналистите да я съобщите. А те ще ви попитат къде са доказателствата. Защото всеки може да съчини каквото си иска. Работата е там, да може да го докаже.

— Ами... то... какво трябва.

— Трябва да си помислите добре. Защото вие ще кажете, че момчетата са си направили лоша шега с вас. Но те ще кажат друго: че вие сте знаели всичко, а сте си мълчали. Защото така вместо един боксьор сте имали двама. Двама, които във всички случаи са по-силни от техния един противник. Ясно ли ви е?

— Но и те... — гласът на Биолчев мина в друга, по-висока гама — ще се нуждаят от доказателства — те имат ли нещо черно на бяло срещу мен?

— Аз познавам синовете си — каза професорът, като едва се сдържаше. — Те ще признаят вината си и ще бъдат изключени или не знам какво друго. И колкото и да им е трудно, ще се разделят с бокса. Но боксът за тях е само спорт, а за вас е професия. Професия, която е

много отговорна! Защото вие работите с млади хора, Биолчев, запомнете това! А вие, дали ще си признаете или не, ще си търсите друго поприще, докато получите пенсия за цялата всестранна дейност, която сте развивали през живота си...

— Аз дойдох при вас като при баща...

— Слушайте — каза професор Доганов и стана. — Вие сте били боксьор в миналото, нали?

— Да, бил съм...

— А пък аз никога не съм се занимавал с това, но ако ви цапна един, ще изхвъркнете през прозореца... възпитателю на млади хора...

Така Фердинанд Биолчев не можа да опита нито кафето на професор Доганов, нито коняка му, защото когато човек не знае как да се държи на гости, си отива непочерпен.

НАЙ-КЪСАТА ГЛАВА

Действително това ще бъде най-късата глава в тази повест. Защото, в нея само ще съобщим, че в ателието на Андрей, две седмици преди разговора на професор Доганов с Фердинанд Биолчев, се състоя съвещание. Ще изброим и присъстващите: Станислав Доганов, Антон Доганов, Андрей Доганов, Ела Василева, Марта Захова, Теофан Кокинов и Бистра (Биби) Ханджийска. Освен тях присъствуваше и едно лице, което се бе представило като „Павлов“. Засега не е необходимо да съобщаваме кой беше този „Павлов“, само ще кажем, че съвещанието продължи дълго и от него Антон и Андрей излязоха с понижено настроение.

И НАЙ-ДЪЛГАТА НОЩ

От една страна, състезанието приличаше на семеен празник, защото на първия ред в залата седеше почти целият Доганов род. Професор доктор Константин Доганов, жена му Виолета, дъщеря му Лиляна, брат му Станислав и трима братовчеди. Между Лиляна и братовчедите седеше скромно и Франтишек Матоушка, студент по режисура. Именно за този Франтишек Матоушка бе споменала доста завоалирано Виолета Доганова по телефона, говорейки за някакви затруднения. Бъдещият режисьор бе дошъл заедно с тях да прекара ваканцията си в България и да използва случая да се запознае по-цялостно със семейството на пани Доганова. Като споменаваме обаче въпросния Франтишек, нямаме никакво основание да пропуснем Ела и Марта, които бяха на същия ред, откъм професора. Жена му разглеждаше плитките на Ела със смесени чувства.

От друга страна, състезанието приличаше и на профсъюзно мероприятие — колективно посещение на спортна проява, защото на предпоследния ред бяха заели места Теофан Кокинов с Биби, дебелият Богдан, Теменуга Цачева, всички редактори от културния отдел, та даже и язватикът Ставрев, който дойде само за да може на другия ден да измисля афоризми за Тео. Последен пристигна главният редактор с двамата си синове, защото той бе съобщил у дома това, което Теофан му бе разказвал, а децата му бяха рекли, че ако не ги заведе на състезанието, ще бъде просто нечовешко. Децата, както е известно, обичат да употребяват силни изрази.

Дебелият Богдан раздаваше вафли.

Освен всички изброени по пейките се бяха наблъскали още стотици и стотици хора, аходите бяха заети от правостоящи. Срещата бе от така наречените „възлови“ и запалянковци бяха пристигнали от всички краища на София, за да се порадват на своите любимци или просто да покрещат и да посвиркат. Има ли състезание, на което публиката поне веднъж да не освирка съдията? — Това влиза в цената на билета.

Около ринга се суетяха организатори, съдии, секретари. Поставиха масата с големия часовник и гонга, в двата ъгъла нагласиха столчетата за треньорите, телевизионните оператори местеха своите камери и си избираха гледни точки. Един от тях, покачен на въртяща се стойка, се уговаряше с помощника си: „Като задържа ръката си с палеца надолу, сваляш ме съвсем бавно, за да изтегля един дълъг швенк!“ Помощникът му очевидно знаеше какво е „швенк“, защото само кимна с глава.

А отзад в съблекалните масажистите работеха с пот на чело. Те подготвяха мускулите на тези, които след малко щяха да излязат под светлината на прожекторите, щяха да кимнат късо с глава към четирите страни на света и да се хвърлят в бой. Боксьорите, с новички анцузи, се разгряха, сумтяха, удряха несъществуващи противници и се кърсеха в кръста като йоги. Треньорите се чувствуваха като фелдмаршали пред бой — говореха късо и категорично, викаха някого, отпращаха друг.

А касиерът на залата загаси лампата в своята кабина и бавно си тръгна към дома, защото спортът изобщо не го интересуваше. Билетите бяха отдавна продадени — това бе по-важното.

Изпускаме журналистите. Във всички спортни игрища, стадиони и зали те получават няколко седалки с надпис „Преса“. Техните карти важат точно за там и запалянковците винаги са гледали със завист как тези богове на трибуните заемат тържествено местата си, без да са си мръднали пръста за билети, да са висели на опашки и да са викали по трамвайните спирки: „Търси се!“ Но и сега, както винаги при големи състезания, на местата на журналистите бяха насядали отрано други лица, съвсем не заети с информизиране на широката общественост за спортните прояви. Има винаги едни хора, които сядат на запазените за други места и създават след това затруднения за разпоредителите. Защото те не падат от небето — просто няма как да стане това, те биват довеждани я от управителя на стадиона или залата, я от някой друг вътрешен човек и сядат на посочените места мирно и тихо. И когато идват хората със служебни карти, те се свиват гузно и шепнат: „Все ще се сместим някак си, ще се сместим...“.

Теофан Кокинов бе останал този път при колегите си от вестника. Даже си бе купил билет. За него бе по-интересно да бъде с

тях, а долу, при другите спортни журналисти, щеше да слезе и наблюдава само срещата, в която щеше да играе Асен Камъка.

Тук е необходимо едно пояснение. Асен Камъка напусна отдавна Биолчев и сега щеше да излезе срещу своите бивши съотборници. Най-после той щеше да се изправи в решителен, а не тренировъчен сблъсък с онова русокосо петле, дето месеци наред го държа на пейката. Оня префърцунен аристократ, дето се показва винаги много фин и даже се хвърля да го спасява от побой в кръчмата само за да покаже на Асен, че е кой знае какво! Асен бе тренирал както никога и ако не бе лекото безсъние, което го бе хванало в дните преди срещата, можеше да се каже, че е в блестяща форма. Разбира се — неговата си, Асенова форма, за която няма нужда да говорим. Та точно за срещата Асен Камъка — Доганов щеше да слезе долу и Тео, по-близо до ринга, тъй като тази среща...

Биолчев се бе разделил с блестящата си бяла риза и бе в млечносиво поло. Като всички дребни хора и той бе суетен и винаги, когато ходеше с поло, си слагаше карирано каскетче с копче в средата. Сега каскетчето висеше на окачалката.

Биолчев беше неспокоен. Тази среща ще бъде за него ходене по ръба. Изчисленията му бяха абсолютно точни, но може ли човек да разчита само на математиката, когато има работа с хора? Един от тия „герои“ да се разхлаби нещо и — готово! Добре поне, че Тони Доганов и брат му се върнаха в последния момент, та за срещата с Асен Камъка ще има сигурна точка. Той се уговори с Тони да играе много внимателно, защото Асен отдавна гледа на кръв. Да търси минимална победа — без никакви рискове. И бе сигурен, че Тони — въпреки всичко, което се бе случило в последно време — ще му донесе победата. С Тошко обаче, който изкуствено отиде в горната категория... дано не се уплаши, а си заиграе мъжката, както той си знае. Виж ония двамата, Славчо и Пимпо...

Някой го бутна по рамото. Беше един от разпоредителите.

— В канцеларията, другарю Биолчев, викат ви в канцеларията.

Това сигурно е пак някой приятел, който е останал извън залата и сега звъни отвън като луд, за да го вкара някак си!

— Няма ме — каза Биолчев.

— Няма как да ви няма — рече стеснително разпоредителят. — В канцеларията ви чака един другар, той ме изпрати. Преди малко

дойде и каза да ви извикам.

Биолчев рече на масажиста: „Стига му толкова! Хващай следващия!“ и тръгна към канцеларията. Намерили в кой момент да го викат!

Той се промуши през коридора, изпълнен с тичащи и блъскащи се хора, бутна вратата и влезе. В канцеларията имаше три бюра, двете бяха свободни, само едно бе заето. Човекът зад бюрото вдигна глава.

— А — каза Биолчев. — Вие ли сте, другарю Павлов?

— Аз съм — каза Павлов. — Седни, трябва да поговорим.

— Оттатък момчетата — понечи да отвори уста онзи, но го прекъснаха.

— Разговорът ни, Биолчев, ще трае точно две минути. Искам само да ми кажеш дали вече си направил избора си за тази вечер: Антон Доганов или Андрей Доганов?

Никога от устата на Стария Лисиц не бе излизал толкова неопределен звук. Нещо като „ъик“, само че по-неясно.

И чак сега забеляза, че в ъгъла, седнал като ученичка, се свиваше Геренски.

Той се опита още веднъж да отвори уста, но пак без голям ефект.

— Нямаме време за губене, Биолчев — каза Павлов. — Ти сам каза, че бързаш. Но докато си помислиш, ако още не си решил кой от двамата братя да пуснеш тази вечер, аз ще ти кажа нещо. Ние — имам предвид ръководството на дружеството — и самият аз като председател, сме много виновни. И пред момчетата, пред целия отбор, пред всички. Хиляда други грижи ни отклоняваха от бокса и го бяхме поверили изцяло на Геренски и на тебе.

— Другарю председател... — каза тъжно Геренски от ъгъла.

— ... и затова вие свършихте една работа...

— Какво... за братя... казвате, другарю Павлов... — Биолчев се бе сдобил с дар слово, макар и не много добро. — Кои... братя казвате?...

Председателят стана, прекоси канцеларията и отвори вратата към съседното помещение. През вратата минаха двама съвсем еднакви руси млади хора, еднакво сресани, с еднакви спортни екипи, еднакво усмихнати.

— Добър вечер, другарю Биолчев — казаха те с еднакви гласове.

— Ето ги двамата. Те ми разказаха всичко. Те намериха доблест...

— Другарю председател...

— Ето ги и двамата — налице са, остава само да посочиш кой от тях ще играе тази вечер под името на Антон Доганов. Защото от утре и Андрей ще бъде записан в отбора. Тази вечер е последна за двойника. И ние ти даваме за последен път думата — кой от двамата?...

Нека сега отново се пронесем в залата. Там беше станало по-интересно, защото на ринга бе излязъл съдията в бели дрехи. Зад секретарската маса се бяха наредили другите, а отстрани, като че ли ще пият уиски, се крепяха на високите си столчета страничните съдии. Високоговорителят изфуча и рече: „Хляги хлитеви...“ — явно искаше да каже „драги зрители“. Публиката радостно започна да свири. Няколко души замериха с книжни топчета продавача на гевреци, които се мушеше сред редовете. На местата на журналистите избухна кавга — отнякъде се бе появила и жена с момиченце.

Теменуга Цачева каза: „Интересно от психологически аспект...“

А Ставрев рече, че това е сборище на гаменории. Каза го тихо, за да не чуе главният редактор.

На първия ред, на свободния стол до Марта седна... Теофан Кокинов не знаеше кой бе седнал. Или Антон, или Андрей. Беше с шлифер.

Високоговорителят най-после успя да съобщи на драгите зрители, че състезанието започва със среща в... тук нещо пак засече и публиката нададе вълчи вой. Но така или иначе на ринга се бяха качили двама боксьори, съдията в бяло огледа внимателно ръкавиците им, сякаш щеше да ги купува, каза им нещо, което никой не чу, гонгът прозвуча и двете леки и пъргави момчета допряха ръце.

Позволете ни сега да прескочим първите двубои, не само защото не представляват особен интерес за нас, а понеже изобщо не бяха интересни. С малки изключения нещата се развиха по линия на големия бой. А ако искаме да гледаме, а след това и да разказваме за хубав бой, по-добре е да идем на каубойски филм, където се удрят не само с юмруци, но и с дървета, приклади, дръжки на пистолети, камъни и ритници. Така че нека преминем направо към този момент, когато бе обявено, че в синия ъгъл застава Антон Доганов, а в червения Асен...

— Камъка! — изреваха в публиката. — Хайде, Асене, изкарай му въздуха!

— Защо въздуха, Константине? — попита Виолета Доганова. — И защо изобщо дойдохме на тоя резил? Да гледаме как се бият разни непознати момчета, а сега и Тони...

— Трябваше — каза професорът. — Трябваше най-после и ние веднъж да дойдем тук, за да разберем някои неща. След това ще си говорим у дома.

— Това е любимецът на нашия Тео — каза на предпоследния ред дебелият Богдан. Той си бе намерил отнякъде нуга-халва и сега я дъвчеше. — Това е неговото живо доказателство за красотата в спорта!

— Че какво, момчето си е много хубаво! — каза ентузиазирано Влайкова от културния отдел. — Гледай само какви крака има!

Ставрев се захили щастливо. Цяла седмица ще има за какво да се говори в редакцията! Влайкова харесала крачетата на момчето, хи-хи!

А Биолчев каза през зъби на своя състезател: „Върви по дяволите!“ Той не бе видял нито една от срещите досега, въпреки че седеше до ринга и механично вършеше това, което бе вършил години наред. Боксът в този момент не го интересуваше. Да се пребият, дано, в болница да ги откарат!

И все пак тази среща щеше да гледа. Защото искаше да види как Асен Камъка ще умъртви този проклет професорски син. Или по-точно „искаше му се“ да види... Тони играеше къде-къде по-добре от Камъка...

Гонг!

Противно на друг път Асен не се спусна като бик. Размърда раменете си, скри главата си и бавно настъпи. Антон направи три светкавични стъпки и го удари по брадата.

— Браво, Тони! — извика някой. — Пускай тангото!

Виолета Доганова пак попита мъжа си: „Защо танго, бе Константине?“. Той й каза да мълчи.

Дясната ръка на Асен рязко се сви и след това излетя като граната. Ако бе срещнала гърдите на Антон, щеше да го хвърли чак при съдиите. Тя обаче срещна въздуха, а Антон отново го клъцна по брадата.

— Тен хлапец се чини! (Това момче работи добре!) — рече Франтишек Матоушка на Лиляна Доганова.

— Йе сквели, же Франтишко? (Чудесен е, Франтишко, нали?) — отвърна му тя на чешки, понеже вече бе научила езика.

Асен Камъка не издържа повече. И започна старата песен: ляв прав, десен прав, ха сега веднъж долу, да ти изхвъркне въздухът, танцър мръсен, ще ме правиш за резил пред хората... на ти сега веднъж в лицето, че като те разтърся веднъж-дваж, да ми заиграеш още по-ситно... на ти още веднъж...

Разбира се, това Асен си казваше наум и би бил много щастлив, ако всичко, което си казваше, ставаше и в действителност. Защото Антон отбягваше леко залповете и чукаше, чукаше...

Теофан Кокинов бе замръзнал на пейката на журналистите. Бяха му подали момиченцето и сега той го държеше в ръце. Какво става на ринга?

— Чичо — каза детето. — Кога ще излязат маймуните?

То мислеше, че са го завели на цирк.

Да, какво ставаше на ринга? Кой играеше срещу Асен — Тони или Андрей? Тео не би се хванал на бас с никого. Защото...

Ето, една атака на Асен е посрещната спокойно с удар — бърз, правилно насочен, достигащ целта. Но това не е удар с върха на шпагата, това е...

— Това е Андрей! — едва не извика той.

Защото само преди миг Асен Камъка, който се бе хвърлил на живот и смърт, без да брой ударите, които получаваше, размахан, освирепял, с кръв в очите — една жестока и злобна маса от мускули — бе спряна отново. Бе спряна със страхотен къс удар на лявата ръка на Антон... или Андрей — все едно... отскочи от място и взрив разтърси главата на противника му. Той се завъртя, коленете му се свиха за миг и само страшната воля го удържа прав...

— Тони... — простена майка му, — какво направи?...

Биби стискаше ръката на дебелия Богдан, а той повтаряше: „Мъжка работа! Мъжка работа!“ Ставрев попита Биби дали е знаела, че Тео има дете от първия си брак.

Биолчев изсъска отново: „Да пукнеш дано!“ Той имаше предвид сина на Доганов, който бе на ринга. Той отново бе излъган, отново подигран, защото момчетата искаха сега да му дадат урок. На него, на Малкия Фери, който се е бил поне двеста пъти по ринговете! На Стария Лисиц, който е спечелил с хитрина победите на много свои

състезатели! Сега те му трият носа: ако срещу мен играят технически, и аз ще играя красиво! Но ако искат да ме убият, ще ги накажа!

И той разбра, че двама големи боксьори се изплъзват от ръцете му.

— То йе страшнйе! — рече пък Франтишек Матоушка и погали скришно ръката на Лиляна Доганова. Един от братовчедите ги видя и се усмихна сдържано.

А в това време бе прозвучал гонгът, късата почивка бе изтекла и отново двамата съперници се бяха спуснали един към друг. Очите на Асен бяха напълно изчезнали, брадата му се стягаше и разпускаше, от двете й страни изскачаха буци. Един път ще те намеря... само веднъж... ти пак ме удряй, аз само веднъж... само веднъж... И той се хвърли, пронизан от отровата на беса, главата му потърси веждата на Антон и изведнъж окоото му се изпълни с кръв. Чия е тази кръв?... моя ли е тази кръв?...

Лекарят установи аркада — спукване на веждата. Съдията вдигна ръката на Антон, Виолета Доганова издиша целия сдържан дотогава въздух в гърдите си, а другият син — този, дето седеше до Ела, хукна към съблекалнята. Биолчев се загледа към тавана — изведнъж отново му бе станало съвсем все едно. Мислеше си за покрива, който пак протече. Тези мръсници, каза той по адрес на майсторите, защото онзи ден беше идвал техник за антената.

А през нощта Биолчев дълго не можа да заспи. Лежеше в леглото, пушеше и проклинаше тези нощи, тези безкрайно дълги нощи...

ТРИ ПОСЛЕДНИ РАЗГОВОРА, С КОИТО ИСТОРИЯТА ЗАВЪРШВА

Геренски—Биолчев:

— Взимаш веднага този лист, ето ти и химикалка, и написваш заявление за напускане на работа. По член двадесет и девети, виж там коя буква е най-подходяща. Математиката ти не успя, Биолчев, две и две направиха даже повече от пет, ама в твой минус. Подписвай заявлението и дим да те няма!

— За да стовариш всичко на мой гръб и да се измъкнеш сух...

— Да не навлизаме в подробности, Биолчев. Иначе ръководството ще те освободи по някоя друга буква, дето съвсем няма да ти хареса. А пък аз, да видиш, че съм ти приятел, вече говорих за едно чудесно място. Не е в София, ама ще изкараш година-две. А пък в провинцията, нали знаеш, даже повече дават. Търсят човек, който да им събере едно отборче...

„И по този начин аз ще си държа устата затворена — помисли си Биолчев. — Защото, ако я отворя...“

Теменуга Цачева—Ставрев:

— Незаменим е този Теофан! Друг на негово място би описал във вестника невероятната мистификация, би гръмнал „бомбата“, за да спечели популярност и слава, а той си замълча! Защото обича спорта, обича момчетата и направи всичко само за да им помогне. Кой друг би хукнал като него...

— Чист кариеризъм, Цачева. Тео устрои всичко това, за да направи впечатление на главния редактор. Тоест — вижте ме какъв съм, колко си разбирам от работата, как не ме мързи, как умея всичко да оправям... Впрочем, Цачева, аз разбирам твоя възторг — Теофан Кокинов е чаровен мъж, нали? И заслужава хубав подарък, като рече да се зажени за още по-очарователната Биби Ханджийска. Може би ти вече им шиеш ковчорче за стената?

„Неразгадаемо нещо е природата — помнели си тъжно Теменуга Цачева. — Защо наред с полезните животни е наспорила и толкова вредни?... А може би пък така се постига някакъв баланс?“

Виолета Доганова—Константин Доганов:

— Ти ми каза, че ги контролираш. Видя ли каква история забъркаха? И защо е станало всичко това?

— Може би и ти трябва да участвуват в отговора на въпроса.

— Защо аз? — Аз отидох да оправя Лиляна...

— И се върнахте трима. Честито!

— То не се знае още. А пък ти остана с момчетата и объркахте такава каша!

— Тази каша бе забъркана малко по-рано. Тогава, когато забранихме на Андрей това, което разрешихме на Антон...

„Колко е добър Коста! — помисли си Виолета Доганова и прегърна мъжа си. Нещо, което не бе правила отдавна. — Слага и себе си при виновните — забранихме!“

А на глас каза:

— Каквото било — било! Никога не е късно да научиш нещо. Но все пак този бокс не го одобрявам. И много се надявам, че след като аз не успях да отклоня децата от него, ще успеят други. Марта и Ела ми се виждат доста енергични момичета... А ти си смени ризата с чиста, че отиваш на изпити. Няма да се излагаш пред студентите.

БЕЛЕЖКА НА АВТОРА

Седя в клуба с Теофан Кокинов и слушам края на неговия разказ. Биби отдавна си отиде. Седя и си мисля, че светът на спорта е като целия останал свят — в него всичко може да се случи, колкото и на пръв поглед да изглежда невероятно.

Работата се състои в това да не се случват истории като тази.

Мисля си и нещо друго: в къщи положително ще ми се карат, защото стана много късно.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.